

DIONYSII
LONGINI
DE
SUBLIMITATE
COMMENTARIUS.

158

Lugina (DC) 12

D. of Grafton
1786.

74 C10

Τ Ο Τ Ο Υ
Δ Ι Ο Ν Υ Σ Ι Ο Υ
Λ Ο Γ Γ Ι Ν Ο Υ
Π Ε Ρ Ι
Υ Ψ Ο Υ Σ
Υ Π Ο Μ Ν Η Μ Α.

EX EDITIONE TERTIA
ZACHARIAE PEARCE,
EPISCOPI BANGORIENSIS,
EXPRESSUM.

GLASGUAE:
IN AEDIBUS ACADEMICIS
EXCUDERANT ROBERTUS ET ANDREAS FOULIS
ACADEMIAE TYPOGRAPHI
M.DCC.LXIII.

Wm. H. & Co.
TOT OT
TOIXMOIA
TOMI MOA
1851
K-107
AMHMOE

BRITISH MUSEUM
LONDON
1851

INDEX SECTIONUM
COMMENTARII
DE SUBLIMITATE.

SECT. I.	Pag.
CECILII libellum de Sublimitate esse imper- fectum, et quare.	2
SECT. II.	
An Sublimitas doceri possit.	9
SECT. III.	
De Tumido dicendi genere.	13
De Frigido dicendi genere.	
De Parenthyro.	
SECT. IV.	
De Frigido.	17
SECT. V.	
Unde fluant praedicta vitia.	25
SECT. VI.	
Verae Sublimitatis scientia comparanda est.	27
SECT. VII.	
Quomodo Sublimitas cognosci potest.	ib.
SECT. VIII.	
Quòd quinque sunt loci Sublimitatis.	30
SECT. IX.	
De Sensuum altitudine.	34
SECT. X.	
Præcipuarum circumstantiarum delectum et con- junctionem Sublimitatem efficere.	53
SECT. XI.	
De Incremento.	61

I N D E X

	Pag.
SECT. XII.	
Definitionem Incrementi, quâ utuntur artis scriptores, veram non esse.	62
SECT. XIII.	
De Sublimi dicendi genere Platonis.	64
De Imitatione.	
SECT. XIV.	
Optimos scriptores in scribendo ante oculos nostros ponendos esse.	71
SECT. XV.	
De Visionibus.	72
SECT. XVI.	
De Figuris.	89
SECT. XVII.	
Figuras et Sublimitatem sibi invicem auxilium ferre.	94
SECT. XVIII.	
De Interrogationibus et Percontationibus.	98
SECT. XIX.	
De Dissolutis.	102
SECT. XX.	
De Figurarum Coacervatione.	105
SECT. XXI.	
Copulas enervare orationem.	106
SECT. XXII.	
De Hyperbatis.	109
SECT. XXIII.	
De mutatione Numerorum.	114
SECT. XXIV.	
Singularia aliquando efficere Sublimitatem.	118
SECT. XXV.	
De mutatione Temporum.	121
SECT. XXVI.	
De mutatione Personarum.	ib.

SECTIONUM.

SECT. XXVII.	Pag.
De aliâ Personarum mutatione.	125
SECT. XXVIII.	
De Periphrasi five Circumlocutione.	129
SECT. XXIX.	
Periphrasin immodicam esse infulsam.	133
SECT. XXX.	
De verborum delectu.	134
SECT. XXXI.	
De verbis vulgaribus.	137
SECT. XXXII.	
De Metaphorarum multitudine.	138
SECT. XXXIII.	
Scripta Sublimia, quae aliquando peccant, potiora esse iis, quae omni vitio carent, sed non sunt Sublimia.	149
SECT. XXXIV.	
Ad quaestionem praecedentem explicandam virtutes Demosthenis et Hyperidis comparantur.	154
SECT. XXXV.	
Platonem pauciora, quam Lyfiam, vitia habere; et maxima magis, quam communia, admirationi esse.	161
SECT. XXXVI.	
Idem de Sublimi in scriptis dicendum esse.	165
SECT. XXXVII.	
De Comparationibus et Similitudinibus.	169
SECT. XXXVIII.	
De Hyperbolis.	ib.
SECT. XXXIX.	
De Collocatione.	174
SECT. XL.	
De apta membrorum orationis inter se connexione.	181

INDEX SECTIONUM.

	Pag.
SECT. XLI.	
Numerum fractum Structurae orationis repugnare.	185
Syllabas nimis breves obeffe Sublimitati.	
SECT. XLII.	
Phrasin nimis brevem minuere Sublimitatem.	186
SECT. XLIII.	
Exilitatem verborum deturpare Sublimitatem.	189
SECT. XLIV.	
Unde accidit, ut tanta Sublimium scriptorum fit paucitas.	197

FRAGMENTA LONGINI.

1	E Cod. MSto Vat.	210
2	E Cod. MSto Par.	ib.
3	E Cod. MSto. Par. Prolegomena in Hephæstionis Enchiridion.	213
4	E Cod. MSto Par.	222
5	Ex Porphyrio de vitâ Plotini, p. 13. Edit. Basil.	225
6	Ex Porphyrio de vitâ Plotini, p. 12. Edit. Basil.	230
7	Ex Eusebii Praeparatione Evangelica, l. 15. p. 822. Edit. Parif.	234
8	Ex Anonym. Comment. in Hermog. p. 380. Edit. Ald.	237

ΤΟΤ ΟΤ

ΤΟΙ ΚΤΗΟΙΑ

ΤΟ ΤΟΥ

ΤΟΝ ΤΤΟ Δ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΠΕΡΙ

ΛΟΓΓΙΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΑΜΗΚΜΟΝΟΥ
ΥΨΟΥΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

DIONYSII LONGINI

DE

SUBLIMITATE

COMMENTARIUS.

A

Τ Ο Τ Ο Υ
Δ Ι Ο Ν Ύ Σ Ι Ο Υ
Λ Ο Γ Γ Ι Ν Ο Υ
Π Ε Ρ Ι
Υ Ψ Ο Υ Σ
Υ Π Ο Μ Ν Η Μ Α.

ΤΟ μὲν τῷ Κεκιλίου συγγραμμάτιον, ὃ
περὶ Ὑψους συνετάξατο, ἀνασκοπυμένοις
ἡμῖν, ὡς οἶδα, κοινῇ, Ποσέμμε Τερενθιανὲ
Φίλτατε, ταπεινότερον ἐφάνη τῆς ὅλης
ὑποθέσεως, καὶ ἤκιστα τῶν καιρίων ἐφαπτό-
μενον, καὶ πολλὴν τε ὠφέλειαν, ἥς μάλιστα
δεῖ σπουδάζεσθαι τὸν κρᾶφοντα, περιποιῶν
τοῖς ἐντυγχάνουσιν. εἴτ' ἐπὶ πάσης τεχ-
νολογίας δυοῖν ἀπαιχθέντων· προτέρου μὲν,
τῷ δεῖξαι τί τὸ ὑποκείμενον, δευτέρου δὲ
τῇ τάξει, τῇ δυνάμει δὲ κυριωτέρου, πῶς
ἐν ἡμῖν αὐτὸ τοῦτο, καὶ δι' ὧν τινων μεθό-

DIONYSII
LONGINI
DE SUBLIMITATE
COMMENTARIUS.

CECILII libellum, quem de sublimitate composuit, perpendentibus nobis (ut scis) unà, Posthumi Terentiane charissime, humilioris stili esse visus est quam *postularet* argumenti materia, et praecipuas res minime attingere, neque multum utilitatis (quam maximè debet scriptor petere) legentibus afferre. deinde cum in omni artis *alicujus* tractatione duae res requiruntur; prior quidem, ut ostendas quid sit subjectum; secunda verò (quoad ordinem *secunda*, at quoad vim potior) *ut ostendas* quomodo et quibus rationibus hoc ipsum sit a nobis ac-

4 DE SUBLIMITATE.

quirendum; nihilominus Cecilius, quid sit Sublimitas, innumeris exemplis *Lectores*, velut ignorantes, conatur docere; hoc autem, *sc.* qua ratione nostra ingenia excitare possimus ad *faciendos* magnos in sublimitate progressus, nescio quomodo, velut rem minime necessariam praeteriit. sed fortasse hunc hominem non tam ob ea, quae omissa sunt, culpae aequum est, quam ob ipsam *ejus* cogitationem studiumque laudare. quoniam vero iussisti etiam Nos aliquid de Sublimitate, tui omnino gratia, commentari; age, si quid sanè videamur civilibus viris utile animadvertisse, inspiciamus: ipse autem nobiscum, Amice, de singulis *hujus commentarii* partibus verissime (ut natura comparatus es et te decet) judica: bene enim ille, qui declaravit quid Diis simile haberemus, 'beneficentiam, dixit, et veritatem.' cum autem scribo ad te, charissime, literarum studiis eruditum, prope liberatus sum *necessitate* pluribus *verbis* praemittendi; quòd Sublimia sunt summum quiddam et ex-

δων κλήτὸν γένοιτο· ὁμῶς ὁ Κεκίλιος, πῶς
 μὲν τι ὑπάρχει τὸ Ὑψηλόν, διὰ μυρίων
 ὄσων, ὡς ἀγνοῶσι, πειρᾶται δεικνύναι. τὸ
 δὲ, δι' ὅτε τρόπῳ τὰς ἑαυτῶν φύσεις προ-
 ἀγειν ἰσχύοιμεν ἂν εἰς ποσὴν μεγέθους ἐπί-
 δοσιν, ἔκ οἷδ' ὅπως, ὡς ἔκ ἀναγκαῖον παρ-
 ἔλιπε. πλὴν ἴσως τῷτονι μὲν τὸν ἄνδρα
 οὐχ ἔτι αὐτιάσθαι τῶν ἐκλελειμμένων,
 ὡς αὐτῆς τῆς ἐπινοίας καὶ σπουδῆς ἄξιον
 ἐπαινεῖν. ἐπεὶ δ' ἐνεκελεύσω καὶ ἡμᾶς τι
 περὶ Ὑψους πάντως εἰς σὴν ὑπομνηματί-
 σασθαι χάριν, Φέρε, εἴ τι δὴ δοκῶμεν ἄν-
 δράσι πολιτικῶς τεθεωρηκέναι χρήσιμον,
 ἐπισκεψώμεθα. αὐτὸς δ' ἡμῶν, ἑταῖρε, τὰ
 ἐπὶ μέγας (ὡς πέφυκας καὶ καθήκει,) συνε-
 πικρινεῖς ἀληθέστατα· εὖ γὰρ δὴ ὁ ἀποφη-
 κόμενος, τί θεοῖς ὅμοιον ἔχομεν, 'εὐεργε-
 σίαν, εἶπε, καὶ ἀλήθειαν.' γράφων δὲ
 πρὸς σέ, φίλτατε, τὸν παιδείας ἐπιστήμο-
 να, σχεδὸν ἀπήλλαγμα καὶ τῷ διὰ πλειό-
 νων προὔποτίθεσθαι, ὡς ἀκρότης καὶ ἐξοχή

τις λόγων ἐς τὰ ὕψη· καὶ ποιητῶν τε οἱ
 μέγιστοι καὶ συγγραφέων ἐκ ἄλλοθεν ἢ ἐνθέν-
 δέ ποθεν ἐπρώτευσαν, καὶ ταῖς ἑαυτῶν πε-
 ρίβαλον εὐκλείαις τὸν αἰῶνα. ὁ γὰρ εἰς
 περὶ τὰς ἀκρωμένους, ἀλλ' εἰς ἕκαστον
 ἄγει τὰ ὑπερφυᾶ· πάντα δέ γε σὺν ἐκ-
 πληῖσει τῆς πιθανοῦ καὶ τοῦ πρὸς χάριν αἰεὶ
 κρατεῖ τὰ θαυμάσιον. εἴγε τὰ μὲν πα-
 θανὸν ὡς τὰ πολλὰ ἐφ' ἡμῖν· ταῦτα δὲ,
 δυναστείαν καὶ βίαν ἄμαχον προσφέροντα,
 παυλὸς ἐπάνω τῆς ἀκρωμένους καθίσταται. καὶ
 τὴν μὲν ἐμπειρίαν τῆς εὐρέσεως, καὶ τὴν τῶν
 πραγμάτων τάξιν καὶ οἰκονομίαν ἐκ ἑξ ἑνός,
 ὡδ' ἐκ δυοῖν, ἐκ δὲ τῆς ὅλης τῶν λόγων ὕψους
 μόλις ἐκφαινομένην ὁρῶμεν· ὕψος δέ που
 καιρίως ἐξερεχθὲν τὰ τε πράγματα δίκην
 σκηπτῆς πάντα διεφόρησεν, καὶ τὴν τῆς ῥήτο-
 ρος εὐθὺς ἀθρόαν ἐκδείξατο δύναμιν. ταῦ-
 τα γὰρ οἶμαι καὶ τὰ παραπλήσια, Τερεν-
 τIANÈ ἠδίδε, καὶ αὐτὸς ἐκ πείρας ὕψη-
 γήσατο.

DE SUBLIMITATE. 7

cellens in scriptis ; quôdque maximi et poëtae et prosaici scriptores non aliunde quàm hinc primas obtinuerunt, suasque laudes immortales fecerunt : Sublimia enim non persuadent, sed extra se rapiunt auditores ; et ubique id, quod admirabile est, attonitum animum faciendo, superat suadelaë et delectationi serviens *genus orationis*. est quidem id, quod persuasibile est, plerumque in nostrâ potestate *eone afficiamur, necne* ; haec verò, *sc. Sublimia*, quae afferunt vim et impetum inexpugnabilem, se erigunt supra omnem auditorem. praeterea videmus peritiam Inventionis et ordinem dispositionemque rerum non ex uno *verbo*, neque ex duobus, sed ex totâ verborum structurâ vix apparentem ; sublime vero, tempestivè prolatum, res omnes instar fulminis *quasi jam* disjecit, unoque ictu Rhetoris multiplicem patefecit vim : *liberatus sum prope, inquam, necessitate haec praemittendi* ; haec enim, puto, et similia tu, mi suavissime Terentiane, potes etiam ipse *alios* ex eo, quod expertus es, docere.

8 DE SUBLIMITATE.

2. Nobis vero hoc imprimis exquirendum est, utrum ulla sit Sublimitatis five Altitudinis ars; quoniam nonnulli sentiunt illos omnino deceptos esse, qui hujusmodi res legibus Artis subjiiciunt: ‘ nascuntur enim (inquit *aliquis*) Sublimia, non sunt docenda: et sola ars consequendi ea est, ut iis nati simus; operaque naturae fiunt pejora (ut putant) et omnino infirmiora, cum artis praeceptiunculis excarnificentur.’ ego vero dico probatum iri hoc se aliter habere, si quis cogitaverit, quòd Natura, ut plerumque in scriptis, quae pathetici sunt Sublimisque generis, sui juris est, sic non solet esse temerarium quiddam et omnino expers methodi: et si quis excogitaverit, quòd haec sc. *Natura* primum quiddam et originale elementum existentiae *Sublimitatis*, in omnibus *hominibus* fuit; methodus autem potest definire quousque progrediendum sit, quodque sit tempus cujusve *Sublimitatis*, et praeterea afferre usum ejus exercitationemque tutissimam: et si quis cogitaverit, quod Sublimia sunt pe-

ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ. 9

2. Ἡμῖν δὲ ἐκεῖνο διαπορητέον ἐν ἀρχῇ, εἰ ἔστιν ὕψους τις ἢ βάθους τέχνη· ἐπεὶ τινες ὁλως οἰοῦνται διηπατῆσθαι τοὺς τὰ τοιαῦτα ἀγούσας εἰς τεχνικὰ παραγέλματα. ‘γεννᾶται γὰρ, Φησὶ, τὰ μεγαλοφυῆ, καὶ ἡ διδακλὰ παραγίνεται· καὶ μία τέχνη πρὸς αὐτὰ, τὸ πεφυκέναι· χεῖρω τε τὰ Φυσικὰ ἔργα, ὡς οἴονται, καὶ τῷ παντὶ δειλότερα καθίσαται, ταῖς τεχνολογίαις καλᾶσκελετευόμενα.’ ἐγὼ δὲ ἐλέγχθήσεσθαι τῶν ἑτέρως ἔχον φημί, εἰ ἐπισκέψαιτό τις, ὅτι ἡ Φύσις, ὥσπερ τὰ πολλὰ ἐν τοῖς παθητικῷς καὶ διηρμένους αὐτόνομον, ὥτως καὶ εἰκαῖόν τι καὶ πάντοτε ἀμέθοδον εἶναι Φιλεῖ. καὶ, ὅτι αὕτη μὲν πρῶτόν τι καὶ ἀρχέτυπον γενέσεως σοιχείον ἐπὶ πάντων ὑφίστηκεν· τὰς δὲ ποσότητας καὶ τὸν ἐφ’ ἑκάστῳ καιρὸν, ἔτι δὲ τὴν ἀπλανεστάτην ἀσκητὴν τε καὶ χρῆσιν ἱκανὴ παρορίσαι καὶ συνενεγκεῖν ἡ μέθοδος· καὶ, ὡς ἐπικινδυνότερα αὐτὰ ἐφ’ ἑαυτῶν δίχα ἐ-

10 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

πισήμης ἀσκήσια καὶ ἀνεργάτισα ἑαθέντα
τὰ μεγάλα, ἐπὶ μόνῃ τῇ Φορᾷ καὶ ἀμαθεῖ
τόλμῃ λειπόμενα· δεῖ γὰρ αὐτοῖς, ὡς κέν-
τρος πολλάκις, ἔτω δὴ καὶ χαλινῷ. ὅπερ
γὰρ ὁ Δημοσθένης ἐπὶ τῷ κοινῷ τῶν ἀν-
θρώπων ἀποφαίνεται βίου, ὅτι μέγιστον μὲν
εἶναι τῶν ἀγαθῶν τὸ εὐτυχεῖν· δεύτε-
ρον δὲ, καὶ ἔκ ἑλαττον, τὸ εὖ βεβλεῦσθαι,
ὅπερ οἷς ἂν μὴ παρῇ, συναναρεῖ πάντως
καὶ θάτερον. τῷτ' ἂν καὶ ἐπὶ τῶν λόγων
εἴποιμεν, ὡς ἡ μὲν φύσις τὴν τῆς εὐτυχί-
ας τάξιν ἐπέχει, ἡ τέχνη δὲ τὴν τῆς εὐ-
βελίας. τὸ δὲ κυριώτατον τε καὶ αὐτὸ, τὸ
εἶναι τινα τῶν ἐν λόγοις ἐπὶ μόνῃ τῇ φύ-
σει, ἔκ ἄλλοθεν ἡμᾶς ἢ παρὰ τῆς τέχ-
νης ἐκμαθεῖν δεῖ. εἰ ταῦθ', ὡς ἔφην, ἐπι-
λογίσαιτο καθ' ἑαυτὰ ὁ τοῖς χρησимаθῶ-
σιν ἐπιτιμῶν, ἔκ ἂν ἔτι, μοι δοκεῖ, περιτ-
τὴν καὶ ἄχρηστον τὴν ἐπὶ τῶν προκειμένων
νομίσαιτο θεωρίαν.

DE SUBLIMITATE. 11

riculis magis exposita, si sine *sui regendi* scientiâ instabilia et nullo pondere firmata sibi ipsa permittantur, soli *suo* impetui et indoctae audaciae relicta; nam, ut illis calcari saepe, sic etiam fraeno opus est. quod enim Demosthenes pronuntiat de communi hominum vitâ (‘maximum quidem esse bonorum, felicem esse, proximum vero et id non minus, bene instituere consilia; quod *postremum*, quibus non adfuerit, tollit prorsus et illud alterum:’) hoc ipsum etiam de scriptis possumus dicere; nempe, quod Natura quidem obtinet locum felicitatis, Ars autem consilii bene instituti. et, id quod praecipuum est, *si quis cogitaverit*, quod id ipsum, *sc.* quaedam ex iis, quae sunt in scriptis, Naturae soli relicta esse, non possumus aliunde discere, quam ex Arte: si haec (ut dixi) singulatim cogitaverit is, qui praecepta utilia dantes reprehendit, non amplius (mihi videtur) putârit commentationem de rebus propositis *institutam* supervacaneam esse et inutilem.

12 DE SUBLIMITATE.

3. * * * * * [*sive flammam;*

Et camini reprimant longissime proflientem lucem
Si quem enim domûs custodem videro solum,
Unum immittens cincinnum *flammae*, instar torren-
tis volutum,

Tectum incendam, et prunis operiam:

Nunc vero nondum insonui generosum canticum?

Non sunt tragica haec, sed plus quam
tragica; *nempe*, 'cincinnati,' et 'evomere
'in coelum,' et facere Boream 'fistula-
'torem,' aliaque quae *illic* sequuntur.
obscurantur enim Dictione, et contur-
bantur Visionibus potius, quam inten-
duntur: et si unumquodque eorum ad lu-
men suspicias, ex eo, quod terribile *primo*
videtur abiit in id quod ridiculum est:
cum verò in Tragoediâ, re naturaliter
grandi ampullasque admittente, tamen
immodicus tumor res est non ignoscen-
da, vix *ille*, opinor, veris scriptis conve-
nerit: ob hoc ridentur etiam verba Le-
ontini Gorgiae scribentis 'Xerxes ille
'Persarum Jupiter,' et 'vultures viva
'sepulchra;' et quaedam Callisthenis,
quae sunt non Sublimia, sed nimis alta:

— Καὶ καμίνε χάσσι μάκισον σέλας·

Εἰ γάρ τιν' ἐσιῶχον ὄψομαι μόνον·

Μίαν παρείρας πλεκλίανην χειμάρροον,

Στέγην πυρώσω, ἢ κατανθρακώσομαι.

Νῦν δ' ὅ κ' ἐκτραγὰ πω τὸ γενναῖον μέλος;

Οὐ τραγικὰ ἔτι ταῦτα, ἀλλὰ παραλρά-
γωδα, ' αἱ πλεκλίαναι,' καὶ τὸ ' πρὸς ὕρα-
' νὸν ἐξεμεῖν,' καὶ τὸ τὸν Βορέαν ' αὐλήϊν'
ποιεῖν, καὶ τὰ ἄλλα ἐξῆς. τεθόλωται γὰρ
τῇ Φράσει, καὶ τεθορύβηται ταῖς φαντασί-
αις μᾶλλον ἢ δεδείνωται· καὶ ἂν ἕκαστον αὐ-
τῶν πρὸς αὐγὰς ἀνασκοπῆς, ἐκ τῆ φοβερῆς
κατ' ὀλίγον ὑπονοσθεῖ πρὸς τὸ εὐκαλαφρό-
νηλον. ὅπερ δ' ἐν τραγωδίᾳ, πράγματι ὄγ-
κηρῶ φύσει καὶ ἐπιδεχομένῳ φόμφον, ὅμως
τὸ παρὰ μέλος οἶδεῖν ἀσύγκωστον, σχολῇ
γ' ἂν, οἶμαι, λόγοις ἀληθινῶς ἀρμόσειεν.
ταύτῃ καὶ τὰ τῆ Λεοντίνης Γοργίης γελαῖται
γράφοντος, ' Ξέρξης ὁ τῶν Περσῶν Ζεὺς,
' καὶ, γύπες ἐμφυχοὶ τάφοι.' καὶ τινὰ τῶν
Καλλισθένους, ὄντα οὐχ ὑψηλὰ, ἀλλὰ

μετέωρα. καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ Κλειάρχη·
 Φλοιώδης γὰρ ὁ ἀνὴρ, καὶ φυσῶν, κατὰ τὸν
 Σοφοκλέα, ‘ οὐ συμκροῖς μὲν αὐλίσκοισι,
 ‘ — Φορβειᾶς δ’ ἄτερ.’ τὰ γε μὲν Αμ-
 φικράτης τοιαῦτα, καὶ Ἑγησίε, καὶ Μά-
 τριδος· πολλαχῶς γὰρ ἐνθουσιᾶν ἐαυτοῖς δο-
 κῶντες, ὡς βακχεύουσιν, ἀλλὰ παύουσιν. ὁ-
 λως δὲ ἔοικεν εἶναι τὸ οἰδεῖν, ἐν τοῖς μά-
 λιστα, δυσφυλακίστατον· φύσει γὰρ ἀ-
 παντὲς οἱ μεγέθους ἐφίεμενοι, Φεύγοντες ἀσ-
 θενείας καὶ ξηρότητος κατὰγνωσιν, ὅς οἱδ’ ὅ-
 πως ἐπὶ τῷ ὑποφέροντι, πειθόμενοι τῷ,

Μεγάλως ἀπολισθαίνειν ὅμως εὐγενὲς
 αἰμάρτημα. κακοὶ δὲ ὄγκοι, καὶ ἐπὶ σωμα-
 των καὶ λόγων, οἱ χαῦνοι καὶ ἀναλήθεις, καὶ
 μήποτε περιψάντες ἡμᾶς εἰς τὸναντίον·
 ‘ ὁδὸν γὰρ, φασὶ, ξηρότερον ὕδρωπικῷ.

Ἀλλὰ τὸ μὲν αἰδῶν ὑπεραίρειν βέλεια
 τὰ ὕψη, τὸ δὲ μεираκιῶδες ἀνίκρυς ὑπεναν-
 τίον τοῖς μεγέθεσι ταπεινὸν γὰρ ἐξ ὅλων,
 καὶ μικρόφυχον, καὶ τῷ ὄντι κακὸν ἀγεννέ-

DE SUBLIMITATE. 15

et adhuc magis illa Clitarchi; hic enim vir futilis est, spiratque, juxta Sophoclem, ‘ non parvis quidem tibiis, — ‘ sed sine capistro.’ ea sanè, quae dicit Amphicrates, et Hegesias, et Matris, sunt hujusmodi; saepe enim cum sibi videantur instincti esse, non bacchantur, sed ineptiunt: tumor autem omnino videtur res esse, inter ea quae maxime, difficillime, cavenda: omnes enim, qui sunt Sublimitatis cupidi, reprehensionemque infirmitatis et siccitatis fugiunt, naturâ ad hoc, nescio quomodo, feruntur, hoc *dictum* secuti, ‘ magnis tamen excidere, generosum est peccatum.’ vitiosa autem *sunt*, et in corporibus et in scriptis, Grandia, quae inflata falsaque sunt, et *ex quibus periculum est* ne circumagamur in contrarium; ‘ nihil enim (inquiunt) ficcius est homine ‘ hydropico.’

Sed tumor vult altiùs insurgere quam Sublimia; *id* autem *vitium*, quod Puerile appellatur, plane oppositum *est* Sublimibus; humile enim est omnino et parvi *opus* animi, reverâque vitium ignobi-

16 DE SUBLIMITATE.

lissimum: quid igitur est Puerile? fit manifestum, *id* esse sensum scholasticum prae supervacuâ operositate in Frigidum aliquid abeuntem: in hoc autem genus labuntur ii, qui cupiunt aliquid eximium et elaboratum, praecipue vero dulce *dicere*; sed qui impingunt in *genus* humile et in malam affectationem.

Huic vicinum est tertium quoddam genus vitii, *nempe* in scriptis patheticis, quod Theodorus Parenthyrsus vocabat: est autem *hoc* affectus intempestivus et inanis, ubi affectu non opus est; aut immodicus, ubi mediocri opus est: plerumque enim velut ebrietatis vi, quidam ad affectus, qui non in re positi sunt, sibi proprios et scholasticos abripiuntur: deinde merito ignominiae notam subeunt coram auditoribus nihil *perturbationis* passis: *quippe* qui commoti sunt coram non commotis: sed de scriptis patheticis alius nobis est locus.

4. Altero vero eorum, de quibus mentionem fecimus (dico autem Frigido) plenus est Timaeus; vir in aliis satis peritus *virtutibus scribendi*, et nonnunquam

σαλον. τί ποτ' ἐν τῷ μεираκιῶδές ἐστιν; ἢ
 δῆλον, ὡς χολαστικὴ νόησις, ὑπὸ περιεργί-
 ας λήγῃσα εἰς ψυχρότητα. ὀλισθαίνουσι
 δ' εἰς τῷτο τὸ γένος ὀρεγόμενοι μὲν τοῦ
 περιτλῦ καὶ πεπονημένῃ, καὶ μάλιστα τῷ ἡ-
 δέος, ἐποκέλλοντες δὲ εἰς ῥοπικὸν καὶ κα-
 κόζηλον.

Τούτῳ παράκειται τρίτον τι κακίας
 εἶδος ἐν τοῖς παθητικοῖς, ὅπερ ὁ Θεόδωρος
 παρένθυσον ἐκάλει. ἐστὶ δὲ πάθος ἄκαιρον
 καὶ κενόν, ἐνθα μὴ δεῖ πάθος· ἢ ἄμετρον,
 ἐνθα μετρίῳ δεῖ. πολλὰ γὰρ ὥσπερ ἐκ μέ-
 θης, τινὲς εἰς τὰ μηκέτι τῷ πράγματι,
 ἴδια ἑαυτῶν καὶ χολικά, παραφέρουσι πά-
 θη· εἴτα πρὸς ὕδεν πεποιθότας ἀκροαίᾳς
 ἀσχημονῶσιν εἰκότως· ἐξεσηκότες πρὸς ἑκ
 ἐξεσηκότες. πλὴν περὶ μὲν παθητικῶν
 ἄλλος ἡμῖν ἀπόκειται τόπος.

4. Θατέρῃ δὲ, ὣν εἵπομεν, (λέγω δὲ
 τῷ ψυχρῷ) πλήρης ὁ Τίμαιος, ἀνὴρ τὰ
 μὲν ἄλλα ἱκανὸς καὶ πρὸς λόγων ἐνίοτε μέ-

γεθος, ἔκ ἄφορος, πολυΐστωρ, ἐπινοητικός,
 πλὴν ἀλλοθρίων μὲν ἐλεγκλίκωτατος ἀμαρ-
 τημάτων, ἀνεπαΐσθητος δὲ ἰδίων· ὑπὸ δὲ
 ἔρωτος τῷ ξένας νοήσεις αἰεὶ κινεῖν πολλά-
 κισ ἐκπρίπων εἰς τὸ παδαριωδέσαλον. πα-
 ραθήσομαι καὶ τ' ἀνδρὸς ἐν ἡ δύο, ἐπειδὴ τὰ
 πλείω προέλαβεν ὁ Κεκίλιος. ἐπαινῶν Ἀ-
 λέξανδρον τὸν μέγαν, 'ὅς τὴν Ἀσίαν ὅλην,
 ' Φησὶν, ἐν ἐλάττωσι παρέλαβεν ἔτεσιν, ἢ
 ' ὅσοις τὸν ὑπὲρ τῷ πρὸς Πέρσας πολέμῳ
 ' πανηγυρικὸν λόγον Ἰσοκράτης ἔγραψεν.'
 Θαυμάσῃ γε τοῦ Μακεδόνοιο ἢ πρὸς τὸν
 Σοφιστὴν σύγκρισις. δῆλον γάρ, ὦ Τίμαιε,
 ὥς οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολὺ τῷ Ἰ-
 σοκράτῃ κατ' ἀνδρείαν ἐλείποντο· ἐπειδὴ
 οἱ μὲν τριάκοντα ἔτεσι Μεσσηνίην παρέλα-
 βον, ὁ δὲ τὸν πανηγυρικὸν ἐν μόνοις δέκα
 συνετάξατο. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις αἰῶσι περὶ
 Σικελίαν, τίνα τρόπον ἐπιφώνει; ὅτι ' εἰς
 ' τὸν Ἑρμῆν ἀσεβήσαντες, καὶ περικόφαντες
 ' αὐτοῦ τὰ ἀγάλματα, διὰ τούτ' ἔδωκαν

DE SUBLIMITATE. 19

in Sublimitate scriptorum, non sterilis, eruditus, sensibus abundans; sed maximus alienorum vitiorum insectator, ad sua vero non attendens: quique prae studio semper concipiendi *novos et peregrinos* sensus saepe incidit in id quod maxime Puerile est: proferam vero hujus viri unum aut duo *exempla*, quia Cecilius pleraque ante occupavit: laudans Alexandrum magnum, dicit, ‘ qui totam
 ‘ Asiam intra pauciores annos subegit,
 ‘ quam Panegyricum orationem de bello
 ‘ contra Persas *gerendo* Isocrates con-
 ‘ scripsit.’ egregia scilicet Macedonis illius cum sophistâ comparatio. manifestum est enim, ô Timaeae, quod Lacedaemonios hoc nomine multum Isocrates strenuitate excellebat; quoniam illi quidem triginta annos in expugnandâ Messene consumsêrunt, hic autem in Panegyricâ *sua oratione* componendâ solos decem. porro Atheniensibus in Siciliâ captis quo more insultat? *dicit* eos,
 ‘ proptereâ quod impiè se gessissent in
 ‘ Hermem, et mutilâssent ejus statuas,

20 DE SUBLIMITATE.

‘ ob hoc poenas dedisse; praecipuè per
 ‘ unum hominem, qui ex paterno gene-
 ‘ re fuit oriundus ab illo *Deo* violato,
 ‘ Hermocratem filium Hermonis.’ adeo
 ut mirer equidem, suavissime Terentia-
 ne, cur non in tyrannum Dionysium scri-
 bat; ‘ quoniam enim impius fuit in Dia
 ‘ (sive *Jovem*) et Herculem, ob hoc Di-
 ‘ on et Heraclides eum tyrannide spoli-
 ‘ arunt.’ quid *vero* opus est de Timaeo
 loqui? quum etiam illi Heroes (*Xeno-*
phontem dico et *Platonem*), quanquam
 ex Socratica erant Palaestrâ, tamen, ob
sensus tam abjectos, sui ipsorum aliquan-
 do obliviscuntur. ille quidem (*sc. Xeno-*
phon) in *libro de republica* Lacedaemo-
 niorum scibit; ‘ illorum fanè vocem mi-
 ‘ nus posses audire, quam lapidearum
 ‘ statuarum, oculos minus flectere quam
 ‘ aerearum: verecundiores autem il-
 ‘ los putares etiam ipsis, quae in oculis
 ‘ sunt, virginibus.’ *Amphicratem*, non
Xenophontem, decuit pupillas, quae sunt
 in oculis nostris, appellare ‘ virgines ve-

• δίκην· οὐχ ἥκιστα δὲ ἓνα ἄνδρα, ὃς ἀπὸ
 • τῷ παρανομηθέντος διὰ πατέρων ἦν, Ἐρ-
 • μοκράτην τὸν Ἑρμῶνος· ὥς τε θαυμά-
 • ζειν με, Τερεντιανὲ ἤδισε, πῶς ὃ καὶ εἰς
 Διονύσιον γράφει τὸν τύραννον. • ἐπεὶ
 • γὰρ εἰς τὸν Δία καὶ τὸν Ἡρακλέα δυσ-
 • σεβῆς ἐγένετο, διὰ τῷτ' αὐτὸν Δίων καὶ
 • Ἡρακλείδης τῆς τυραννίδος ἀφείλοντο.
 τί δέ τι περὶ Τιμαίης λέγειν; ὅπως γε καὶ οἱ
 ἥρωες ἐκείνοι (Ξενοφῶντα λέγω καὶ Πλάτω-
 να), καί τοι γ' ἐκ τῆς Σωκράτους ὄντες πα-
 λαίφρας, ὅμως διὰ τὰ οὕτως μικροχαρῆ,
 ἑαυτῶν πότε ἐπιλανθάνονται. ὁ μὲν γε ἐν
 τῇ Λακεδαιμονίων γράφει πολίτεια, • ἐκεί-
 • νων γοῦν ἥτιον μὲν ἂν Φωνὴν ἀκίσσαις ἢ
 • τῶν λιθίνων, ἥτιον δὲ ἂν ὄμματα σρέ-
 • ψαις ἢ τῶν χαλκῶν· αἰδημονεσέρους
 • δὲ ἂν αὐτὸς ἡγήσαιο καὶ αὐτῶν τῶν ἐν
 • τοῖς ὀφθαλμοῖς παρθένων· Ἀμφικράτει,
 καὶ οὐ Ξενοφῶντι, ἔπρεπε τὰς ἐν τοῖς
 ὀφθαλμοῖς ἡμῶν κόρας λέγειν • παρθένους

‘ αἰδήμονας.’ οἷον δέ, Ἡράκλεις, τὸ τὰς
 ἀπάντων ἐξῆς κόρας αἰσχυνηλας εἶναι
 πεπεῖσθαι, ὅπερ φασὶν ὕδενι ὕτως ἐνσημαί-
 νεσθαι τὴν τινων ἀναΐδειαν, ὡς ἐν τοῖς ὀφ-
 θαλμοῖς; ἱταμόν, ‘ οἰνοβαρές, κυνὸς ὁμ-
 ‘ ματ’ ἔχων,’ φησὶν. ὁ μὲν τοι Τίμαιος,
 ὡς φωρὶς τινὸς ἐφαπτόμενος, ὕδὲ τῷτο Ξε-
 νοφῶνι τὸ ψυχρὸν κατέλιπεν. Φησὶ γὰρ
 ἐπὶ τῷ Αγαθοκλέους καὶ τὸ, ‘ τὴν ἀνεψίαν,
 ‘ ἐτέρῳ δεδομένην, ἐκ τῶν ἀνακαλυπτηρί-
 ‘ ων ἀρπάσαντα ἀπελθεῖν· ὃ τίς ἂν ἐποί-
 ‘ ησεν ἐν ὀφθαλμοῖς κόρας, μὴ πόρνas, ἔ-
 ‘ χων;’ τί καὶ ὁ τ’ ἄλλα θεῖος Πλάτων;
 τὰς δέλτους δέλων εἰπεῖν, ‘ γράφαντες,
 ‘ Φησὶν, ἐν τοῖς ἱεροῖς θήσουσι κυπαριτ-
 ‘ τίνas μνήμας.’ καὶ πάλιν, ‘ περὶ δὲ τει-
 ‘ χῶν, ὦ Μέγилле, ἐγὼ ζυμφεροίμην ἂν
 ‘ τῇ Σπάρτῃ, τὸ καθεύδειν ἑᾶν ἐν τῇ γῇ
 ‘ κατακείμενα τὰ τεῖχη, καὶ μὴ ἐπανί-
 ‘ στασθαι.’ καὶ τὸ Ἡροδότειον οὐ πόρρω,
 πρὸ φάναι ‘ τὰς καλὰς γυναῖκας ἀλγυρῶ-

DE SUBLIMITATE. 23

‘recundas.’ quale autem mehercule est, persuasum habere omnium pupillas sine discrimine verecundas fuisse, cum vulgo dicunt nulla in re impudentiam quorundam tam declarari quam in oculis? vocat *aliquis* (sc. Homerus) *hominem* impudentem, ‘O remulente, caninos oculos habens.’ Timaeus quidem, ut qui furtivum aliquod attigerit, ne hoc frigidum *dictum* Xenophonti reliquit: nempe dicit de Agathocle etiam hoc, ‘illum confobrinam alteri *in conjugio* datam ab ipsis muneribus nuptialibus abripuisse, et abiisse: quod quis fecisset, qui in oculis virgines, non scorta, haberet?’ quid autem *facit* Plato in aliis rebus *scriptor* divinus? cum velit dicere libros, ‘postquam (inquit) scripserint, in templis deponent cupressæa monumenta:’ rursusque ‘quod ad muros attinet, ô Megille, ego assentiar Spartæ, uti dormire sinamus muros humi jacentes, et non exfuscitemus.’ et illud Herodoti non procul est *a frigido*, nempe

24 DE SUBLIMITATE.

vocare 'formosas mulieres dolores oculorum:' quanquam habet quandam excusationem; ii enim, qui apud ipsum hoc dicunt, barbari sunt et ebrii: sed neque sub talibus personis aequum est in aeternum abjecti animi notâ inuri.

5. Omnia quidem, quae sunt adeo indecora, innascuntur scriptis unâ ex causâ, nempe ex studio novitatis in sensibus proferendis, quâ in re praesertim hodierni scriptores insaniunt): a quibus enim bona, ab his prope ipsis etiam mala solent nobis provenire: unde et ornamenta Elocutionis, et Sublimitates, et praeterea Suavitates sunt id, quod fert homines ad libros recte scribendos; et tamen haec ipsa sunt principia causaeque, ut felicitatis in scriptis, ita etiam contrariorum. tale quidem sunt et Hyperbolae, et Pluralia: ostendemus autem in iis, quae sequuntur, periculum, quod videntur habere. quare necessarium est jam inquirere et statuere, quo modo il-

‘νας ὀφθαλμῶν.’ καὶ τοι γε ἔχει τινὰ
 παραμυθίαν· οἱ γὰρ παρ’ αὐτῷ ταυτὶ λέ-
 γοντές εἰσιν οἱ βάρβαροι, καὶ ἐν μέθῃ· ἀλλ’
 οὐδ’ ἐκ τοιούτων προσώπων διὰ μικροψυ-
 χίαν καλὸν ἀσχημονεῖν πρὸς τὸν αἰῶνα.

5. Ἀπαντα μὲν τοι, τὰ ἔτως ἄσεμνα,
 διὰ μίαν ἐμφύεται τοῖς λόγοις αἰτίαν, διὰ
 τὸ περὶ τὰς νοήσεις καινόσπεδον, (περὶ ὃ
 δὴ μάλιστα κορυβαντιῶσιν οἱ νῦν)· ἀφ’ ὧν
 γὰρ ἡμῖν τ’ ἀγαθὰ, σχεδὸν ἀπ’ αὐτῶν τέ-
 των καὶ τὰ κακὰ γίνεσθαι φιλεῖ. ὅθεν
 ἐπίφορον εἰς συνλαγμάτων κατόρθωσιν τά
 τε κάλλη τῆς ἐρμηνείας, καὶ τὰ ὕψη, καὶ
 πρὸς τέτοις αἰ ἡδοναί· καὶ αὐτὰ ταῦτα,
 καθάπερ τῆς ἐπιτυχίας, ἔτως ἀρχαὶ καὶ
 ὑποθέσεις καὶ τῶν ἐναντίων καθίστανται.
 τοιούτον πως καὶ ὑπερβολαί, καὶ τὰ πλη-
 θυντικά· δείζομεν δ’ ἐν τοῖς ἔπειτα τὸν
 κίνδυνον, ὃν ἔχειν εἰκόασι. διόπερ ἀναγ-
 καῖον ἤδη διαπορεῖν καὶ ὑποτίθεσθαι, δι’ ὅ-
 του τρόπου τὰς ἀνακεκραμένας κακίας

τοῖς ὑψηλοῖς ἐκφεύγειν ἂν δυνάμεθα.

6. Ἐστὶ δὲ, ὦ φίλος, εἴτινα περιποιη-
σαίμεθ' ἐν πρώτοις καθαράν τῃ κατ' ἀλή-
θειαν ὕψος ἐπισήμην καὶ ἐπίκρισιν· καί τοι
τὸ πρᾶγμα δύσληπτον· ἡ γὰρ τῶν λόγων
κρίσις πολλῆς ἐστὶ πείρας τελευταῖον ἐπι-
γέννημα. οὐ μὴν ἀλλ', ὥς εἰπεῖν ἐν πα-
ραγγέλματι, ἐντεῦθεν ποθεν ἴσως τὴν διά-
γνωσιν αὐτῶν ἐκ ἀδυνατοῦ πορίζεσθαι.

7. Εἰδέναι χρὴ, φίλτατε, διότι, καθά-
περ καὶ τῷ κοινῷ βίῳ ἔδεν ὑπάρχει μέ-
γα, ὅτι τὸ καλαφρονεῖν ἐστὶ μέγα· οἷον πλε-
τοι, τιμαί, δόξαι, τυραννίδες, καὶ ὅσα δὴ
ἄλλα ἔχει πολὺ τὸ ἔξωθεν προστραγω-
δέμενον, ἐκ ἂν τῷ γε φρονίμῳ δόξειεν ἀ-
γαθὰ ὑπερβάλλοντα, ὧν αὐτὸ τὸ περι-
φρονεῖν ἀγαθὸν ὃ μέτριον· θαυμάζουσι γὰρ
τῶν ἔχοντων αὐτὰ μᾶλλον τὰς δυναμένους
ἔχειν, καὶ διὰ μεγαλοφυχίαν ὑπερορῶν-
τας. τῇ δέ περ καὶ ἐπὶ τῶν διηρημένων ἐν
ποιήμασι καὶ λόγοις ἐπισκεπτέον, μή τινα

DE SUBLIMITATE. 27

la vitia, quæ Sublimibus commixta sunt, fugere possimus.

6. Hoc autem fit, ô Amice, si quam claram veræ Sublimitatis scientiam, et judicium imprimis comparaverimus: quamquam res est ad consequendum difficilis; nam de scriptis judicium est multæ experientiae ultimus foetus. veruntamen, si loquar per praeceptum, hinc forsitan non impossibile est judicium de iis consequi.

7. Oportet scire, charissime, quod quemadmodum etiam in communi vitâ nihil est magnum, quod contemnere magnum est: velut Divitiae, Honores, Dignitates, Imperia, et quaecunque alia multum tragici fastus extra *apparentis* habent, non possunt videri sapienti esse bona praestantia, quorum contemptus ipse non mediocriter bonum est; quippe illi, qui iis fruuntur, minus admirationi sunt quam illi, qui possunt habere, et *tamen* contemnunt propter animi magnitudinem: eodem modo etiam de iis quæ Sublimia sunt in poëmatibus et *solutis* orationibus, videndum est, ne non-

28 DE SUBLIMITATE.

nulla habeant hanc magnitudinis speciem, (cui multum adhaeret temere affectum); explicata verò deinde inveniuntur tumida *fuisse*, quae despicere generosius est quam admirari. naturaliter enim animus noster vera Sublimitate elevatur, recipiensque superbam quandam erectionem impletur gaudio et gloriatione, tanquam ipse produxisset id quod *solum* audivit. quando igitur aliquid, saepius auditum ab homine intelligente et in scriptis versato, animum ejus non celsiorem faciat, neque relinquat in animo plus cogitatione conceptum quam verbis expressum; cadat autem, si tu illud assidue contempleris, in id quod *exile* et minus est; non potest *illud* esse Sublimitas vera, quod non ultra auditum perdurat. hoc enim reverà magnum est, quod multum mente concipiendum efficit, cui autem difficile, potius vero impossibile est resistere; cujus denique recordatio firma est et vix extinguenda. omnino vero ea arbitrare esse pulchra et vera Sublimia, quae semper et omnibus placent; cum

μεγέθους φαντασίαν ἔχοι τε ταύτην, (ἢ
 πολὺ πρόσκειται τὸ εἰκῇ προσαναπλατ-
 τόμενον), ἀναπλυσόμενα δὲ ἄλλως εὐρί-
 σκοιτο χαῦνα, ὧν τῷ θαυμάζειν τὸ πε-
 ριφρονεῖν εὐγενέστερον. φύσει γάρ πως ὑ-
 πὸ τ᾽ ἀληθὺς ὕψος ἐπαίρεται τε ἡμῶν ἡ
 ψυχὴ, καὶ γαῦρόν τι ἀνάθημα λαμβάνουσα
 πληρᾷται χαρᾶς καὶ μεγαλαυχίας, ὡς αὐ-
 τὴ γεννήσασα ὅπερ ἤκουσεν. ὅταν οὖν ὑπὲρ
 ἀνδρὸς ἐμφρονος καὶ ἐμπείρου λόγων πολλὰ-
 κισ ἀκρόμενόν τι πρὸς μεγαλοφροσύνην τὴν
 ψυχὴν μὴ συνδιατιθῇ, μηδ' ἐγκαταλείπη
 τῇ διανοίᾳ πλεῖον τῷ λεγομένῳ τὸ ἀναθε-
 ωρᾶμενον, πίπτῃ δὲ, ἂν τὸ συνεχὲς ἐπι-
 σκοπῆς, εἰς ἀπαύξησην· ἐκ αὐτῶν ἔτ' ἀληθὲς
 ὕψος εἴη, μέχρι μόνης τῆς ἀκοῆς σωζόμε-
 νον. τῷτο γὰρ τῷ ὄντι μέγα, ὅτι πολλὴ
 μὲν ἡ ἀναθεώρησις, δύσκολος δὲ, μᾶλλον
 δὲ ἀδύνατος ἡ κατεξανάστασις· ἰσχυρὰ δὲ ἡ
 μνήμη, καὶ δυσεξάλειπτος. ὅλως δὲ καλὰ
 νόμιζε ὕψη καὶ ἀληθινὰ, τὰ διαπαντὸς ἀρέ-

30 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

σκοιλα κῆ πᾶσιν· ὅταν γάρ τοῖς ἀπό δια-
φόρων ἐπιτηδευμάτων, βίων, ζήλων, ἡλι-
κιῶν, λόγων ἔν τι καὶ ταυτὸν ἅμα περὶ
τῶν αὐτῶν ἅπασι δοκῇ, τόθ' ἡ ἐξ ἀσυμ-
φώνων ὡς κρίσις κῆ συγκατάθεσις τὴν ἐπὶ
τῷ θαυμαζομένῳ πίσιν ἰσχυρὰν λαμβά-
νει κῆ ἀναμφίλεκτον.

8. Επεὶ δὲ πέντε, ὡς ἂν εἴποι τις,
πηγαί τινές εἰσιν αἱ τῆς ὑψηλοῦς γονι-
μώταται, (προϋποκειμένης, ὥσπερ ἐδά-
φος τινὸς κοινῆς, ταῖς πέντε ταύταις ιδέ-
αις τῆς ἐν τῷ λέγειν δυνάμεως, ἧς ὅλως
χωρὶς ὕδεν), πρῶτον μὲν κῆ κράτιστον, τὸ
περὶ τὰς νοήσεις ἀδρεπῆβολον, ὡς καὶ τῶν
περὶ Ξενοφῶντος ὠρισάμεθα· δεύτερον δέ,
τὸ σφοδρὸν κῆ ἐνθουσιασμὸν πάθος· ἀλλ'
αἱ μὲν δύο αὗται τῆς ὕψους κατὰ τὸ πλέ-
ον αὐθυγενεῖς συστάσεις, αἱ λοιπαὶ δ' ἤδη
κῆ διὰ τέχνης· ἥτε ποιά τῶν σχημάτων
πλάσις, (διὰ δὲ πᾶς ταῦτα, τὰ μὲν νο-
ήσεως, δεύτερα δὲ λέξεως)· ἐπὶ δὲ τούτοις

DE SUBLIMITATE. 31

enim iis omnibus, qui differunt moribus, vitae generibus, studiis, et aetatibus, unum aliquid idemque simul de iisdem scriptis videatur, tunc illa, quae fit ex discordibus, quasi mixtio et consensus fidei ei, quod in admiratione est, validam indubitataque acquirit.

8. Quoniam vero quinque (ut ita dicam) fontes sunt foecundissimi Sublimitatis, (substratâ prius, quasi communi quodam fundamento, his quinque formis facultate dicendi, sine quâ omnino nihil est); primum quidem et valentissimum est felix in sensibus audacia, ut etiam in illis, quae de Xenophonte scripsimus, definivimus: secundum vero est vehemens et quasi numinis afflatu conceptus Affectus; sed hae duae res, quae constituunt sublimitatem, maximâ sui parte sunt ingenitae *hominibus*; quae vero jam sequuntur, etiam ex arte *veniunt*: nempe, et (quae est fons tertius) certa quaedam figurarum conformatio; (duplices autem hae *figurae sunt*, aliae sententiae, aliae dictionis): et praeterea

32 DE SUBLIMITATE.

splendida Elocutio (*quae quartus est fons*), cujus rursus partes sunt et delectus verborum, et dictio tropis plena atque facta: quinta vero causa Sublimitatis, eaque quae concludit omnia ante se *nominata*, est magnifica elataque compositio; *quoniam, inquam, hi quinque sunt fontes Sublimitatis*, agedum inspiciamus ea, quae inhaerent in unoquoque harum rerum genere, hoc unum praefati, Cecilius omisisse quasdam ex his quinque partibus, ut, verbi gratia, eum de affectibus locum: sed si haec duo, *nempe* et Sublime et Patheticum, velut una quaedam res, etiam viderentur illi omnino secum invicem connata et coexistentia esse, in errore est; etenim quidam Affectus inveniuntur distincti a Sublimitate et humiles, velut lamentationes, dolores, metus: et rursus multa *sunt* Sublimia sine affectu *ullo*, velut (praeter innumera alia) etiam illa, quae de Aloïdis à Poëtâ sunt audaciâ *felici* dicta.

Ossam Olympo conati sunt imponere, et Ossae Pelium frondosum, ut coelum scanfile esset.

ἡ γενναῖα φράσις, ἥς μέρα πάλιν ὀνομά-
 των τε ἐκλογὴ, καὶ ἡ τροπικὴ καὶ πεποιη-
 μένη λέξις· πέμπτη δὲ μεγέθους αἰτία, καὶ
 συγχεύουσα τὰ πρὸ ἑαυτῆς ἅπαντα, ἡ ἐν
 ἀξιώματι καὶ διάρσει σύνθεσις· φέρε δὴ, τὰ
 ἐμπεριεχόμενα καθ' ἑκάστην ἰδέαν τέτων
 ἐπισκεψώμεθα, τοσῶτον προειπόντες, ὅτι
 τῶν πέντε μορίων ὁ Κεκίλιός ἐστιν ἃ παρέ-
 λιπεν, ὡς καὶ τὸ πάθος ἀμέλει. ἀλλ' εἰ
 μὲν ὡς ἐν τι ταῦτ' ἄμφω, τό τε ὕψος καὶ
 τὸ παθητικόν, καὶ ἔδοξεν αὐτῷ πάντῃ συν-
 ὑπάρχειν τε ἀλλήλοις καὶ συμπεφυκέναι,
 διαμαρτάνει· καὶ γὰρ πάθη τινὰ διεσῶτα
 ὕψους καὶ ταπεινὰ εὐρίσκειται, καθάπερ οἴκ-
 τοι, λύπαι, φόβοι· καὶ ἔμπαλιν πολλὰ
 ὕψι δίχα πάθους, ὡς (πρὸς μυρίοις ἄλ-
 λοις) καὶ τὰ περὶ τῆς Αλωάδας τῷ Ποιη-
 τῇ παρατέλολημένα,

Ὅσταν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν Δίμιν· αὐτὰρ ἐπ'
 Ὄσῃ

Πήλιον εἰσοσίφυλλον, ἵν' ὕρανὸς ἀμβατὸς εἴη.

34 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

Καὶ τὸ τρίτοις ἔτι μῆζον ἐπιφερόμενον,

Καὶ νῦν κεν ἐξετέλεσται. —

παρά γε μὴν τοῖς ῥήτορσι τὰ ἔκωμια, καὶ τὰ πομπικά, καὶ ἐπιδεικτικά τὸν μὲν ὄσκον, καὶ τὸ ὑψηλὸν ἐξ ἁπάντος περιέχει, πάθος δὲ χηρεύει κατὰ τὸ πλεῖστον. ὅθεν ἤκιστα τῶν ῥητόρων οἱ περιπαθεῖς ἔκωμιαστικοί, ἢ ἔμπαλιν οἱ ἐπαινετικοὶ περιπαθεῖς. εἰς δὲ αὖ πάλιν ἐξ ὅλων μὴ ἐνόμισεν ὁ Κεκίλιος τὸ ἔμπαθὲς τὰ ὑψηλὰ ποτὲ συντελεῖν, καὶ διὰ τῆς ἔχ' ἡγήσατο μνήμης ἄξιον, πάνυ διηπάτησαι. θάρρῶν γὰρ ὑφορυσάμεν ἂν, ὡς ὕδεν ὕτως, ὡς τὸ γενναῖον πάθος ἐνθα χρη, μεγαλήγορόν ἐστι, ὥσπερ ὑπὸ μανίας τινὸς καὶ πνεύματος ἐνθουσιαστικῶς ἐκπνέον, καὶ οἷοιτο φοβάζον τὸς λόγους.

9. Οὐ μὴν ἄλλ', ἐπεὶ τὴν κρατίστην μοῖραν ἐπέχει τῶν ἄλλων τὸ πρῶτον (λέγω δὲ τὸ μεγαλοφύες), χρη πάνταυθα,

DE SUBLIMITATE. 35

Et, illud quod insuper his majus additum est,

Et sane perfecissent, &c.

Apud Rhetoras quidem laudationes, et ea quae ad pompam ostentationemque componuntur, amplitudinem et Sublimitatem ex omni parte *in se* continent, plerumque autem Affectu carent: unde ex Rhetoribus illi qui in Affectibus *conci- tandis* valent, minime ad laudationes facti sunt; vel rursus illi, qui in laudando valent, minime apti sunt Affectibus *conci- tandis*. quod si iterum omnino censuit Cecilius, id, quod Patheticum est, nihil ad Sublimia conferre, et si propterea illud non putavit mentione dignum, prorsus deceptus est: fidenter enim affirmaverim nihil tam magnificum esse quam Affectum vehementem, ubi opus est, *adhibitum*. cum velut furore aliquo spirituque divinitus spiret, et scripta quasi plena Phoebus efficiat.

9. Veruntamen, quoniam primum *genus* (dico autem id quod ex animi magnitudine venit) partem obtinet inter ceteras praestantissimam, oportet etiam

36 DE SUBLIMITATE.

hic, (sit licet *haec* res potius dono *natura* accipienda quam *labore* acquirenda), tamen, quantum possumus, animos nostros ad Sublimia alere et tanquam gravidos amplitudine *quadam* nobili semper efficere. quo, dicet *aliquis*, modo? scripsi in alio etiam loco, quod hujusmodi Sublimitas est Echo magnitudinis animi: unde etiam sine voce admirationi aliquando est nudus per se sensus ob eam ipsam, *quam ostendat*, magnanimitatem; velut silentium Ajacis in *libro*, qui *inscribitur*, *De* manibus, magnum est et omni sermone Sublimius. primo igitur in loco omnino necessarium est ante oculos *Lectoris* constituere id, ex quo nascitur; *nempe* quod verus Orator debet habere animum non humilem et abjectum: neque enim fieri potest, ut illi qui per omnem vitam suam cogitant curantque parva et servilia, proferant aliquid admirandum omnique aetate dignum: magna vero *sunt* scripta horum *hominum*, uti par est, quorum cogitationes sunt feliciter audaces: eodem modo etiam ea, quae maxime Sublimia sunt, cadunt in illos qui maxime elatis sunt animis: illud e-

εἰ καὶ δωρητὸν τὸ πρᾶγμα μᾶλλον ἢ κλη-
 τὸν, ὅμως, καθ' ὅσον οἶόν τε, τὰς ψυχὰς
 ἀνατρέφειν πρὸς τὰ μεγέθη, καὶ ὥσπερ ἐγ-
 κύμονας αἰεὶ ποιεῖν γενναίους παρασήματος.
 τίνα, φήσει, τρόπον; γέγραφα που καὶ
 ἐτέρωθι, τὸ τοῖσδε ὕψος μεγαλοφροσύνης
 ἀπήχημα. ὅθεν καὶ φωνῆς δίχα θαυμα-
 ζεταί ποτε ψιλή καθ' ἑαυτὴν ἡ ἔννοια δι'
 αὐτὸ τὸ μεγαλόφρον· ὡς ἡ τῷ Αἴαντος ἐν
 Νεκύᾳ σιωπὴ μέγα καὶ παντὸς ὑψηλότε-
 ρον λόγος. πρῶτον οὖν τὸ, ἐξ οὗ γίνεσθαι,
 προὑποτίθεσθαι πάντως ἀναγκαῖον· ὡς ἔ-
 χειν δεῖ τὸν ἀληθεῖ ῥήτορα μὴ ταπεινὸν
 φρόνημα καὶ ἀγεννές· ἔδὲ γὰρ οἶόν τε μι-
 κρά καὶ δαλοπρεπῆ φρονέοντας καὶ ἐπιτηδεύ-
 οντας παρ' ὅλον τὸν βίον θαυμαζόν τι καὶ
 τῷ παντὸς αἰῶνος ἐξενεγκεῖν ἄξιον· μεγά-
 λοι δὲ οἱ λόγοι τούτων κατὰ τὸ εἶκος,
 ὧν ἂν ἐμβριθεῖς ὦσιν αἱ ἔννοιαι. ταύτη καὶ
 εἰς τὴν μάλιστα φρονηματίας ἐμπίπτει τὰ
 ὑπερφυᾶ· ὁ γὰρ τῷ Παρμενίωνι φήσαντε,

38 ΠΕΡΙ ΤΨΟΥΣ.

‘ ἐγὼ μὲν ἂν ἠρέεσθην, [εἰ Ἀλέξανδρος ἦ-
 ‘ μην, ἀπεκρίνατο ὁ Ἀλέξανδρος, εἰπὼν,
 ‘ καὶ γὰρ νῆ Δία, εἰ Παρμενίων ἦμην, τὸ
 αὐτοῦ μεγαλόφρον δειπνυσιν· ὥς καὶ τὸ
 Ὅμηρος παρορίζει μεγαλοφυὲς ἐν τῷ

Οὐρανῷ ἐσήμεν κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει]

τὸ ἐπ’ οὐρανὸν ἀπὸ γῆς διάστημα· καὶ τοῦτ’
 ἂν εἴποι τις ἐ μᾶλλον τῆς Εριδος, ἢ Ὅ-
 μηρος μέτρον. ὧ ἀνόμοιόν γε τὸ Ἡσιόδειον
 ἐπὶ τῆς Αχλὺος, εἴγε Ἡσιόδου καὶ τὴν
 Ασπίδα Δετέον,

Τῆς ἐκ μὲν ῥητῶν μυθεῖται ῥέον.

οὐ γὰρ δεινὸν ἐποίησε τὸ εἶδωλον, ἀλλὰ
 μισητόν. ὁ δὲ πῶς μεγεθύνει τὰ δαιμόνια;

Ὅσον δ’ ἡρωεῖδες ἀνὴρ ἶδεν ὀφθαλμοῖσιν,

Ἥμενος ἐν σκοπῇ, λεύστων ἐπὶ οἶνοπα πόντον·

Τόσον ἐπιθρόσκουσι θεῶν ὑψηλῆς ἵπποι.

τὴν ὁρμὴν αὐτῶν κοσμικῶ διαστήματι κα-
 ταμετρεῖ. τίς ἐν ἐκ ἂν εἰκότως διὰ τὴν

DE SUBLIMITATE. 39

nim, quod Parmenioni dicenti, 'ego quidem contentus essem [*conditionibus ob-*
'*latis*, si essem Alexander,' *respondit*
Alexander, dicens, 'et ego quidem, si
'essem Parmenio,' ipsius animi magni-
'tudinem ostendit: ut etiam in illo, *quod*
de Discordia dicit Homerus,

In coelo stabilivit caput suum, et humi graditur.

Homerici ingenii Sublimitatem determi-
nat] distantia a terrâ ad coelum; et hanc
aliquis dicat non potius mensuram Dis-
cordiae quam Homeri. cui dissimile est
illud Hesiodi de Tristitia, si quidem sta-
tuendum sit etiam *poema illud dictum*
Scutum esse Hesiodi,

Ejus ex naribus humores fluebant.

neque enim fecit imaginem terribilem,
sed odiosam. ille autem *sc. Homerus* quo-
modo Sublimia reddit ea, quae de Diis
fingit?

Quantum verò aëris-per-horizontem-extensi spati-
um homo videt oculis, [tum,

Sedens in speculâ, prospectans in nigricantem pon-
Tantum Saltu conficiunt deorum altisoni equi.

motum eorum celerem mundi spatio me-
titur: quis igitur non ob excellentiam

40 DE SUBLIMITATE.

hujus Sublimitatis jure dixerit, si bis eodem modo ad saltandum se concitent Deorum equi, eos non amplius inventuros in mundo locum? valde Sublimes sunt etiam illae de pugna Deorum imagines,

Circum autem insonuit magnum coelum Olympusque,

Timuit etiam subtus rex inferorum Pluto:

Territusque folio exiliit, et exclamavit, nè ei desuper

Terram rescinderet Neptunus quassator-terrae;

Domusque mortalibus et immortalibus apparerent

Visu terribiles, situ sentae, quasque horrent ipsi Dii.

videsne, amice, quomodo, disrupta quidem ex *suis* sedibus terra, ipsoque nudato tartaro, et toto mundo subverso dissipatoque, omnia simul, Coelum, Orcus, mortalia, immortalia cum pugna, *quae* tunc *fuit*, conflictantur et periculum una subeunt? sed haec, *quae sunt* terribilia quidem, nisi allegorice accipiantur, omnino sunt impia, nec servantia decorum: Homerus enim mihi videtur, cum *literis* tradit Deorum vulnera, diffidia, ultiones, lacrymas, vincula, eaque omnis generis, *quae* patiuntur, mala, Homines, qui re-

ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ. 41

ὑπερβολὴν τῷ μεγέθει ἐπιφθέγγαί το, ὅτι,
 ἂν δις ἑξῆς ἐφορμήσωσιν οἱ τῶν θεῶν ἵπ-
 ποι, οὐκέθ' εὐρήσουσιν ἐν κόσμῳ τόπον;
 ὑπερφυᾶ καὶ τὰ ἐπὶ τῆς θεομαχίας φαν-
 τάσματα,

Ἀμφὶ δ' ἐσάλπιγεν μέγας ἕρανός τε, ἕλυμός τε,
 ἔδδαισεν δ' ὑπέκρυνεν ἀναξ ἐνέρων Αἰδωνεύς.
 Δείσας δ' ἐκ θρόνου ἄλτο, καὶ ἴαχε, μὴ οἱ ἔπειτα
 Γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
 Οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη,
 Σμερδαλέ, εὐρώεινα, τὰ τε συγένησι θεοὶ περ.

Επιβλέπεις, ἑταῦρε, ὥς, ἀναρρήγνυμένης
 μὲν ἐκ βάθρων γῆς, αὐτοῦ δὲ γυμνεμένου
 ταρτάρου, ἀνατροπὴν δὲ ὅλα καὶ διάσασιν
 τῷ κόσμῳ λαμβάνοντος, πάνθ' ἅμα, ἕρα-
 νός, ἄδης, τὰ θνητὰ, τὰ ἀθάνατα, ἅμα
 τῇ τότε συμπολεμεῖ καὶ συλκινδυνεύει μά-
 χῃ. ἀλλὰ ταῦτα φοβερά μὲν, πλὴν εἰ
 μὴ κατ' ἀλληγορίαν λαμβάνοιτο, παντά-
 πασιν ἄθεα, καὶ ὁ σῶζοντα τὸ πρέπον. Ὁ-
 μηρος γάρ μοι δοκεῖ, παραδίδως τραύμα-
 τα θεῶν, σάσεις, τιμωρίας, δάκρυα, δεσ-

42 ΠΕΡΙ ΤΨΟΥΣ.

μά, πάθη πάμφυρτα, τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν
 Ιλακῶν ἀνθρώπους, ὅσον ἐπὶ τῇ δυνάμει,
 θεὺς πεπονημένοι, τὲς θεὺς δὲ ἀνθρώπους.
 ΑΛΛ' ἡμῖν μὲν δυσδαιμονῶσιν ἀπόκειται λι-
 μὴν κακῶν, ὁ θάνατος· τῶν θεῶν δ' ἐ τὴν
 φύσιν, ἀλλὰ τὴν ἀτυχίαν ἐποίησεν αἰώ-
 νιον. πολὺ δὲ τῶν περὶ τὴν θεομαχίαν
 ἀμείνω τὰ, ὅσα ἄχραντόν τι καὶ μέγα τὸ
 δαιμόνιον, ὡς ἀληθῶς, καὶ ἄκρατον παρίστη-
 σιν, οἷα (πολλοῖς δὲ πρὸ ἡμῶν ὁ τόπος
 ἐξεύργασαι) τὰ ἐπὶ τῷ Ποσειδῶνι,

— Τρέμε δ' ὕψος μακρὰ, καὶ ὕλη.

Καὶ κορυφαί, Τρώων τε πόλεις, καὶ νῆες Ἀχαιῶν

Ποσσὶν ὑπὸ ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντες.

Βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ'· ἄταλλε δὲ κήτε ὑπὸ
 αὐτῷ

Πάντοθεν ἐν κυθμῶν, ὑδ' ἠγνείησιν ἀνακτα.

Γηθοσύνη δὲ θάλασσα διέτατο. τοὶ δὲ πύταιο —

ταύτη καὶ ὁ τῶν Ἰθαίων θεσμοθέτης, ἔχ
 ὁ τυχὼν ἀνὴρ, ἐπειδὴ τὴν τῷ θεῷ δύνα-
 μιν κατὰ τὴν ἀξίαν ἐχώρησε, καὶ ἔφησεν·
 εὐθὺς ἐν τῇ εἰσβολῇ γράφας τῶν νόμων,

DE SUBLIMITATE. 43

bus Iliacis *interfuerunt*, Deos, quantum potuerit, fecisse; Deos vero Homines. sed nos quidem, *si infelices simus*, manet mors, malorum portus: Deorum vero non naturam *solum*, sed infortunium fecit aeternum. multo autem meliora iis, quae de pugnis Deorum *ab illo dicuntur*, sunt illa, quaecunque repraesentant Numen, ut *revera est*, intaminatum, et magnum, et purum; qualia *sunt* (a multis autem ante nos hic locus tractatus est) illa, quae de Neptuno *dicuntur*,

——Tremebant autem montes spatiosi, et sylva,
Et vertices, et Trojanorum urbs, et naves Achivo-
rum

Sub pedibus immortalibus Neptuni incedentis :

Tendebatque ire per undas : exultabant autem ba-
laenae sub ipso

Undique è latebris, neque ignorabant Regem :

Cum laetitia etiam mare se dividebat; hi vero vo-
labant &c.

Ad hunc modum etiam ille Judaeorum legislator, vir minime vulgaris, postquam potentiam Numinis pro dignitate ejus mente concepit, etiam declaravit; statim

44 DE SUBLIMITATE.

in principio legum *suarum* scribens, 'dixit Deus,' inquit: quid? 'fit lux, et fuit; fit terra, et fuit.' non molestus fortasse videar, amice, si unum amplius locum Poëtae *sc. Homeri* de iis, quae ad homines pertinent, proponam, ut discas quomodo assuefaciat *nos* secum una ingredi in Sublimia heroïca. caligo repente et nox ignava apud illum inhibet pugnam Graecorum: hîc Ajax incertus consilii,

At tu, Jupiter, (*inquit*), libera à caligine filios Achivorum:

Et fac serenitatem, daque oculis videre;

In luce vero vel perde.

Est reverà affectus Ajacis, non enim optat vivere, (haec enim petitio esset abjectior quàm decet heroa): sed, cum in tenebris ignavis non potuit *sua* fortitudine ad generosum ullum facinus uti, propterea indignans se ad pugnam inutilem esse, lucem quàm primum *oriri* precatur, tanquam omnino *in ea* inventurus funus dignum virtute *sua*, etiam si Jupiter

‘ εἶπεν ὁ Θεός, ’ φησί· τί; ‘ γενέσθω φῶς,
 ‘ καὶ ἐγένετο· γενέσθω γῆ, καὶ ἐγένετο. ’ οὐκ
 ὁχληρὸς ἂν ἴσως, ἐταῖρε, δόξαιμι, ἐν ἔτι
 τῷ Ποιητοῦ, καὶ τῶν ἀνθρωπίνων παραθέ-
 μενος, τῷ μαθεῖν χάριν, ὥς εἰς τὰ ἡρώϊκά
 μεγέθη συνεμβάλλειν ἐθίζει. ἀχλὺς ἄφνω,
 καὶ νύξ ἄπορος αὐτῷ τὴν τῶν Ἑλλήνων
 ἐπέχει μάχην· ἐνθα δὴ ὁ Αἴας ἀμη-
 χανῶν,

Ζεῦ πάτερ, (φησὶν) ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπὸ ἥeros νύκτας
 Ἀχαιῶν,
 Πόισον δ’ ἄθρην, δὸς δ’ ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι·
 Εν δὲ φαίει καὶ ὄλεσσον.

ἔσιν ὡς ἀληθῶς τὸ πάθος Αἰάντιος· οὐ γὰρ
 ζῆν εὐχεται, (ἦν γὰρ τὸ αἴτημα τοῦ ἡ-
 ρως ταπεινότερον)· ἀλλ’ ἐπειδὴ ἐν ἀ-
 πράκτῳ σκότει τὴν ἀνδρίαν εἰς οὐδὲν γεν-
 νᾶιον εἶχε διαθέσθαι, διὰ ταῦτ’ ἀγανακ-
 τῶν, ὅτι πρὸς τὴν μάχην ἀργεῖ, φῶς ὅτι
 τάχιστα αἰτεῖται, ὡς πάντως τῆς ἀρετῆς
 εὐρήσων ἐντάφιον ἄξιον, καὶ αὐτῷ Ζεὺς

46 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

ἀντιτάττηται· ἀλλὰ γὰρ Ὀμηρος μὲν
ἐνθάδε ἔριος συνεμπνέει τοῖς ἀγῶσιν, καὶ οὐκ
ἄλλο τι αὐτὸς πέπανθεν, ἢ

Μαίνειαι, ὡς ὅτ' Ἀρης ἐγχείσασατος, ἢ ἑλὼν σὺν
Οὔρεσι μαίνειαι βαθύς ἐν τέρφεσιν ὕλης·
Ἀφροισμὸς δὲ περὶ τόμα γίνεσθαι.

δείκνυσι δ' ὁμῶς διὰ τῆς Οδυσσεΐας (καὶ
γὰρ ταῦτα πολλῶν ἔνεκα προσεπιθεωρη-
τέον), ὅτι μεγάλης φύσεως ὑποφερομένης
ἤδη ἰδίον ἔστιν ἐν γῆρᾳ τὸ φιλόμυθον. δῆλος
γὰρ ἐκ πολλῶν τε ἄλλων συντεθεικὼς
ταύτην δευτέραν τὴν ὑπόθεσιν, ἀτὰρ δὴ
καὶ τῷ λείψανῳ τῶν Ἰλιακῶν παθημά-
των διὰ τῆς Οδυσσεΐας, ὡς ἐπεισοδία τι-
να τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ, προσεπεισφέρειν·
καὶ γὰρ Διὶ ἐκ τοῦ τὰς ἀλοφύρσεις καὶ τοὺς
αἰκίβας, ὡς πάλαι που προεγνωσμένους τοῖς
ἥρωσιν, ἐνταῦθα προσαπαιδόναι· οὐ γὰρ
ἄλλ' ἢ τῆς Ἰλιάδος ἐπίλογός ἐστιν ἡ Ο-
δυσσεΐα.

DE SUBLIMITATE. 47

se illi opponat. sed enim Homerus hîc,
velut ventus secundus, unâ adspirat cer-
taminibus, et non aliud ipse passus est
quam heroes, vel (ut ejus verbis utar)

Furit, ut cum Mars hastam vibrans, aut ignis per-
 niciosus

In montibus furit, profundae in densis recessibus syl-
 vae :

Spuma autem est circum os ejus.

ostendit tamen in Odyssêâ (etenim haec,
quae sequuntur, pluribus de causis sunt
observanda), magni ingenii, cum jam de-
clinat, proprium esse in senectute amo-
rem fabularum. illum enim composuisse
hoc argumentum secundo in loco con-
stat ex multis aliis rebus, sed et ex eo
quod reliquias Iliacorum laborum in O-
dyssêa, tanquam Trojani belli partes ad-
ventitias, adduxerit; et mehercule ex eo
quòd lamentationes et dolores, ut quos
olim antea cognôssent heroës, illic enar-
raverit : Odyssêa enim nihil aliud est
quam epilogus Iliadis :

48 DE SUBLIMITATE.

Illic quidem Ajax jacet martius, illic etiam Achilles,
 Illic verò Patroclus, diis similis consiliarius :
 Illic etiam meus carus filius.

Ex eadem causa, opinor, totum corpusculum Iliadis, quae scripta fuit in vigore *ejus* spiritus, actione et certaminibus plenum fecit: Odyssaeae autem *corpusculum* maxima ex parte narratione plenum, quod proprium est senectutis. unde in Odyssaeâ comparare potest aliquis Homerum soli occidenti, cujus sine vehementia *ardoris* permanet magnitudo: neque enim amplius hîc conservat intentionem *animi* parem poëmatibus illis Iliacis, neque Sublimitates ubique (*ut ibi*) aequales et nusquam *quasi* subsidendo se remittentes, neque idem illud sibi semper supervenientium affectuum flumen, neque versatile *illud dicendi genus* et concertatorium, visionibus a veritate *ductis* cumulatè repletum: sed, velut oceani recedentis in se et a suis finibus relictî, *ita Homeri in Odyssaea* deinceps apparent Sublimitatis recessus etiam in illis fabulosis

Ἐνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ' Ἀχιλλεύς,
Ἐνθα δὲ Πάτροκλος, Διόφιν μῆσ' ἀτάλαντος·
Ἐνθα δ' ἑμὸς φίλος υἱός.

ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας, οἶμαι, τῆς μὲν
Ιλιάδος, γραφομένης ἐν ἀκμῇ πνεύματος,
ὅλον τὸ σωματίον δραματικὸν ὑπεξήσατο
καὶ ἐναγώνιον· τῆς δὲ Οδυσσεΐας τὸ πλεον
δηγηματικόν, ὅπερ ἴδιον γήρως. ὅθεν ἐν
τῇ Οδυσσεΐᾳ παρεικάσαι τις ἂν καλαδυο-
μένῳ τὸν Ὅμηρον ἡλίῳ, ἔτι δὲ τῆς σφο-
δρότητος παραμένει τὸ μέγεθος· ὃ γὰρ ἔτι
τοῖς Ιλιάκοις ἐκείνοις ποιήμασιν ἴσον ἐν-
ταῦθα σώζει τὸν τόνον. ὃδ' ἐξωμαλισμέ-
να τὰ ὕψη καὶ ἰζήματα μηδαμῶς λαμβάνον-
τα, ὃδὲ τὴν πρόχυσιν ὁμοίαν τῶν ἐπαλ-
λήλων παθῶν ὃδὲ τὸ ἀλγίστορον καὶ πο-
λιτικόν, ταῖς ἐκ τῆς ἀληθείας φαντασί-
αις καλαπεπυκνωμένον· ἀλλ', οἷον ὑποχω-
ρῶντος εἰς ἑαυτὸν ὠκεανῶς καὶ περὶ τὰ ἴδια
μέτρα ἐρημυμένον, τὸ λοιπὸν φαίνονται τῶ
μέγεθος ἀμπώτιδες καὶ τοῖς μυθώδεσι καὶ

50 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

ἀπίστοις πλάνος. λέγων δὲ ταῦτ' ἐκ ἐπι-
λέλησμαι τῶν ἐν τῇ Οδυσσεΐᾳ χειμῶ-
νων, καὶ τῶν περὶ τὸν Κύκλωπα, καὶ τι-
νων ἄλλων· ἀλλὰ γῆρας διηγῆμαι, γῆρας
ὃ' ὅμως Ὀμήρου. πλὴν ἐν ᾗ πασι τέτοις
ἐξῆς τοῦ πρακτικοῦ κρατεῖ τὸ μυθικόν.
παρέξέβην ὃ' εἰς ταῦθ' ὡς ἔφην, ἵνα δεί-
ξαιμι, ὡς εἰς λῆρον ἐνίοτε ῥᾶσον κατὰ τὴν
ἀπακμὴν τὰ μεγαλοφυῆ παρατρέπεται·
οἷα τὰ περὶ τὸν ἄσκον, καὶ τὸς ἐκ Κίρκης
συοφορβημένους (ὅς ὁ Ζώϊλος ἔφη χαιρίδια
κλαίοντα), καὶ τὸν ὑπὸ τῶν πελειάδων ὡς
νεοσσὸν παρατρεφόμενον Δία, καὶ τὸν ἐπὶ
τοῦ ναυαγίου δέχ' ἡμέρας ἄσιτον, τὰ τε
περὶ τὴν μνηστrophονίαν ἀπίθανα· τί γάρ
ἂν ἄλλο φήσαιμεν ταῦτα, ἢ τῷ ὄντι τῷ
Διὸς ἐνύπνια; δευτέρως δὲ ἔνεκα προσιδο-
ρεῖσθαι τὰ κατὰ τὴν Οδυσσεΐαν, ὅπως ἦ
σοι γνώριμον, ὡς ἡ ἀπακμὴ τῷ πάθους ἐν
τῷ μεγάλῳ συγγραφεῦσι καὶ ποιηταῖς εἰς
ἥθος ἐκλύεται· τὰ αὐτὰ γὰρ περὶ τὰ περὶ

DE SUBLIMITATE. 51

et incredibilibus divagationibus. cum vero haec dico, non oblitus sum earum, quae in Odyssæa describuntur, tempestatum, et eorum quae ad Cyclopem attinent, et aliorum quorundam: sed haec appello senectutem, senectutem tamen Homeri. Imò in omnibus his et singulis plus est fabulae, quàm actionis. digressus sum vero ad haec, ut dixi, ostendendae causâ quàm facillimè Sublimia ingenia, cum vigor eorum se remiserit, ad nugas nonnunquam deflectuntur; cuiusmodi sunt ea, quae finguntur de utre; et de iis, qui porcorum more a Circe pasti erant, (quos Zoilus vocavit porcellos flentes) et de Jove, pulli instar, à columbis nutriti; et de illo, qui in naufragio inedia decem dierum sustinuit; et ea, quae de procorum caede finguntur, incredibilia: quid enim aliud possumus haec dicere, quàm reverà Jovis somnia? secundam autem ob causam memorentur haec de Odyssæa; nempe, ut tibi notum sit, quomodo remissio vigoris Affectuum in magnis prosae scriptoribus et poëtis in moratum dicendi genus dissolvatur:

50 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

ἀπίστοις πλάνος. λέγων δὲ ταῦτ' ἐκ ἐπι-
λέλησμαι τῶν ἐν τῇ Οδυσεΐα χειμῶ-
νων, καὶ τῶν περὶ τὸν Κύκλωπα, καὶ τι-
νων ἄλλων· ἀλλὰ γῆρας διηγῶμαι, γῆρας
οἷ' ὅμως Ὀμήρου. πλὴν ἐν ἅπασι τέτοις
ἐξῆς τοῦ πρακτικοῦ κρατεῖ τὸ μυθικόν.
παρεξέβην οἷ' εἰς ταῦθ' ὥς ἔφην, ἵνα δεί-
ξαιμι, ὥς εἰς λῆρον ἐνίοτε ῥᾶστον κατὰ τὴν
ἀπακμὴν τὰ μεγαλοφυῆ παρατρέπεται·
οἷα τὰ περὶ τὸν ἄσκον, καὶ τὸς ἐκ Κίρκης
συοφορβούμενους (ὅς ὁ Ζαῖλος ἔφη χαιρίδια
κλαίοντα), καὶ τὸν ὑπὸ τῶν πελειάδων ὡς
νεοσσὸν παρατρεφόμενον Δία, καὶ τὸν ἐπὶ
τοῦ ναυαγίου δέχ' ἡμέρας ἄσιτον, τὰ τε
περὶ τὴν μνηστροφονίαν ἀπίθανα· τί γάρ
ἂν ἄλλο φήσαιμεν ταῦτα, ἢ τῷ ὄντι τῷ
Διὸς ἐνύπνια; δεῦτερον δὲ ἕνεκα προσιτο-
ρεΐδω τὰ κατὰ τὴν Οδυσεΐαν, ὅπως ἢ
σοι γνώριμον, ὥς ἡ ἀπακμὴ τῷ πάθους ἐν
ταῖς μεγάλοις συγγραφεῦσι καὶ ποιηταῖς εἰς
ἥθος ἐκλύεται· τοιαῦτα γάρ περ, τὰ περὶ

DE SUBLIMITATE. 51

et incredibilibus divagationibus, cum vero haec dico, non oblitus sum earum, quae in Odyssæa describuntur, tempestatum, et eorum quae ad Cyclopem attinent, et aliorum quorundam: sed haec appello senectutem, senectutem tamen Homeri. Imò in omnibus his et singulis plus est fabulae, quàm actionis. digressus sum vero ad haec, ut dixi, ostendendae causâ quàm facillimè Sublimia ingenia, cum vigor eorum se remiserit, ad nugas nonnunquam deflectuntur; cuiusmodi sunt ea, quae finguntur de utre; et de iis, qui porcorum more a Circe pasti erant, (quos Zoilus vocavit porcellos flentes) et de Jove, pulli instar, à columbis nutriti; et de illo, qui in naufragio inedia decem dierum sustinuit; et ea, quae de procorum caede finguntur, incredibilia: quid enim aliud possumus haec dicere, quàm reverà Jovis somnia? secundam autem ob causam memorentur haec de Odyssæa; nempe, ut tibi notum sit, quomodo remissio vigoris Affectuum in magnis prosae scriptoribus et poëtis in moratum dicendi genus dissolvatur:

52 DE SUBLIMITATE

talia enim, quae de Ulyssis domo moratè ab illo vitam *procorum* describentia narrantur, sunt instar comoediae cujusdam mores hominum exprimentis.

10. Agedum nunc, videamus si quid aliud habeamus, quod possit scripta efficere Sublimia. nam, cum in omnibus rebus naturaliter insident quaedam particulae cum ipsâ materiâ unâ natae, necessario *hoc* nobis esset Sublimitatis causa, si possemus semper eligere praecipua ex iis, quae inde exoriuntur, et haec conjunctione inter se factâ quasi unum quoddam corpus efficere: partim enim Sublimitas efficitur delectu circumstantiarum summarum, partim autem constitutione electarum. qualiter Sappho eas, quae accidunt furoribus amatoriis, perpeffiones ex circumstantiis, et ex ipsâ veritate undique ducit: ubi autem hanc excellentiam ostendit? *nempe* quando egregia est in eligendis praecipuis earum *circumstantiarum* altissimisque, et in iis inter se connectendis:

τὴν τῷ Οδυσεῶς ἠθικῶς αὐτῷ βιολογόμε-
να οἰκίαν, οἶονεὶ κωμῳδία τίς ἐστὶν ἠθολο-
γυμένη.

ΙΟ. Φέρε νῦν, εἴ τι καὶ ἕτερον ἔχοιμεν
ὑψηλὸς ποιεῖν τὰς λόγους δυνάμενον, ἐπι-
σκεψώμεθα. οὐκοῦν, ἐπειδὴ πᾶσι τοῖς
πράγμασι φύσει συνεδρεύει τινα μόρια ταῖς
ὑλαῖς συνυπάρχοντα, ἐξ ἀνάγκης γένοιτ'
ἂν ἡμῖν ὕψος αἷτιον, τὸ τῶν ἐκφερομένων
ἐκλέγειν αἰεὶ τὰ καριώτατα, καὶ ταῦτα
τῇ πρὸς ἄλληλα ἐπισυνθέσει καθάπερ ἐν
τι σῶμα ποιεῖν δύνασθαι. ὃ μὲν γὰρ τῇ
ἐκλογῇ τὸν ἀκροατὴν τῶν λημμάτων, ὃ
δὲ τῇ πυκνώσει τῶν ἐκλελεγμένων προσά-
γεται. οἷον ἡ Σαπφὼ τὰ συμβαίνοντα
ταῖς ἐρωτικαῖς μανίαις παθήματα ἐκ τῶν
παρεπομένων, καὶ ἐκ τῆς ἀληθείας αὐτῆς
ἐκάστοτε λαμβάνει. Πῶς δὲ τὴν ἀρετὴν ἀ-
ποδείκνυται; ὅτε τὰ ἄκρα αὐτῶν καὶ ὑπερ-
τεταμένα δεινὰ καὶ ἐκλέξαι καὶ εἰς ἄλληλα
συνδῆσαι.

Φαίνεταί μοι κῆνος ἴσος θεοῖσιν

Εμμέν' ὦνῆρ, ὅσις ἐναντίος τοι

Ἰζάνει, καὶ πλασίον αἰδύ φωνή-

σας ὑπακύνει.

Καὶ γελᾷς ἱμερδὲν τό μοι τὰν

Καρδίαν ἐν σήθεσιν ἐπ'όασεν

Ὡς γὰρ εἶδω σε, βροχέως με φωνᾷς

Οὐδὲν ἔτ' εἴκει,

Ἀλλὰ καμμέν γλῶσσα ἔαγε· λεπλὸν δ'

Αὐτίκα χρῶ σῦρ ὑποδεδρόμακεν·

Οππάτιον δ' ὕδρι ὄρημ', ἐπὶ ῥρομ-

βύσει δ' αἰκνέ·

Καδδ' ἰδρὼς ψυχρὸς χέεται, τρόμος δέ

Πᾶσαν ἀγρεῖ, χλωροτέρα δὲ ποίας

Εμμί· τιθνάκη δ' ὀλίγω' πιδεύσιν

Φαίνομα' ἅπνυς.

Ἀλλὰ πᾶν τολμαῖον, ἐπεὶ σένησα——

Οὐ θαυμάζεις, ὡς ὑπ' αὐτὸ τὴν ψυχὴν,
τὸ σῶμα, τὰς ἀκοάς, τὴν γλῶσσαν, τὰς
ὄψεις, τὴν χροάν, πάνθ', ὡς ἀλλότρια,
διοιχόμενα ἐπιζητεῖ; καὶ καθ' ὑπεναντίω-
σεις ἅμα φύχεται, καίεται, ἀλογισεῖ, φρο-
νεῖ; ἢ γὰρ φοβεῖται, ἢ παρ' ὀλίγον τέθ-
νηκεν, ἵνα μὴ ἔν τι περὶ αὐτὴν πάθος
φαίνεται παθῶν δὲ σύνοδος. πάντα μὲν τὰ

DE SUBLIMITATE 55

Videtur mihi ille aequalis Diis
Esse vir, qui oppositus tibi
Sedet, et prope te dulce loquen-
tem audit.

Et rides amabiliter : quae res mihi
Cor in pectoribus tremere fecit :
Cum enim videam te, repente ad me vocis
Nihil amplius venit ;

Sed lingua quidem fracta est : subtilisque
Statim cutem ignis subiit,
Et oculis nihil video, tinniunt
et aures mihi :

Et sudor gelidus manat, tremorque
Totam occupat, pallidiorque herbâ
Sum, et à moriendo parum abfore
Videor exanimis :

Sed *tamen* omne est audendum, quoniam
pauperem &c.

Nonne miraris, quomodo sub idem tem-
pus animam, corpus, aures, linguam, o-
culos, colorem, omnia haec dilapsa, ve-
lut aliena *ab ipsa essent*, requirat ? et *quo-*
modo per vices *sibi* oppositas simul friget,
uritur, ratione caret, sapienter se habet ?
vel enim exanimata, vel prope mortua
est, adeò ut non unus aliquis Affectus
in ipsâ appareat, sed Affectuum coetus.
omnia quidem hujusmodi amantibus e-

56 DE SUBLIMITATE.

veniunt: sed delectus (ut dixi) summarum *circumstantiarum* et earum confociatio in unum efformavit Sublimitatem. quo more, opinor, et in tempestatibus *describendis ille* Poeta sc. *Homerus* excerpit maximè terribiles circumstantias: ille enim, qui fecit *poema dictum* Arimaspsia, haec censet grandia esse,

Admirationi nobis hoc magnae fuit et animis nostris.
Homines aquam incolunt procul à terrâ in mari:
Infelix genus sunt hominum; subeunt enim labores
improbos:

Oculos in astris fixos, animam vero in ponto habent.
Sanè multum Diis suas manus tendentes
Precantur visceribus turpiter reiectis.

Unicuique, puto, manifestum est, haec, quae dicta sunt suaviter, potius habere flosculum, *quam Sublimitatem*. *Homerus* autem quomodo *hanc rem depingit?* unum enim *exemplum* de multis proferatur.

[ingruerit

Incidit autem, veluti cum fluctus velocem in navem
Rapidus à nubibus, ventis auctus: haec etenim tota
Spumâ operta est, venti vero gravis flatus
In velo fremit, trepidantque animo nautae
Timentes, parvo enim spatio à morte subvehuntur.

Tentavit et Aratus hoc idem *ab Homero ad suum poema transferre,*

τοιαῦτα γίνεσθαι περὶ τῆς ἐρῶντας· ἡ λῆ-
ψις δ', ὡς ἔφην, τῶν ἄκρων, καὶ ἡ εἰς ταυ-
τὸ συναίρεσις ἀπειργάσατο τὴν ἐξοχήν·
ὄνπερ, οἶμαι, καὶ ἐπὶ τῶν χειμῶνων τρό-
πον ὁ Ποιητὴς ἐκλαμβάνει τῶν παρακο-
λαθόντων τὰ χαλεπώτατα. ὁ μὲν γὰρ τὰ
Αριμάσπεια ποιήσας ἐκεῖνα οἶεται δεινά·

Θαῦμα ἡμῖν καὶ τὸτο μέγα φρεσὶν ἡμετέρῃσιν.
Ἄνδρες ὕδωρ ναῦσιν ἀπὸ χθονὸς ἐν πελάγεσσι·
Δύστηνοί τινές εἰσιν· ἔχουσι γὰρ ἔργα πονηρά·
Ὀμματ' ἐν ἄστροισι, ψυχὴν δ' ἐν πόντῳ ἔχουσιν.
Ἦεν πολλὰ θεοῖσι φίλας ἀνὰ χεῖρας ἔχοντες
Εὐχόλια σπλάγχχοισι κακῶς ἀναβαλλομένοισι.

παντὶ μὲν, οἶμαι, δῆλον, ὡς πλέον ἄνθος
ἔχει τὰ λεγόμενα ἡδέως. ὁ δὲ Ὀμηρος
πῶς; ἐν γὰρ ἀπὸ πολλῶν λεγέσθω·

Ἐν δ' ἐπεὶ, ὡς ὅτι κύμα θοῇ ἐν νηὶ πύσῃσι
Λάβρον ὑπαὶ νεφέων, ἀνεμοτρεφές· ἡ δὲ τε πᾶσα
Ἀχὴν ὑπεκρύφθη, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς αἵτης
Ἰσὶώ ἐμβρέμεται· τρομέουσι δὲ τε φρένα ναῦται
Δειδιότες τυτθὸν γὰρ ὑπὸ ἐκ θανάτοιο φέρονται.

Ἐπεχείρησε καὶ ὁ Ἀρατος τὸ αὐτὸ τοῦτο
μετενεῖλεν,

— ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον αἰδ' ἐρύκει·

πλήν μικρὸν αὐτὸ καὶ γλαφυρὸν ἐποίησεν
ἀντὶ Φοβεῖ· ἔτι δὲ παρώρισε τὸν κίνδυνον,
εἰπὼν, ' ξύλον αἰδ' ἐρύκει' ἔκῃν ἀπείρ-
γει. ὁ δὲ Ποιητὴς ἔκ εἰς ἅπαζ παρορῖζει
τὸ δεινόν, ἀλλὰ τὴς αἰεὶ καὶ μονονυχὶ καλὰ
πάν κῦμα πολλάκις ἀπολλυμένους εἰκονο-
γραφεῖ· καὶ μὴν τὰς προθέσεις, ἀσυνθέτους
ἔσας, συναναγκάσας παρὰ φύσιν, καὶ εἰς
ἀλλήλας συμβιασάμενος, ' ὑπ' ἐκ θανά-
' τοιο,' τῷ μὲν συνεμπίπλοντι πάθει τὸ
ἔπος ὁμοίως ἐβασάνισεν· τῇ δὲ τοῦ ἔπους
συνθλίψει τὸ πάθος ἄκρως ἀπεπλάσατο,
καὶ μονονυχ ἐνετύπωσε τῇ λέξει τῷ κινδύνῳ
τὸ ἰδίωμα, ' ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται.'
ἔκ ἄλλως ὁ Αρχίλοχος ἐπὶ τῷ ναυαγίῳ,
καὶ ἐπὶ τῇ προσαγγελίᾳ ὁ Δημοσθένης,
' ἐσπέρα μὲν γὰρ ἦν —,' φησὶν. ἀλλὰ
τὰς ἐξοχὰς (ὡς εἴποι τις) ἀριστίνδην ἐκ-
καθήραντες ἐπισυνέθηκαν, ἔδεν Φλοιῶδες, ἢ
ἄσεμνον, ἢ χολικὸν ἐγκατατάττοντες διὰ

—parvum autem lignum prohibet mortem.

Sed exile hoc fecit et venustum vice terribilis: praeterea terminos periculo constituit dicendo, *lignum prohibet mortem*: ergo arcet. ille vero poëta sc. *Homerus* ne semel terminos constituit ei, quod terribile est; sed repraesentat *homines* semper et paenè ad singulos fluctus saepe per-euntes: et quidem praepositiones, quae conjungi non possunt, cogens contra *ipsarum* naturam, alteramque in alteram viurgens, ὡς ἐν δαμάτῳ, tormento affecit versum ad similitudinem incidentis *nautis* tempestatis; et violentiâ versui adhibitâ id, quod *in tempestate* patiuntur, magnificè effinxit, et tantum non impressit dictioni *ipsam* periculi naturam, ὡς ἐν δαμάτῳ πέποιται. Non aliter Archilochus in naufragio fecit, et Demosthenes in nuntii expositione: erat enim diei vespera, inquit, &c. sed praecipuas *circumstantias*, cum optimates (si ita loqui liceat) eduxerint, connectebant, nihil futile, aut vile, aut è schola petatum in medio infercientes: haec enim, veluti ramenta

60 DE SUBLIMITATE

au frustula *lapidum*, omnino laedunt ea, quae efficiunt ut Sublimitates sint una dispositae, et mutua inter se affectione constructae.

11. Vicina est etiam iis, quas jam tractavimus, virtus, quam vocant Incrementum; *scilicet* cum (admittentibus Rebus et Contentionibus multa initia multasque clausulas in periodis) illa, quae *per se* magna sunt, alia aliis ingesta, continua serie insurgant ascendendo. hoc autem sive per *communis* loci tractationem *fiat*, sive per exaggerationem, vel probationum corroborationem, sive per factorum aut affectuum alterius post alterum dispositionem, (innumera enim genera possunt esse Incrementorum), oportet tamen oratorem cognoscere, quod nihil ex his *per se* sine Sublimitate constituat *aliquid* perfectum, nisi in miserationibus *movendis* meherculè, aut in rebus extenuandis. caeterarum vero rerum Incrementum facientium cuicunque id, quod Sublime est, detraxeris, detrahes tanquam animam corpori; statim enim se remittit et evanescit id, quod efficax in

μέσθ. λυμαίνεσθαι γὰρ ταῦτα τὸ ὅλον, ὥτανεὶ ψήγματα ἢ ἀραιώματα, ἐμποιῶν-
τα μεγέθη συνοικονομούμενα τῇ τε πρὸς
ἄλληλα χέσει συντετειχισμένα.

ΙΙ. Σύνεδρός ἐστι ταῖς προεκκειμέναις
ἀρετῇ, καὶ ἦν καλῶσιν Αὐξήσιν· ὅταν (δε-
χομένων τῶν πραγμάτων ἢ ἀγώνων καλὰ
περιόδους ἀρχάς τε πολλὰς καὶ ἀναπαύ-
λας,) ἕτερα ἐτέροις ἐπεισκυκλούμενα με-
γέθη συνεχῶς ἐπεισάγηται καλὰ ἐπίβασιν.
τῷτο δὲ εἴτε διὰ τοπηγορίαν, εἴτε δείνω-
σιν, ἢ πραγμάτων ἢ κατασκευῶν ἐπίρρω-
σιν, εἴτ' ἐποικονομίαν ἔργων ἢ παθῶν, (μυ-
ρίαι γὰρ ἰδέαι τῶν αὐξήσεων γίνονται),
χρὴ γινώσκειν ὅμως τὸν ῥήτορα, ὥς οὐδὲν
ἂν τέτων κατ' αὐτὸ συζαίη χωρὶς ὑψους
τέλειον, πλὴν εἰ μὴ ἐν οἰκίοις ἄρα νῆ Δία,
ἢ ἐν εὐτελισμοῖς. τῶν δὲ ἄλλων αὐξητι-
κῶν ὅτε περ ἂν τὸ ὑψηλὸν ἀφέλῃς, ὥς
ψυχὴν ἐξαιρήσεις σώματος· εὐθύς γὰρ ἀ-
τονεῖ ἢ κενεῖται τὸ ἔμπρακτον αὐτῶν, μή

62 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

τοῖς ὕψεσι συνεπίρρωννύμενον. ἥ μὲντοι διαφέρει τῆ ἀρτίως εἰρημένῃ τὰ νοῦν παρὰ γελλόμενα, (περιγραφὴ γάρ τις ἦν ἐκεῖνο τῶν ἄκρων λημμάτων, καὶ εἰς ἐνότῃα σύνταξις), καὶ τίνι καθόλου τῶν αὐξήσεων παραλλάττει τὰ ὕψη, τῆς σαφηνείας αὐτῆς ἕνεκα συντόμως διοριζέον.

12. Ὁ μὲν ὅν τῶν τεχνογράφων ὅρος ἐμοίγ' ἔκ ἀρεσός. αὐξήσις ἐστὶ, φασί, λόγος μέγεθος περιτιθεὶς τοῖς ὑποκειμένοις. δύναται γὰρ ἀμέλει καὶ ὕψος, καὶ πάθος, καὶ τρόπων εἶναι καινὸς οὗτος ὁ ὅρος, ἐπεὶ δὴ καὶ κεῖνα τῷ λόγῳ περιτίθῃσι ποῖόν τι μέγεθος. ἐμοὶ δὲ φαίνεται ταῦτα ἀλλήλων παραλλάττειν, ἥ κεῖται τὸ μὲν ὕψος ἐν διάρματι, ἢ δὲ αὐξήσεως καὶ ἐν πλήθει· διόπερ ἐκεῖνο μὲν καὶ νοήματι ἐνὶ πολλάκις, ἢ δὲ πάντως μετὰ ποσότητος καὶ περιεστίας τινὸς ὑφίσταται. καὶ ἔστιν ἡ αὐξήσις, ὡς τύπῳ περιλαβεῖν, συμπλήρωσις ἀπὸ πάντων τῶν ἐμφερομένων τοῖς πράγμασιν ὀρίων καὶ

DE SUBLIMITATE. 63

his est, cum non sit suffultum sublimitatibus. quomodo sanè differant ab illo, quod nuper diximus, haec de quibus nunc praeceptum damus, (illud enim erat comprehensio quaedam summarum circumstantiarum et in unum collocatio); et quomodo in universum Sublimia discrepent ab Incrementis, breviter, ut res clarius percipi possit, definitione exponendum est.

12. Definitio igitur Scriptorum Artis mihi non placet: Incrementum est, inquiunt, oratio subjectam materiam magnitudine vestiens. haec enim potest aequè esse communis definitio et Sublimitatis et Affectûs et Troporum, quoniam et hae res orationem vestiunt certâ quâdam magnitudine: haec autem mihi videntur inter se discrepare in eo, quod Sublimitas quidem consistat in elatione *orationis*, Incrementum autem etiam in multitudine: quare illa quidem saepe extat etiam in uno sensu, hoc autem semper cum abundantia quâdam et copia. et Incrementum (ut *id* definiendo exprimam) est oratio completa omnibus, quae in re-

64 DE SUBLIMITATE.

bus continentur, particulis ac locis; addens ei, quod probatur, vim diutius inhaerendo: in hoc differens à Probatione, quod haec demonstrat eam rem, de quâ quaestio instituitur, * * * * * abundantissime, velut mare quoddam, passim in late patentem (*Plato*) effusus est magnitudinem. unde, puto, in oratione Rhetor hic, *sc. Demosthenes*, ut qui in Affectibus commovendis potentior est, multum habet inflammatum, et quasi irâ accensum: ille autem (*sc. Plato*), elationem et magnificam gravitatem habens, non quidem frigidus fuit, sed non pari modo *fulminis instar* contortus est. non autem in aliis quàm his rebus, ut mihi videtur, charissime Terentiane, (addo autem, si nos etiam, utpote Graeci, possimus aliquid scire *de scriptoribus Latinis*) etiam Cicero differt a Demosthene in sublimitatibus. hic enim *abundat* plerumque Sublimitate praecisâ, Cicero autem diffusâ: et ille noster, quia violentiâ, et item celeritate, robore, vehementia omnia quasi et urat simul et abripiat, comparari potest turbini procelloso, aut ful-

τόπων, ἰχυροποιῶσα τῇ ἐπιμονῇ τὸ κατε-
σκευασμένον· ταύτῃ τῆς πίσεως διεσῶσα,
ὅτι ἢ μὲν τὸ ζητούμενον ἀποδείκνυσιν, * *
* * * * πλυσιώτατα, καθάπερ τι πέλα-
γος, εἰς ἀναπεπλαμένον κέχυται πολλαχῇ
μέγεθος. ὅθεν, οἶμαι, κατὰ λόγον ὁ μὲν ῥή-
τωρ, ἄτε παθηλικώτερος, πολὺ τὸ διάπυ-
ρον ἔχει, καὶ θυμικῶς ἐκφλεγόμενον· ὁ δὲ,
καθεστὼς ἐν ὄγκῳ καὶ μεγαλοπρεπεῖ σεμνό-
τητι, ἔκ ἐφύκει μὲν, ἀλλ' ἔχ' ἔτις ἐπέ-
σραπται. ἔ κατ' ἄλλα δέ τινα ἢ ταῦτα,
ἐμοὶ δοκεῖ, Φίλατε Τερηνίαν, (λέγω δὲ, εἰ
καὶ ἡμῖν ὡς Ἑλλήσιν ἐφείταί τι γινώσκειν,)
καὶ ὁ Κικέρων τῷ Δημοσθένει ἐν τοῖς μεγέ-
θεσι παραλλάττει. ὁ μὲν γάρ ἐν ὕψει τὸ
πλέον ἀποτόμῳ, ὁ δὲ Κικέρων ἐν χύσει·
καὶ ὁ μὲν ἡμέτερος διὰ τὸ μετὰ βίας ἔκα-
σα, ἔτι δὲ τάχως, ῥώμης, δεινότητος, οἶον
καίειν τε ἅμα καὶ διαρπάζειν, σκηπτῶ τινι
παρεικάζοιτ' ἂν ἢ κεραυνῷ· ὁ δὲ Κικέρων,
ὡς ἀμφιλαφῆς τις ἐμπρησμός, (οἶμαι),

64 ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ.

πάντῃ νέμειται καὶ ἀνείλεται, πολὺ ἔχων καὶ ἐπίμονον αἰεὶ τὸ καίον, καὶ διακληρονομήμενον ἄλλοτ' ἄλλοίως ἐν αὐτῷ, καὶ κατὰ διαδοχὰς ἀνατρεφόμενον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑμεῖς ἂν ἄμεινον ἐπικρίνοιτε. καιρὸς δὲ τῷ Δημοσθενικῷ μὲν ὕψος καὶ ὑπερτεταμένον, ἐν τε ταῖς δεινώσεσι καὶ τοῖς σφοδροῖς παθεσι, καὶ ἐνθα δεῖ τὸν ἀκρατὴν τὸ σύνολον ἐκπλῆξαι. τῆς δὲ χύσεως, ὅπῃ χρὴ καταντλήσαι· τοπήγορίαις τε γάρ, καὶ ἐπιλόγοις κατὰ τὸ πλεόν, καὶ παραβάσεσι, καὶ τοῖς φραστικῷς ἅπασι καὶ ἐπιδεικτικῷς, ἰσορίαις τε, καὶ φυσιολογίαις, καὶ ἐκ ὀλίγοις ἄλλοις μέρεσιν ἀρμόδιος.

13. Ὅτι μέντοι ὁ Πλάτων (ἐπ' ἀναιμῶ γάρ) τοιούτῳ τινὶ χεύματι ἀφορητὴ ῥέων ὁδὸν ἦττον μεγεθύνεται, ἀνεγνώκως τὰ ἐκ τῇ Πολιτείᾳ [τὸν τύπον] ἐκ ἀγνοεῖς. οἱ ἄρα Φρονήσεως, Φησί, καὶ ἀρετῆς ἅπτεροι, εὐωχίαις δὲ καὶ τοῖς τοιούτοις αἰεὶ ζυνόητες, κάτω (ὡς εἴποιε) φέρονται, καὶ

DE SUBLIMITATE. 65

mini: Cicero autem, velut latè patens quoddam incendium, (opinor), ubique depascitur et volutatur, multam habens semperque manentem inflammandi vim, et variis in locis vario modo apud ipsum distributam, alterâque *materia* alteri succedente enutritam: sed de his Vos *Latini* melius potestis judicare: tempus autem Demosthenicae Sublimitatis *generis-que dicendi* elati maximè, est et in exaggerationibus et in vehementibus Affectibus, et ubi oportet auditorem omnino commovere: *tempus* autem *Ciceroniani* fusi *dicendi* generis est, ubi oportet *eum* demulcere; communis enim loci *alicujus* tractationibus, et epilogis plerumque, et digressionibus, et omnibus, quae narrationem aut ostentationem habent, historiisque, et rerum naturalium expositionibus, et non paucis aliis partibus *orationis* est aptum.

13. Quod Plato quidem (redeo enim) tali quodam flumine sine strepitu decurrens non minus *tamen* Sublimem se praestat, tu, qui legisti ea quae in *ejus* republicâ continentur, non ignoras. 'qui qui-

66 DE SUBLIMITATE.

* dem sapientiae et virtutis expertes, con-
 * viviis vero et huiusmodi rebus semper
 * indulgentes, deorsum (uti par est) fe-
 * runtur, atque ita per vitam vagantur:
 * ad veritatem autem neque suspexerunt.
 * unquam, neque assurrexerunt, neque
 * stabilem *ullam* et puram voluptatem
 * gustaverunt: sed, pecudum instar, de-
 * orsum semper intuentes, deflexique ad
 * terram et ad mensas explent se epulis
 * et venere; et causâ cupiditatis harum
 * rerum calcitrantes et arietantes se fer-
 * reis cornibus ungulisque interficiunt
 * ex insatiabili desiderio.

Ostendit autem nobis hic vir, si noli-
 mus *illum* negligere, aliam etiam esse
 quandam, praeter eas quas tractavimus,
 viam, quae ad sublimia ducit: qualis au-
 tem, et quaenam *est* haec? *nempe* imita-
 tio aemulatioque magnorum scriptorum
 prosaïcorum et poëtarum, qui ante nos
 vixerunt. et ad hunc scopum, charissime,
oculos, diligenter intendamus; multi e-
 nim *quasi* divinitus feruntur vi alieni spi-
 ritus eodem modo, quo rumor est etiam
 Pythiam, cum tripodi appropinquet, (u-

• ταύτῃ πλανῶνται διὰ βίῃ· πρὸς δὲ τὸ
 • ἀληθὲς ἄνω ἔτ' ἀνέβλεψαν πώποτε, ἔτ'
 • ἀνιπνέχθησαν, ἔδὲ βεβαίῃς τε καὶ καθαρῶς
 • ἡδονῆς ἐγεύσαντο· ἀλλὰ, βοσκημάτων δι-
 • κην, κάτω αἰὲ βλέποντες, καὶ κεκυφότες
 • εἰς γῆν καὶ εἰς τραπέζας βόσκονται χορ-
 • ταζόμενοι καὶ ὀχεύοντες, καὶ ἔνεκα τῆς τέ-
 • των πλεονεξίας λακτίζοντες καὶ κυρίττον-
 • τες ἀλλήλους σιδηροῖς κέρασι καὶ ὀπλαῖς
 • ἀποκλινύουσι δι' ἀπλησίαν.

Εὐδείκνυται δὲ ἡμῖν οὗτος ὁ ἀνὴρ, εἰ
 βελοίμεθα μὴ κατολιγωρεῖν, ὥς καὶ ἄλλη
 τις παρὰ τὰ εἰρημένα ὁδὸς ἐπὶ τὰ ὑψη-
 λὰ τείνει· ποία δὲ, καὶ τίς αὕτη; ἡ
 τῶν ἔμπροσθεν μεγάλων συγγραφέων καὶ
 ποιητῶν μίμησις τε καὶ ζήλωσις. καὶ τού-
 τε γε, Φίλτατε, ἀπρὶς ἐχώμεθα τῷ σκο-
 πῷ· πολλοὶ γὰρ ἀλλοτρίῳ θεοφορῶνται
 πνεύματι τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν καὶ τὴν
 Πυθίαν λόγος ἔχει τρίποδι πλησιάζουσαν,
 (ἐκθα, ἔργμ' ἐστὶ γῆς ἀναπνεῖν, ὥς φα-

· σιν, ἀτμόν ἐνθεόν) αὐτόθεν ἐκχύμονα
 τῆς δαιμονίης καθισταμένην δυνάμειος παρ-
 αυτικά χρησµώδεϊν κατ' ἐπίπνοϊαν· οὐ-
 τως ἀπὸ τῆς τῶν ἀρχαίων μεγαλοφυΐας
 εἰς τὰς τῶν ζηλόντων ἐκείνης ψυχὰς, ὡς
 ἀπὸ ἱερῶν ζομίων, ἀπόρροιαί τινες φέρον-
 ται, ὑφ' ὧν ἐπιπνεόμενοι, καὶ οἱ μὴ λίαν
 φοβασκοὶ, τῷ ἑτέρων συνενθουσιῶσι μεγέ-
 θει. μόνος Ἡρόδοτος Ὀμηρικώτατος ἐγένε-
 το; Στησίχορος ἔτι πρότερον, ὃ τε Αρ-
 χίλοχος· πάντων δὲ τούτων μάλιστα ὁ
 Πλάτων, ἀπὸ τοῦ Ὀμηρικοῦ ἐκείνης νά-
 μαλος εἰς αὐτὸν μυρίας ὅσας παρατροπὰς
 ἀποχετευσάμενος. καὶ ἴσως ἡμῖν ἀποδεί-
 ξειν ἔδει, εἰ μὴ τὰ ἐπ' εἶδης καὶ οἱ περὶ
 Αμμώνιον ἐκλέξαντες ἀνέγραψαν. ἔστι δ' ἡ
 κλοπὴ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' (ὡς ἀπὸ καλῶν
 ἡθῶν) ἢ πλασμάτων, ἢ δημιουργημάτων
 ἀποτύπωσις. καὶ ἴδ' ἂν ἐπακμάσαι μοι
 δοκεῖ τηλικαῦτά τινα τοῖς τῆς Φιλοσο-
 φίας δόγμασι, καὶ εἰς ποιητικὰς ὕλας πολ-

DE SUBLIMITATE. 69

bi, ut dicunt, ‘hiatus est terrae spirans
 ‘halitum divinum),’ illinc quasi gravi-
 dam factam vi divinâ statim per inflatum
 oracula edere: similiter ab illa veterum
 animi magnitudine ad animos imitanti-
 um feruntur quaedam, velut à sacris spi-
 raculis, effluvia; quibus inflati etiam ii,
 qui *natura* non valdè sunt Deo pleni,
 ab aliorum magnitudine concitantur. so-
 lûsne Herodotus est magnus Homeri i-
 mitator? Stesichorus etiam ante *eum i-*
dem fuit, et Archilochus: plus autem,
 quam hi omnes, Plato *fuit*, qui ab Ho-
 merico illo fonte innumeros rivulos ad
 se deduxit. et forsitan nobis opus fuif-
 set exemplis, nisi ea sigillatim etiam Am-
 monius eligens in *suis* scriptis notâisset.
 haec vero res non est furtum *ullum*, sed
 (ut a bonis moribus *fieri potest*) sive simu-
 lacrorum sive operum expressa effigies.
 et videtur mihi, quod non vigere fecif-
 set ille quaedam huiusmodi in dogmati-
 bus philosophiae, neque multis in locis
 ingressus esset in poëticas tam materias,

70 DE SUBLIMITATE.

quam dictiones, nisi cum Homero toto animo mehercule de primis concertasset, (tanquam athleta juvenis cum eo, quem jam omnes admirantur), fortasse quidem contentionis cupidius *quam par fuit*, et velut hasta eum petens, non inutiliter tamen: nam (secundum Hesiodum)

— haec contentio utilis est mortalibus,

et reverà hoc certamen de gloria et praemium est pulchrum dignumque victoriâ; in quo *certamine* vinci quidem nos a majoribus non inglorium est.

14. Ergo et nos decet, cum molimur aliquid, quod Sublimitatem et animi altitudinem exigat, animis effingere quomodo forsitan Homerus hoc idem dixisset; et quomodo id Plato, vel Demosthenes, vel in historia Thucydides sublime effecisset: illae enim personae, ex imitatione nobis occurrentes et velut praelucentes, animos *nostros* efferent ad illos *Sublimitatis* terminos, quorum imaginem ob oculos posuimus. tum vero

λαχῆ συνεμβῆναι καὶ φράσεις, εἰ μὴ περὶ
προτείων νῆ Δία παντὶ θυμῷ πρὸς Ὀ-
μηρον, (ὡς ἀνταγωνιστὴς νέος πρὸς ἤδη τε-
θαυμασμένον), ἴσως μὲν φιλονεικότερον, καὶ
οἶονεὶ διαδορατιζόμενος, ἐκ ἀνωφελῶς δ' ὁ-
μως, διηρισεύετο.

— ἀγαθὴ (καὶ κατὰ τὸν Ἡσίοδον) ἔρις ἤδε βρο-
τοῖσι,

καὶ τῷ ὄντι καλὸς ἔστος καὶ ἀξιονικότατος εὐ-
κλείας ἀγών τε καὶ σέφανος, ἐν ᾧ καὶ τὸ
ἡττᾶσθαι τῶν προγενεσέρων ἐκ ἄδοξον.

Ι 4. Οὐκ ἔν καὶ ἡμᾶς, ἡνίκ' ἂν διαπο-
νῶμεν ὑφηγορίας τι καὶ μεγαλοφροσύνης δε-
όμενον, καλὸν ἀναπλάττεσθαι ταῖς ψυ-
χαῖς, πῶς ἂν, εἰ τύχοι, ταυτὸ τοῦδ'
Ὅμηρος εἶπεν, πῶς δ' ἂν Πλάτων ἢ Δη-
μοδένης ὑψωσαν, ἢ ἐν ἱστορίᾳ Θεκυδίδης·
προςπίπλοντα γὰρ ἡμῖν κατὰ ζῆλον ἐκεῖνα
τὰ πρόσωπα, καὶ οἶον διαπρέποντα, τὰς
ψυχὰς ἀνοίσει πῶς πρὸς τὰ ἀνειδωλο-
ποιήμενα μέτρα. ἔτι δὲ μᾶλλον, εἰ κα-

72 ΠΕΡΙ ΤΨΟΥΣ.

κεῖνο τῇ διανοίᾳ προσυπογράφοιμεν, πῶς
 ἂν τόδε τι ὑπ' ἐμῷ λεγόμενον παρῶν Ὀ-
 μηρος ἤκουσεν, ἢ Δημοσθένους, ἢ πῶς ἂν
 ἐπὶ τῷ διατεθέντι τῷ γὰρ ὄντι μέγα
 τὸ ἀγώνισμα, τοιοῦτον ὑποτίθεσθαι τῶν
 ἰδίων λόγων δικαστήριον καὶ θεάτρον, καὶ ἐν
 τηλικούτοις ἡρώσι, κριταῖς τε καὶ μάρτυ-
 σιν, ὑπέχειν τῶν γραφομένων εὐθύνας πε-
 παῖχθαι. πλέον δὲ τῶν παρορμητικῶν,
 εἰ προστιθείης, πῶς ἂν ἐμοῦ ταῦτα γρά-
 φαντος ὁ μετ' ἐμὲ πᾶς ἀκέσειεν αἰών; εἰ
 δέ τις αὐτόθεν φοβῶτο, μὴ τῷ ἰδίῳ βίῃ καὶ
 χρόνῳ φθέγγαιτο τι ὑπερήμερον, ἀνάγκη
 καὶ τὰ συλλαμβανόμενα ὑπὸ τῆς τέτης
 ψυχῆς, ἀτελεῖ καὶ τυφλὰ ὥσπερ ἀμβλοῦ-
 δαι, πρὸς τὸν τῆς ὑπεροφημίας ὅλως μὴ
 τελεχομένους χρόνον.

15. Οὐκ, καὶ μεγαληγορίας, καὶ ἀ-
 γῶνος ἐπὶ τέτοις, ὧν νεανία, καὶ αἱ φαντα-
 σίαι παρασκευαστικώταται· ἔτω γοῦν εἰ-
 δωλοποιῖας αὐτὰς ἐνιοὶ λέγουσι· καλεῖται

DE SUBLIMITATE. 73

magis, si illud quoque cogitationi repraesentemus, quomodo hoc, quod a me dicitur, auditum accepisset Homerus, si adesset, aut Demosthenes; vel quomodo hoc affecti essent: reverà enim magnum est certamen, tale constituere nostrorum scriptorum tribunal theatrumque, et apud tantos heroas, iudicesque *simul et* testes, in ratione scriptorum reddendâ exerceri. majus autem his incitamentum *est*, si addideris, quomodo de me, qui haec scripserim, judicabit omne sequens saeculum? si quis autem ipso scribendi tempore vereatur, ne non pronunciet aliquid, quod suae vitae temporique superfit, necesse est ut etiam ea, quae illius mente concipiuntur, imperfecta et caeca quasi abortum patiantur, omnino non perducta ad tempus famae apud posteros *vigentis*.

15. Praeterea, juvenis, Sublimitatis, et magnitudinis, et vis actuosae maxime effectrices sunt etiam Visiones (vel Imagines); quippe sic nonnulli appellant ip-

74 DE SUBLIMITATE.

fas imaginum fíctiones: vocatur enim generaliter Visio, quidvis mente conceptum orationem generans, quomodocunque adsit; jam vero in his nomen valuit, cum ea, quae dicis, divino quodam furore et Affectu cernere videaris, eaque ob oculos audientium ponas. quod vero aliud quiddam velit rhetorum Visio, et aliud ille poëtarum, non potest te latere; neque quod Visionis in poësi finis sit terror, ejus autem in orationibus *solutis* evidētia; utraeque res tamen hoc quaerant, *nempe* commotionem *animi*.

O mater, obsecro te, ne contra me excites
Sanguinoculas et anguicomas virgines;
Ipsae enim, ipsae prope me insiliunt.

et,

Hei mihi! interficiet me: quo fugiam?

Hic poëta ipse vidit furias; et id, quod imaginatus est, coëgit auditores quoque propemodum videre. est igitur quidem Euripides imprimis studiosus tragicè exprimendi duos hos Affectus, furoresque et amores, et in his *Affectibus* (ut nescio

μὲν γὰρ κοινῶς Φαντασία, πᾶν ἐννόημα
 λόγου γεννητικόν, ὅπως οὖν παριστάμενον·
 ἤδη δ' ἐπὶ τούτων κεκράτηκε τῆνομα, ὅ-
 ταν ἂν λέγῃς, ὑπ' ἐνθουσιασμῷ καὶ πάθους
 βλέπειν δοκῇς, καὶ ὑπ' ὅφιν τιθῇς τοῖς ἀ-
 κέσσι. ὥς δ' ἕτερόν τι ἢ ῥητορικὴ Φαντα-
 σία βύλεται, καὶ ἕτερον ἢ παρὰ ποιηταῖς,
 ἔκ ἂν λάθοι σε, ἔσθ' ὅτι τῆς μὲν ἐν ποιή-
 σει τέλος ἐστὶν ἐμπληξίς, τῆς δ' ἐν λόγοις
 ἐνάργεια· ἀμφοτέραι δ' ὁμῶς τοῦτ' ἐπι-
 ζητῶσι, τὸ συλκεκινημένον.

Ω μῆτερ, ἱκετεύω σε μὴ πίσει μοι
 Τὰς αἱμάτων πῆς καὶ δρακοντώδεις κόρας·
 Αὐταὶ γὰρ, αὐτὰ πλεῖστον θρώσκουσί μου.

καὶ,

Οἱ μοι, κίανέ με ποῖ φύγω;

ἐνταῦθ' ὁ ποιητὴς αὐτὸς εἶδεν ἐρινύας· ὁ
 δὲ ἐφαντάσθη, μικρῷ δεῖν θεάσασθαι καὶ
 τὰς ἀκρόντας ἠνάγκασεν. ἔστι μὲν ἔν Φι-
 λοπονώτατος ὁ Εὐριπίδης δύο ταυτὶ πά-
 θη, μανίας τε καὶ ἐρώϊας, ἐκτραγωδῆσαι,

78 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

καὶν τούτοις, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τισιν ἑτέροις,
ἐπιτυχέσθαι. ὃ μὲν ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλ-
λαις ἐπιτίθεσθαι φαντασίαις ἐκ ἄτολμος·
ἤκιστα γέ τοι μεγαλοφυῆς ὢν, ὅμως τὴν
αὐτὸς αὐτοῦ φύσιν ἐν πολλοῖς γενέσθαι
τραγικὴν προσηνάγκασε, καὶ παρ' ἑκάστα
ἐπὶ τῶν μεγεθῶν, ὡς ὁ Ποιητής,

Οὐρῇ δὲ πλεῦρας τε καὶ ἰσχίον ἀμφοτέρωθεν
Μασίλια, ἐκ δ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχέσασθαι·

Τῷ γοῦν Φαέθοντι παραδιδὼς τὰς ἡμίας ὁ
Ἥλιος,

Ελα δέ, μήτε Λιβυκὸν ἀγέρ' εἰσβαλὼν
Κράσιν γὰρ ὑγρὰν ἐκ ἔχων, ἀψίδα σὴν
Κάτω δῖήσει, —————

Φησὶν. εἰδ' ἔξῃς,

Ἰεὶ δ' ἐφ' ἐπὶ Πλειάδων ἔχων δρόμον.
Τοσαῦτ' ἀκύντας εἴτ' ἐμαρψεν ἡμίας·
Κρύντας δὲ πλευρὰν σπεροφόρων, ὀχημάτων
Μεθῆκεν· αἳ δ' ἑσπῶντ' ἐπ' ἀγέροσιν σπυγχαί.
Πατὴρ δ' ὅπιοι νῶτα σείρειν βεβῶς
Ἰππεύει, παῖδα νυθεῖν, ἐκείσ' ἔλα,
Τῇ γὰρ γρέφ' ἄρμα, τῇ δέ. —————

DE SUBLIMITATE. 79

an in ullis aliis) felicissimus: veruntamen non inaudax est ad alias quoque Visiones aggrediendas: sane cum minime naturâ Sublimi esset, tamen ipse suam naturam coëgit in multis *locis* tragicam *et erectam* fieri, et ubique in sublimibus (ut dicit Poëta ille)

Caudâ et latera et lumbos utrinque
Ferit, seque ipse concitat ad pugnandum.

Phaëthonti igitur Sol cum tradidisset habenas, *apud illum sic* dicit,

Age verò, neque Libycum aërem ingressus;
Temperiem enim humidam non habens, tuum cur-
Deorsum transmittet. [rum

Deinde postea,

I verò ad septem Pleiadas tenens cursum:
Tot cum audiisset, deinde corripuit habenas;
Quatiensque *scuticâ* latus *equarum* alatarum, cum
currubus
Dimisit *eas*; illae autem volabant ad aetheris con-
vexa:

Pater vero ponè tergum equi astrici conscendens
Equitavit, admonens filium, Illac age,
Hâc verte currum, et hâc &c.

80 DE SUBLIMITATE.

Annon possis dicere, animum scribentis simul cum *Phaethonte* conscendere cur-
rum, et in eodem versatum periculo unâ
cum equis volare? neque enim, nisi fer-
retur cursu aequali factis illis coelesti-
bus, talia unquam imaginari potuisset.
Similia *sunt* etiam illa, quae apud ipsum
de *Cassandra* dicuntur,

Sed, ô Troës pugnīs equestribus gaudentes &c.

Et cum Aeschylus audax sit in conci-
piendis Visionibus maxime heroïcis, (ut
apud ipsum *Tragoedia* vocata septem ad
Thebas dicit

Viri septem, bellicosi agminum ductores,
Taurum mactantes super nigro scuto,
Tangentesque manibus taurinum sanguinem,
Martemque, Bellonam, et sanguine gaudentem Me-
tum
Jurârunt &c.

in suam ipsorum mortem invicem sine
ulla sui miseratione conjurati), nonnun-
quam vero afferat sensus rudes, et quasi
impexos parumque subactos, tamen se
ipse Euripides prae aemulatione cogit ad

ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ. 81

ἄρ' ἔκ' ἂν εἴποις, ὅτι ἡ ψυχὴ τῷ γράφον-
τος συνεπβαίνει τῷ ἄρματι, καὶ συσκινδυ-
νεύσῃ τοῖς ἵπποις συνεπλήρωται; οὐ γάρ
ἂν, εἰ μὴ τοῖς ὕψαντοῖς ἐκείνοις ἔργοις ἰσο-
δρομοῦσα ἐφέρετο, τοιαῦτ' ἂν ποτε ἐφαν-
τάσθῃ. ὁμοῖα καὶ τὰ ἐπὶ τῆς Κασάνδρας
αὐτῷ,

Ἀλλ', ὦ φίλιπποι Τρῶες——.

τῷ δ' Αἰχύλῃ φαντασίαις ἐπιτολμῶντος
ἡρώικωλάταις, (ὥσπερ καὶ οἱ ἐπὶ τῇ Θή-
βας παρ' αὐτῷ,

Ἄνδρες, φησὶν, ἐπὶ τῇ, θύριοι λοχαγέται,
Ταυροσφαγῆντες εἰς μελάνδετον σάκος,
Καὶ διγυάνοις χερσὶ ταυρεῖν φόνη,
Ἀρην τ', Εὐνὴν καὶ φιλαίμαλον Φόβον
Ὀρκωμότησαν,——

τὸν ἴδιον αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους δίχα οἰκίῃ
συνομνύμενοι θάνατον), ἐνίοτε μέντοι ἀκα-
τεργάστῃς, καὶ οἶονεὶ ποκοειδεῖς τὰς ἐννοί-
ας καὶ ἀμαλάνκῃς φέροντος, ὅμως ἑαυτὸν ὁ
Εὐριπίδης καί κεῖνοις ὑπὸ φιλοτιμίας τῇς

82 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

κινδύνους προσβάζει. καὶ παρὰ μὲν Αἰχύλῳ παραδόξως τὰ τῷ Λυκίῳ βασιλείᾳ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῷ Διονύσῳ θεωρεῖται,

Εὐθεσὶ δὲ δῶμα, βακχεύει γέγη·
ὁ δὲ Εὐριπίδης τὸ αὐτὸ τῷ ἑτέρῳ ἔφη·
δύνας ἐξεφώνησε,

Πᾶν δὲ ξυμβάκχευσ' ἄρας.

Ακριβὲς δὲ καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐπὶ τῷ θνήσκοντι Οἰδίπῳ καὶ ἑαυτὸν μετὰ διοσημείας τινὸς θάπτοντος πεφάντασαι, καὶ, κατὰ τὸν ἀπόπλυν τῶν Ἑλλήνων, ἐπὶ τ' Ἀχιλλέως προφαινομένου τοῖς ἀναγομένοις ὑπὲρ τῷ τάφῳ. ἣν ἔκ οἷοι' εἴ τις ἄφιν ἐναργέστερον εἰδωλοποίησε Σημωνίδου· πάντα δὲ ἀμήχανον παρατίθεσθαι. οὐ μὲν ἀλλὰ τὰ μὲν παρὰ τοῖς ποιηταῖς μυθικωτέραν ἔχει τὴν ὑπερέκπτωσιν, ὡς ἔφην, καὶ πάντῃ τὸ πιστὸν ὑπεραίρουσαν· τῆς δὲ ῥητορικῆς φαντασίας, κάλλιστον αἰετὶ τὸ ἐμπρακτικὸν καὶ ἐκάληθες· θεικαὶ δὲ καὶ ἑκφυλοὶ

DE SUBLIMITATE. 89

illa ipsa propius accedere pericula. et apud Aeschylum palatia Lycurgi, cum appareat Bacchus, mirabiliter sacro furore commoventur,

Numine afflatur jam domus, bacchatur tectum:

Euripides autem alio modo hoc idem suavius reddens expressit,

Totus autem simul bacchatus est mons.

Sublimi autem modo etiam Sophocles de Oedipo moriente seque cum prodigiosa tempestate sepeliente imagines concepit; et (cum discederent Graeci) de Achille apparente super tumulo iis, qui reditum parabant. quod quidem visum nescio an quis evidentius, quam Simonides, repraesentaverit: sed omnia *exempla Visionum* apponere, difficile est. veruntamen ea, quae sunt apud poetas, habent excessum fabulosiorem, ut dixi, et ubique id, quod credibile est, superantem: quod vero ad rhetoricam Visionem attinet, id semper pulcherrimum est, quod ex re et veritate ductum est. Sublimesque transitiones in *Rhetoribus* sunt etiam alienae, cum

84 DE SUBLIMITATE.

forma orationis sit poëtica et fabulosa, et incidat in omne id quod impossibile est: ut jam etiam illi, qui Sublimes (si Diis placet) apud nos rhetores sunt, eodem more, quo tragoedi, vident furias: et ne hoc illi magnanimi *scilicet* possunt discere, quod, cum dicit Orestes,

Dimitte me, tu quae es una mearum Furiarum:
Medium me ulnis amplecteris, ut jacias in tartarum,

imaginatur haec, quia insanit. quid igitur rhetorica Visio potest *facere*? orationibus quidem etiam multa forsitan *potest* alia afferre, quae in se vim contentionis et Affectus habent: sane immixta argumentationibus negotialibus non tantum persuadet auditori, sed etiam dominatur. ‘ et
‘ sane si quis (dicit *Demosthenes*) derepen-
‘ te clamorem ante tribunalia magnum
‘ audiat; deinde nunciet aliquis apertum
‘ esse carcerem, vinctosque fugere; ne-
‘ mo, sive senex sive juvenis, tam negli-
‘ gens est ut non auxilium, quantum po-
‘ terit, ferat: si quis vero superveniens
‘ dicat, quod qui illos emiseric, hic est,

αἱ παραβάσεις, ἥνικ' ἂν ἡ ποιητικὸν τοῦ
λόγου καὶ μυθῶδες τὸ πλᾶσμα, καὶ εἰς πᾶν
προσεκίπλον τὸ ἀδύνατον· ὡς ἤδη νῆ Δία
καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς δεινοὶ ῥήτορες, καθάπερ οἱ
τραγωδοὶ, βλέπεσιν ἐριννύας· καὶ ἔδὲ ἐκεῖ-
νο μαθεῖν οἱ γενναῖοι δύνασθαι, ὅτι ὁ λέγων
Ορέσσης,

Μέθεε, μί' ὕσα κ' ἐμῶν ἐριννύων·

Μέσον μ' ὀχμαῖς, ὡς βάλλης εἰς τάρταρον,

φαντάζεται ταῦθ', ὅτι μαίνεται. τί ἔν ἡ
ῥητορικὴ φαντασία δύνασθαι; πολλὰ μὲν
ἴσως καὶ ἄλλα τοῖς λόγοις ἐναγώνια καὶ ἐμ-
παθῇ προσεισφέρειν· κατακιρναμένη μέντοι
ταῖς πραγματικαῖς ἐπιχειρήσεσιν, ἔπει-
θει τὸν ἀκροατὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ δαλῆται.
· καὶ μὴν εἴ τις, φησὶν, αὐτίκα δὴ μάλα
· κραυγῆς ἀκούσειε πρὸ τῶν δικαστηρίων,
· εἴτ' εἴποι τις, ὡς ἀνέωχται τὸ δεσμω-
· τήριον, οἱ δὲ δεσμῶται φεύγουσιν, οὐθεῖς
· ἔτι, ἔτε γέρον ἔτε νέος, ὀλίγωρός ἐστιν,
· ὅς ἐχὶ βοηθήσει κατ' ὅσον δύναται. εἰ

‘ δὲ δὴ τις εἴποι παρελθὼν, ὡς ὁ τούτους
 ‘ ἀφείς ὕτός ἐστιν, ἔδὲ λόγῳ τυχῶν παρ-
 ‘ αὐτίκ’ ἂν ἀπόλοιτο.’ ὡς νῆ Δία καὶ ὁ
 Ὑπερίδης κατηγορούμενος, ἐπειδὴ τῆς δέ-
 λης μετὰ τὴν ἡττάν ἐλευθέρως ἐψηφίσαιτο,
 ‘ τῷτο τὸ ψήφισμα, εἶπεν, ἔχ’ ὁ ῥήτωρ
 ‘ ἔγραψεν, ἀλλ’ ἢ ἐν Χαιρωνείᾳ μάχῃ.
 ἅμα γὰρ τῷ πραγματικῷ ἐπιχειρεῖν ὁ
 ῥήτωρ πεφάντασαι· διὸ καὶ τὸν τῷ πείθειν
 ὄρον ὑπερβέβηκε τῷ λήμματι. Φύσει δέ
 πως ἐν ταῖς τοιαύταις ἀπασιν αἰὲ τῷ κρείτ-
 τονος ἀκρόμεν· ὅθεν ἀπὸ τῷ ἀποδεικτικοῦ
 περιελκόμεθα εἰς τὸ κατὰ φαντασίαν ἐκ-
 πληκτικόν, ὧ τὸ πραγματικὸν ἐγκρύπτε-
 ται περιλαμβόμενον. καὶ τῷτ’ ἐκ ἀπεικό-
 τως πάσχομεν· δυὼν γὰρ συντατλιόμενων
 ὑφ’ ἑν, αἰὲ τὸ κρεῖττον εἰς ἑαυτὸ τὴν
 διατέρε δύναμιν περισπᾷ. τοσαῦτα περὶ
 τῶν κατὰ τὰς νοήσεις ὑψηλῶν, καὶ ὑπὸ
 μεγαλοφροσύνης, ἢ μιμήσεως, ἢ φαντασίας
 ἀπογεννωμένων ἀρκέσει.

DE SUBLIMITATE. 87

statim, ne impetratâ *pro se* dicendi venia, periret.' ut mehercule etiam Hyperides accusatus, quod servos post cladem *acceptam* liberos esse decreverit, hanc rogationem (dixit) non rhetor tulit, sed Chaerónensis pugna: simul enim cum argumentatione negotiali rhetor Visionem effecit; quare et persuasivonis terminum transivit *illa* circumstantiâ *ex re ducta*. naturaliter autem quodammodo in omnibus hujusmodi rebus semper audimus *et attendimus ad id*, quod melius est: unde ab eo, quod demonstrativum est, abducimur ad id, quod Visione nos commovet; in quo occultatur magna luce circumdata pars illa, quae negotialis est. et hoc non praeter rationem patimur; nam, cum duae res collocatae sunt in unum, semper melior vim alterius ad se trahit.

Haec sufficient *dicta* de Sublimibus, quae ad sensus attinent, et quae *vel* ab animi Magnitudine, *vel praecipuarum circumstantiarum Delectu et congerie*, *vel Incremento*, *vel Imitatione*, *vel Visione* nascuntur.

88 DE SUBLIMITATE.

16. Illîc porrò etiam de Figuris in ordine assignatus est locus; etenim hae, si adhibeantur eo quo debent modo, possunt esse (ut dixi) minime vulgaris pars Sublimitatis: veruntamen, quoniam omnes eas accurate in praesens tractare multi laboris esset, seu potius infiniti, ex his paucas, quae Sublimitatem efficiunt, confirmandi id quod *a nobis* positum est causâ percurreremus. probationem Demosthenes affert de iis, quae *a se* in administratione urbis gesta erant: quinam autem esset naturalis ejus *probationis* usus? *nempe hic*, 'non malè fecistis, ô vos, qui certamen iniistis pro libertate Graecorum; habetis autem domestica hujus exempla; neque enim male fecerunt illi, qui ad Marathona *depugnarunt*, neque qui ad Salamina, neque qui ad Plataeas.' sed, quum (velut numine repente afflatus et quasi Phoebò percitus) jusjurandum illud per propugnatores Graecorum edidit, 'non male fecistis; non, *juro* per eos, qui in Marathone antea periclitati sunt,' videtur hâc unâ

16. Αὐτόθι μέντοι καὶ ὁ περὶ σχη-
 μάτων ἐφεξῆς τέτακται τόπος· καὶ γάρ
 ταῦτ', ἂν ὃν δεῖ σκευάζηται τρόπον, ὡς
 ἔφην, ἔκ ἂν ἡ τυχεύουσα μεγέθους εἴη μερίς·
 ἢ μὴν ἄλλ', ἐπεὶ τὸ πάντα διακρίβειν πο-
 λὺ ἔργον ἐν τῷ παρόντι, μᾶλλον δὲ ἀπε-
 ρόριστον, ὀλίγα τῶν, ὅσα μεγαληγορίας
 ἀποτελεσματικά, τῷ πισύσασθαι τὸ προκεί-
 μενον ἔνεκα καὶ δὴ διέξιμεν. ἀπόδειξιν δὲ
 Δημοσθένης ὑπὲρ τῶν πεπολιτευμένων εἰς-
 φέρει· τίς δὲ ἦν ἡ κατὰ φύσιν χρῆσις αὐ-
 τῆς; ἔχ' ἡμάρτετε, ὦ τὸν ὑπὲρ τῆς τῶν
 Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἀγῶνα ἀράμενοι·
 ἔχετε δὲ οἰκεῖα τῶν παραδείγματα·
 ἔδὲ γὰρ οἱ ἐν Μαραθῶνι ἡμαρτον, ἔδ' οἱ
 ἐν Σαλαμῖνι, οὐδ' οἱ ἐν Πλαταιαῖς·
 ἀλλ', ἐπειδὴ (καθάπερ ἐμνευσθεῖς ἐξαίφ-
 νης ὑπὸ Θεῦ, καὶ οἶονεὶ φοβόληπις γενό-
 μενος) τὸν τῶν ἀριστέων τῆς Ἑλλάδος ὄρ-
 κον ἐξεφώνησεν, ἔκ ἐστιν ὅπως ἡμάρτετε,
 ἢ μὰ τὸς ἐν Μαραθῶνι τὸν ποκινδυνεύσαν-

90 ΠΕΡΙ ΤΥΧΟΥΣ

‘τας,’ φαίνεται δι’ ἐνὸς τῷ ὁμοτικῷ χή-
μαλος, ὅπερ ἐνθάδε ἀποστροφὴν ἐγὼ καλῶ,
τὸς μὲν προγόνους ἀποθεώσας, (ὅτι δὲ τὸς
ἕτως ἀποθανόντας ὡς θεὸς ἀμύναι παρι-
στάων) τοῖς δὲ κρίναι τὸ τῶν ἐκεῖ προ-
κινδυνεύσαντων ἐλπίθεις φρόνημα, τὴν δὲ τῆς
ἀποδείξεως φύσιν μεθεστακώς εἰς ὑπερβάλ-
λον ἕψος καὶ πάθος καὶ ξένων καὶ ὑπερφύων ὄρ-
κων ἀξιοπιστίαν, καὶ ἅμα παιάνειόν τινα καὶ
ἀλεξιφάρμακον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκρόν-
των καθιείς λόγον· ὡς κουφίζομένους ὑπὸ
τῶν ἐλκωμίων μηδὲν ἑλαττον τῇ μάχῃ
πρὸς Φίλιππον, ἢ ἐπὶ τοῖς κατὰ Μαρά-
θωνα καὶ Σαλαμίνα νικητηρίοις, παρίστα-
σθαι φρονεῖν. οἷς πᾶσι τὸς ἀκροατὰς διὰ
τῷ χηματισμῷ συναρπάσας ὥχετο· καὶ
τοὶ παρὰ τῷ Εὐπόλιδι τῷ ὄρκῳ τὸ σπέρ-
μα φαίνε εὐρησθαι,

Οὐ γὰρ, καὶ τὴν Μαράθωνι τὴν ἐμὴν μάχην,
καίρων τις αὐτῶν τὸν αἰγυγεῖ κέαρ.
ἔστι δὲ οὐ τὸ πωθεῖν τινὰ ὁμῶσαι μέγα;

DE SUBLIMITATE. 91

jurisjurandi figurâ, quam hîc Apostrophên appello, majores *suos* Deos effecisse, (docendo, quod oporteat per eos, qui sic è vita excefferint, tanquam per Deos jurare;) iudiciis autem animi magnitudinem eorum, qui illic olim periculum subierant, insinuâsse; et probationis naturam convertisse in eximiam Sublimitatem et affectum et in eam fidem, quae merito tribuenda esset novi excellentisque generis juramenti; simulque infudisse in animos audientium opinionem quandam medicam et dolores propulsantem; ut illi elati laudibus docerentur non minores animos habere ob pugnam cum Philippo *commissam*, quam ob victorias Marathone et Salamine *reportatas*: quibus omnibus auditores vi *hujus* Figuræ secum abripiens incessit. dicunt quidem semen *hujus* juramenti inventum esse apud Eupolidem,

Non enim, juro per meam ad Marathona pugnam,
Gaudens aliquis eorum meum cor dolore afficiet.

At non quovis aliquem jurare modo,
magnum est: sed ubi, et quomodo, et

92 DE SUBLIMITATE.

quo tempore, et cujus rei causa *juremur*, *considerandum est*. illic autem nihil aliud est quam *merum* juramentum, idque ad Athenienses factum, cum adhuc prospere res suas agerent, et consolatione non indigerent; porro Poëta juravit, non homines immortalitate donando, ut audientibus infereret rationem dignam illorum virtute; sed ab iis, qui antea periclitati erant, male delapsus est ad rem inanimam, *nempe* ad pugnam: apud Demosthenem vero rem habuit cum victis juramentum, ut Chaeronea non amplius videretur Atheniensibus fuisse infortunum. et hoc (ut dixi) eodem tempore probatio est *illos* nihil male fecisse, exemplum, juramenti fides, laudatio, cohortatio. et quoniam Rhetori *in animo* occurrebat *hoc*, ‘tu qui Rempublicam ad-
 ‘ministrasti loqueris de clade, deinde ju-
 ‘ras per victorias;’ propterea in iis, quae sequuntur, ad normam explorat, et per totum iter verba quoque ducit, docens necesse esse etiam in ipsis furoribus, sobrium se praestare; ‘per illos (inquit) ex
 ‘majoribus *nostris*, qui antea periclitati

τὸ δὲ πῦρ, καὶ πῶς, καὶ ἐφ' ὧν καιρῶν, καὶ
 τίνος ἕνεκα. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἔδεν ἕς' εἰ μὴ
 ὄρκος, καὶ πρὸς εὐτυχῆσιν ἔτι, καὶ οὐ δεο-
 μένους παρηγορίας, τοὺς Ἀθηναίους· ἔτι
 δ' ἔχι τὸς ἄνδρας ἀπαθανατίσας ὁ ποιη-
 τὴς ὤμοσεν, ἵνα τῆς ἐκείνων ἀρετῆς τοῖς
 ἀκέραιον ἐντέκη λόγον ἄξιον, ἀλλ' ἀπὸ
 τῶν προκινδυνεύσαντων ἐπὶ τὸ ἄψυχον
 ἀπεπλανήθη, τὴν μάχην· παρὰ δὲ τῷ Δη-
 μοφθένει πεπραγμάτευται πρὸς ἡττημένους
 ὁ ὄρκος, ὡς μὴ Χαιρώνειαν ἔτ' Ἀθηναίοις
 ἀτύχημα φαίνεσθαι. καὶ ταυτὸν, ὡς ἔ-
 φην, ἅμα ἀπόδειξις ἐστὶ τῷ μηδὲν ἡμαρτη-
 κέναι, παράδειγμα, ὄρκων πίσις, ἐγκώ-
 μιον, προτροπή. καὶ περὶ δὲ τῶν ὑπὸ τῷ
 ῥήτορι, 'λέγεις ἦσαν πολιτευσάμενος,
 'εἴτα νίκας ὁμνύεις,' διὰ ταῦθ' ἐξῆς κα-
 νονίζει καὶ δι' ἀσφαλείας ἄγει καὶ ὀνόματα,
 διδάσκων ὅτι καὶ βακχεύμασι νῆφειν ἀ-
 ναγκαῖον· τὸς προκινδυνεύσαντας, φήσιν,
 'ἐν Μαραθῶνι τῶν προγόνων, καὶ τὸς Σα-

94 ΠΕΡΙ ΤΨΟΥΣ.

‘ λαμῖνι, καὶ τῆς ἐπ’ Ἀρτεμισίῳ ναυμά-
 ‘ χήσαντας, καὶ τῆς ἐν Πλαταιαῖς παρα-
 ‘ ταξαμένους. ὁ δ’ αὖ ἐκ νικήσαντας εἶπεν,
 ἀλλὰ πάντα τὸ τῆς τέλους διακέκλοφεν
 ὄνομα, ἐπειδὴ περ ἦν εὐτυχές, καὶ τοῖς καλὰ
 Χαιρώνειαν ὑπεναντίον· διόπερ καὶ τὸν ἀ-
 κροατὴν φθάκων εὐθὺς ὑποφέρει, ‘ οὐς ἄ-
 ‘ παντας ἔθαψε δημοσίᾳ, φησὶν, ἢ πόλιν,
 ‘ Αἰχίνῃ, οὐχὶ τοὺς κατορθώσαντας μό-
 ‘ νους.

17. Οὐκ ἄξιον οἷ’ ἐπὶ τῷ τῆς τόπῃ
 παραλιπεῖν ἐν τι τῶν ἡμῖν τεθεωρημένων,
 φίλτατε, (ἔσαι δὲ πάνυ σύντομον)· ὅτι
 φύσει πως συμμαχεῖ τῷ ὕφει τὰ χήμα-
 τα, καὶ πάλιν ἀντισυμμαχεῖται θαυμα-
 σῶς ὑπ’ αὐτῆς. πῇ δὲ καὶ πῶς, ἐγὼ φρά-
 σω. ὑποπλὸν ἔστιν ἰδίως τὸ διὰ χημάτων
 πανουργεῖν, καὶ προσβάλλον ὑπόνοιαν ἐνέ-
 δρας, ἐπιβελῆς, παραλογισμῶς· καὶ ταῦθ’
 ὅταν ἦ πρὸς κριτὴν κύριον ὁ λόγος, (μά-
 λιστα δὲ πρὸς τυράννους βασιλέας, ἡγεμό-

DE SUBLIMITATE. 95

‘ sunt in Marathone, et illos qui ad Sa-
 ‘ lamina et ad Artemisium navali proe-
 ‘ lio dimicârunt, et illos qui ad Plataeas
 ‘ acie steterunt instructa:’ nusquam di-
 xit ‘ qui vicerunt,’ sed omnino quasi
 furto removit eventus nomen, quia for-
 tunatus fuit, iisque rebus, quae ad Chae-
 roneam *gestae sunt*, contrarius: quare et
 auditorem praeveniens statim subjicit,
 ‘ quos omnes (inquit) publice sepeliit ci-
 ‘ vitas, Aeschine, non eos solos, qui fe-
 ‘ liciter rem gesserint.’

17. Non autem decet hoc in loco,
 charissime, praetermittere unum quod-
 dam ex iis, quae a nobis observata sunt,
 (erit vere brevissimum:) *nempe*, quod fi-
 gurae naturâ quodammodo auxilium fe-
 runt Sublimitati, rursusque mirifice ac-
 ciipiunt ab illa. Sed ubi et quâ *hoc fit*, ex-
 ponam. omnia per Figuras tractare, im-
 primis est res suspiciosa, et quae adducit
 opinionem insidiarum, doli, fraudis: id-
 que cum oratio habetur coram Iudice,
 ex cujus arbitrio causa pendet, (praeser-
 tim vero coram Tyrannis, Regibus, Im-

96 DE SUBLIMITATE.

peratoribus summâ potestate utentibus;) indignatur enim statim, si, velut puer insipiens, ab artifice Rhetore figuris decipiatur: putansque ratiocinationem falsam esse contemptum sui, nonnunquam omnino efferus est, et, si contineat iram, *tamen*, quo minus verbis persuadeatur, totum se opponit: quare et tunc Figura optima videtur, cum eam ipsam non appareat Figuram esse. Sublimitas igitur et Affectus contra suspensionem, quae ex Figurarum usu veniat, remedium et admirabile quoddam auxilium est: et artificium *illud* omnia vafre agendi *per Figuras*, cum adhibitum fuerit iis, quae pulchra et Sublimia sunt, deinceps latuit, omnemque suspensionem evitavit. Idoneum autem argumentum *hujus rei* est id quod antea citavimus, ‘juro per eos, qui in Marathone.’ &c. quomodo enim rhetor hîc figuram celavit? manifestum est, quod *hoc* ipsâ luce *fecit*: ferè enim, quemadmodum lumina debilia obscurantur undique Sole illustrata, ita sublimitas ubique circumfusa abscondit

νας ἐν ὑπεροχαῖς). ἀγανακτεῖ γὰρ εὐθύς,
 εἰ, ὡς παῖς ἄφρων, ὑπὸ τεχνίτη ρήτορος
 χηματίοις κατασοφίζεται· καὶ εἰς κατα-
 φρόνησιν ἐαυτῷ λαμβάνων τὸν παραλογισ-
 μόν, ἐνίοτε μὲν ἀποθηριοῦται τὸ σύνολον,
 καὶ ἐπικρατήσῃ δὲ τοῦ θυμοῦ, πρὸς τὴν
 περὶ τῶν λόγων πάντως ἀντιδιατίθεται.
 διόπερ καὶ τότε ἄριστον δοκεῖ τὸ χῆμα, ὅ-
 ταν αὐτὸ τοῦτο διαλανθάνῃ, ὅτι χῆμά
 ἐστὶ. τὸ τοίνυν ὕψος καὶ πάθος τῆς ἐπὶ τῷ
 χηματίζειν ὑπονοίας ἀλέχημα καὶ θου-
 μασὴ τις ἐπικουρία καθίσταται· καὶ πῶς
 παραληφθεῖσα ἡ τῷ πανουργεῖν τέχνη τοῖς
 κάλλεσι καὶ μεγέθεσι τὸ λοιπὸν δέδυκε, καὶ
 πᾶσαν ὑποψίαν ἐκπέφευγεν. ἱκανὸν δὲ
 τεκμήριον τὸ προειρημένον, ‘ μὰ τοὺς ἐν
 ‘ Μαθαῶνι.’ τίνι γὰρ ἐνταῦθα ὁ ρήτωρ
 ἀπέκρυψε τὸ χῆμα; ὁ δὲ δῆλον, ὅτι τῷ φῶτι
 αὐτῷ· χεδὸν γάρ, ὥσπερ καὶ τὰ μυδρὰ φέ-
 γη ἐναφανίζεται τῷ ἡλίῳ περιαιγόμενα,
 οὕτω τὰ τῆς ρητορικῆς σοφίσματα ἔξα-

μαυροῖ περιχυθὲν πάνλοθεν τὸ μέγεθος. ἔ-
 πόρρω δὲ ἴσως τέτο καὶ ἐπὶ τῆς ζωγραφί-
 ας τι συμβαίνει· ἐπὶ γὰρ τῷ αὐτῷ κειμέ-
 νων ἐπιπέδου παραλλήλων ἐν χρώμασι
 τῆς σκιάς τε καὶ τῷ φωτός, ὅμως προῦπανιᾶ
 τε τὸ φῶς ταῖς ὄψεσι, καὶ ἔ μόνον ἔξο-
 χον, ἀλλὰ καὶ ἐγγυτέρω παραπολὺ φαί-
 νεται. ἔκῃν καὶ τῶν λόγων τὰ πάθη καὶ
 τὰ ὕψη, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐγγυτέρω
 κείμενα διὰ τε φυσικὴν τινα συγγένειαν καὶ
 διὰ λαμπρότητα, αἰὲ τῶν σχημάτων προ-
 εμφανίζεσθαι, καὶ τὴν τέχνην αὐτῶν ἀπο-
 σκιάζει καὶ οἷον ἐν καλάκαλύψει τηρεῖ.

18. Τί δὲ ἐκεῖνα φῶμεν, τὰς πεύ-
 σεις τε καὶ ἐρωτήσεις; ἄρα ἔκ αὐταῖς ταῖς
 τῶν σχημάτων εἰδοποιῖαις παραπολὺ ἐμ-
 πρακιότερα καὶ σοβαρώτερα συντείνει τὰ
 λεγόμενα; ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι, περιῖ-
 ὄντες ἀλλήλων πυνθάνεσθαι, λέγεσθαι τι
 καίνον; τί γὰρ ἂν γένοιτο [τέτυ] και-
 νότερον, ἢ Μακεδῶν ἀνὴρ καλάπολεμῶν

DE SUBLIMITATE. 99

Rhetoricae artificia: et non diverfum forte ab hoc quiddam in pictura evenit: nam cum umbra et lux, coloribus depictae, in eadem tabellae planitie parallelae jaceant, tamen lux prius oculos ferit, neque solum eminere, sed et multo propius esse videtur. quare etiam Affectus et Sublimitates scriptorum, cum animis nostris jaceant propinquiores tum ob naturalem quandam cognationem tum ob suum splendorem, semper ante conspiciuntur quam Figurae, artificiumque istarum *Figurarum* obumbrant et quasi occultum asservant.

18. Quid vero de illis dicemus, nempe de Interrogationibus et Percontationibus? annon his *Figurarum* conformationibus *idem ille Rhetor Demosthenes* laborat efficere ea, quae dicit, multo magis actiuosa et magnifica? 'nam vultis' (inquit), dic mihi, *quisquis es*, circumcurstantes alii alios percontari, Diciturne aliquid novi? quid enim potest esse magis novum quam vir Macedo

100 DE SUBLIMITATE.

‘ bello aggrediens Graeciam? Mortuus-
 ‘ ne est Philippus? non per Jovem, sed
 ‘ aegrotat: quid autem vestra interest?
 ‘ si enim moriatur ille, brevi vos alium
 ‘ Philippum *vobis* facietis.’ et rursus di-
 cit, ‘ navigemus in Macedoniam: sed
 ‘ quo appellemus? roget aliquis: bellum
 ‘ ipsum inveniet ea, quae debilia sunt in
 ‘ rebus Philippi.’ esset autem haec res,
 si simpliciter diceretur, omnino abjectior
quam decuit: nunc autem concitata vis
 velocitasque Interrogationis et responsi-
 nis, et ille sibi ipsi velut alteri *objicienti*
 occurrendi modus, Figurae ope non so-
 lum Sublimius fecit id quod dictum est,
 sed et credibilius; Pathetica enim tunc
 magis commovent, cum ea videatur non
 elaborare ipse Orator, sed generare oc-
 casio: ad se autem *directa* Interrogatio
 et *facta* Responsio imitatur Affectum ex
 occasione natum. fere enim, quemadmo-
 dum illi, qui ab aliis *quid* interrogati
 sunt, subito se exacuentes, ei, quod di-
 citur, concitate atque ex ipsâ veritate re-

ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ. 101

ἡ τὴν Ἑλλάδα; τέθνηκε Φίλιππος; οὐ
 ἢ μὰ Δί', ἀλλ' ἀδυνεῖ· τί δ' ὑμῖν δια-
 φέρει; καὶ γὰρ ἂν ἕτός τι πάθῃ, ταχέ-
 ὥς ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε· καὶ
 πάλιν, ἢ πλέωμεν ἐπὶ Μακεδονίαν, φη-
 σί· ποῖ δὴ προσορμιούμεθα; ἤρετό τις·
 εὐρήσει τὰ σαθρὰ τῶν Φιλίππων πραγ-
 μάτων αὐτὸς ὁ πόλεμος· ἦν δὲ, ἀπλῶς
 ῥηθὲν, τὸ πρᾶγμα τῷ παντὶ καταδέεζε-
 ρον. νυνὶ δὲ τὸ ἐνθὺν καὶ ὀξύρροπον τῆς πεύ-
 σεως καὶ ἀποκρίσεως, καὶ τὸ πρὸς ἑαυτὸν
 ὡς πρὸς ἕτερον ἀνθυπανίαν οὐ μόνον ὑψη-
 λότερον ἐποίησε τῷ χημαλισμῷ τὸ ῥηθὲν,
 ἀλλὰ καὶ πιστότερον. ἄγει γὰρ τὰ παθη-
 τικὰ τότε μᾶλλον, ὅταν αὐτὰ φαίνῃται
 μὴ ἐπιηδεύειν αὐτὸς ὁ λέγων, ἀλλὰ γεν-
 νᾶν ὁ καιρὸς· ἢ δ' ἐρώτησις ἢ εἰς ἑαυτὸν,
 καὶ ἀποκρίσις μιμεῖται τῷ πάθῃ τὸ ἐπί-
 καιρον. χεδὸν γὰρ, ὡς οἱ ὑφ' ἑτέρων ἐρω-
 τώμενοι, παροξύνοντες ἐκ τῷ παραχρῆμα,
 πρὸς τὸ λεχθὲν ἐναγωνίως καὶ ἀπ' αὐτῆς

ἀληθείας ἀνθυπαντῶσιν· ὅτω τό σχῆμα
τῆς πεύσεως καὶ ἀποκρίσεως, εἰς τὸ δοκεῖν
ἕκαστον τῶν ἐσκεμμένων ἐξ ὑπογύου κεκι-
νῆσθαι τε καὶ λέγεσθαι, τὸν ἀκροατὴν ἀπά-
γον καὶ παραλογίζεσθαι. ἔτι τοίνυν, (ἐν γάρ
τι τῶν ὑψηλοτάτων τὸ Ἡροδότειον πε-
πίσενται,) εἰ ὅτως ἐ * * * * *

19. * * * * * πλοκα
ἐκπύπλει, καὶ οἶονεῖ προχεῖται τὰ λεγό-
μενα, ὀλίγα δὲ φθάνοντα καὶ αὐτὸν τὸν
λέγοντα. καὶ συμβαλόντες, φησὶν ὁ Ξενο-
φῶν, τὰς ἀσπίδας, ἐωθύντο, ἐμάχοντο,
ἀπέκλεινον, ἀπέθνησκον. καὶ τὰ τῆς Εὐ-
ρυλόχου,

Ἡσίομεν, ὡς ἐκέλευε, ἀνὰ δρυμὰ, φαίδιμ' Ὀδυσσεύ,
Εὐρομεν ἐν βήσσησι τετυγμένα δώματα καλά.

Τὰ γὰρ ἀλλήλων διακεκομμένα, καὶ οὐδὲν
ἥτιον κατεσπυσμένα, φέρει τῆς ἀγωνίας
ἐμφασιν, ἅμα καὶ ἐμποδίζουσι τι καὶ συνδι-
οικέσης. τοιαῦτα δ' ὁ Πιοητὴς ἐξήνεγκε διὰ
τῶν ἀσυνδέτων.

DE SUBLIMITATE. 103

spondent; sic Figura Interrogationis et Responsionis auditorem, ut ei videatur unumquodque eorum, quae meditata sunt, extempore concipi dicique, adducendo etiam fallit *eum*. porro (nam hoc Herodoti creditum est unum esse ex maxime Sublimibus), si sic * * * * *

19. * * * * * ea, quae dicuntur, non ligata proveniunt, et quasi profunduntur, fere praevenientia etiam ipsum dicentem: ‘ et confligentes clypeos (dicit Xenophon) impellebantur, ‘ pugnabant, caedebant, moriebantur:’ et illa Eurylochi *apud Homerum*,

Ivimus, ut iussisti, per sylvas, inclyte Ulysse,
Vidimus in vallibus extructas aedes pulchras.

Haec enim, ab se invicem abscissa et nihilominus accelerata, exhibent repraesentationem efficaciae *cujusdam* eodem tempore et nonnihil impediens *cursum orationis*, et *tamen* ordinantis. talia Poëta ille protulit per Dissoluta.

104 DE SUBLIMITATE.

20. Summopere autem Figurarum quoque in unum coacervatio solet commovere: quando duae vel tres, quasi per munerum societatem commixtae, sibi invicem robur, suadellam, pulchritudinem conferunt. qualia sunt et illa in Midiam Dissoluta, permixta simul cum Repetitionibus et cum *ea figura, quae vocatur* sub oculos Subjectio. ‘ multa enim pos-
 ‘ sit facere is, qui *aliquem* verberat, (ex
 ‘ quibus nonnulla ille, qui patitur, ne
 ‘ referre quidem alii potest) gestu, vultu, voce.’ Deinde, ut oratio non in iisdem rebus incedere perseveret, (in perseverantia enim est quies, in ordinis vero defectu inest Affectus, quoniam impetus animi et commotio est), statim ad alia transiliit Dissoluta, et ad *alias* Repetitiones, ‘ gestu, vultu, voce; quum
 ‘ ut insultans, quum ut inimicus, quum
 ‘ pugno, quum in malam.’ nihil aliud hic efficit Rhetor, quam is qui verberat: scilicet mentes iudicum repetito impetu percutit. deinde hinc, procellarum instar, rur-

20. Ακρως δὲ καὶ ἡ ἐπὶ ταυτὸ σύνο-
 δος τῶν χημάτων εἴωθε κινεῖν· ὅταν δύο
 ἢ τρία, οἷον κατὰ συμμορίας ἀνακινάμε-
 να, ἀλλήλοισι ἐρανίζῃ τὴν ἰχὺν, τὴν πει-
 θῶ, τὸ κάλλος. ὁποῖα καὶ τὰ εἰς τὸν
 Μειδίαν, ταῖς ἀναφοραῖς ὁμῶς καὶ τῇ δια-
 τυπώσει συναναπεπλεγμένα, τὰ ἀσύνδε-
 τα· ‘πολλὰ γὰρ ἂν ποιήσειεν ὁ τύπ-
 ‘των, ὧν ὁ παθὼν ἓν· ἂν ἀπαγγεῖλαι
 ‘δύναμις ἐτέρῳ, τῷ χήματι, τῷ βλέμματι,
 ‘τῇ φωνῇ.’ εἴθ’, ἵνα μὴ ἐπὶ τῶν αὐτῶν
 ὁ λόγος ἰὼν ᾖ, (ἐν ᾧ γὰρ τὸ ἡρεμεῖν,
 ἐν ἀταξίᾳ δὲ τὸ πάθος, ἐπεὶ φορὰ ψυχῆς
 καὶ συγκίνησις ἐστίν,) εὐθὺς ἐπ’ ἄλλα με-
 θήλασι ἀσύνδετα, καὶ ἐπαναφορὰς, ‘τῷ χή-
 ‘ματι, τῷ βλέμματι, τῇ φωνῇ, ὅταν ὡς ὑ-
 ‘βρίζων, ὅταν ὡς ἐχθρὸς, ὅταν κονδύλοις,
 ‘ὅταν ἐπὶ κόρῃς.’ ἔδεν ἄλλο διὰ τούτων
 ὁ ῥήτωρ, ἢ ὅπερ ὁ τύπτων, ἐργάζεται·
 τὴν διάνοιαν τῶν δικαστῶν τῇ ἐπαλλήλῳ
 πλήττει φορᾷ. εἴτ’ ἐντεῦθεν πάλιν, ὡς

106 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

εἰ καταιγίδες, ἄλλην ποιόμενος ἐμβολήν,
 ὅταν κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόρρης, Φησὶ·
 ταῦτα κινεῖ, ταῦτα ἐξίστησιν ἀνθρώπους
 ἀήθεις ὄντας τῷ προπηλακίζεσθαι· ὅ-
 δεῖς, ταῦτα ἀπαγγέλλων, δύναμις τὸ δέ-
 νον παρασηῆσαι· ἔκβιν τὴν μὲν φύσιν τῶν
 ἐπαναφορῶν καὶ ἀσυνδέτων πάντῃ φυλάτ-
 τει τῇ συνεχεῖ μεταβολῇ· ὥτως αὐτῷ καὶ
 ἡ τάξις ἀτακίον, καὶ ἔμπαλιν ἡ ἀταξία
 ποῖαν περιλαμβάνει τάξιν.

21. Φέρε ὅν πρόαδες τῶς συνδέσμων,
 εἰς δέλοις, ὡς ποιῶσιν οἱ Ἰσοκράτειοι, καὶ
 μὴν ὁδὸν τῷτο χρὴ παραλιπεῖν, ὡς πολ-
 λὰ ἂν ποιήσειεν ὁ τύπλων, — πρῶτον
 μὲν τῷ χήματι, εἶτα δὲ τῷ βλέμματι,
 εἶτά γε μὴν αὐτῇ τῇ φωνῇ· καὶ εἴση,
 κατὰ τὸ ἐξῆς ὥτως παραγράφων, ὡς τῷ
 πάθους τὸ συνδεδιωγμένον καὶ ἀποτραχυ-
 νόμενον, εἰάν τοῖς συνδέσμοις ἔξομαλίσῃς
 εἰς λειότηλα, ἀκενίρῳν τε προσπίπτει, καὶ
 εὐθὺς ἑσβέσθαι· ὥσπερ γὰρ, εἴ τις συνδῇ-

DE SUBLIMITATE. 107

sus aliam *judicibus* faciens aggressionem,
 ‘ quum pugno, quum in malam (inquit):
 ‘ haec perturbant, haec extra se rapiunt
 ‘ homines non affuetos injurias pati: ne-
 ‘ mo est, qui haec referens potest acer-
 ‘ bitatem eorum ob oculos ponere.’ er-
 go naturam Repetitionum et Dissolutio-
 rum ubique perpetuâ variatione custo-
 dit: sic apud illum etiam ordo confusum
 quid, rursusque ordinis defectus certum
 quendam in se continet ordinem.

21. Age igitur, adde *his* copulas, si
 vis, ut faciunt Isocratis imitatores, ‘ et
 ‘ ne hoc quidem oportet omittere, quod
 ‘ multa possit facere is qui verberat, &c.
 ‘ primum quidem gestu, deinde vultu,
 ‘ postremò autem ipsâ voce,’ et senties
 (sic in iis, quae sequuntur, addendo) id,
 quod Affectus in se habet concitatum et
 asperum, si copulis ita complanes ut laeve
 fit, aculeo carens subsidere, et statim extin-
 gui. ut enim, si quis colligaverit corpo-

108 DE SUBLIMITATE.

ra currentium, abstulit impetum eorum; sic etiam Affectus a copulis aliisque aditamentis impeditus indignatur; prohibet enim, quo minus libere currat *Affectus*, et velut e machinâ quâdam contorqueatur.

22. Statuendum est vero Hyperbata ejusdem esse speciei: sunt autem *Hyperbata* ordo verborum vel sensuum ex eo, quo naturâ res se sequuntur, mutatus, certissimusque velut character Affectus actuosi. ut enim illi, qui revera irascuntur; vel timeant, vel indignantur, vel qui prae invidiâ aliove quodam *affectu* (multi enim et infiniti sunt affectus, et eorum numerum nemo potest recensere) ubique incursantes, alia proponentes saepe ad alia transiliunt, quaedam in medio contra rationem ponentes; deinde rursus ad prima quasi circulo revertentes, et omnino animi impetu (velut vento instabili) huc et illuc subitâ mutatione in alium *locum* trahentes verba et sensus, ordinem

σειε τῶν θεόνων τὰ σώματα, τὴν φορὰν αὐτῶν ἀφῆρηται, ἔτως καὶ τὸ πάθος ὑπὸ τῶν συνδέσμων καὶ τῶν ἄλλων προσθηκῶν ἐμποδιζόμενον ἀγανακτεῖ· τὴν γὰρ ἐλευθερίαν ἀπολύει τῷ δρόμῳ, καὶ τὸ ὡς ἀπ' ὀργάνου τινὸς ἀφίεσθαι.

22. Τῆς δὲ αὐτῆς ἰδέας καὶ τὰ Ὑπερβαλὰ θετέον· ἐστὶ δὲ λέξεων, ἢ νοήσεων ἐκ τῆς κατ' ἀκολουθίαν κεκινημένη τάξης, καὶ οἶονεὶ χαρὰ κτλ. ἐναγωνίως πάθος ἀληθέστατος. ὡς γὰρ οἱ τῷ ὄντι ὀργιζόμενοι, ἢ φοβούμενοι, ἢ ἀγανακτῶντες, ἢ ὑπὸ ζήλοισι, ἢ ὑπὸ ἄλλου τινὸς (πολλὰ γὰρ καὶ ἀναριθμήτα πάθη, καὶ ὅσα ἂν εἰπεῖν τις ὅποσα δύναται) ἐκάστοτε παραπίπτουσι, ἄλλα προθέμενοι πολλάκις ἐπ' ἄλλα μελαπιδῶσι, μέγα τινα παρεμβολόντες ἀλόγως, εἴτ' αὖθις ἐπὶ τὰ πρῶτα ἀνακυκλῶντες, καὶ πάντῃ πρὸς τῆς ἀγωνίας, ὡς ὑπ' ἀσάτεος πνεύματος, τῇδε καὶ κεῖσε ἀγχιςρόφως ἀντισπόμενοι τὰς λέξεις, τὰς νοήσεις, τὴν ἐκ τῆς

110 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

καλὰ φύσιν εἰρημοῦ πανοίως πρὸς μυρίας
τροπὰς ἐναλλάττει τάξιν· οὕτω παρὰ
τοῖς ἀρίστοις συγγραφεῦσι διὰ τῶν ὑπερβα-
τῶν ἢ μίμησις ἐπὶ τὰ τῆς φύσεως ἔργα
φέρεται· (τότε γὰρ ἡ τέχνη τέλειος, ἢνικ'
ἂν φύσις εἶναι δοκῇ, ἢ δὲ αὐτὴ φύσις ἐπιτυ-
χῆς, ὅταν λανθάνουσιν περιέχει τὴν τέχ-
νην)· ὥσπερ λέγει ὁ Φωκαεὺς Διονύσιος
παρὰ τῷ Ἡροδότῳ, 'ἐπὶ ξυρῶ γὰρ ἀκμῆς
'ἐχέται ἡμῖν τὰ πράγματα, ἄνδρες Ἴωνες,
'εἶναι ἐλευθέρους, ἢ δέλοισι, καὶ τέτοις ὥς
'δραπέτησι. νῦν ὦν, ὑμέες ἦν μὲν βέλη-
'σθε ταλαιπωρίας ἐνδέκεσθαι, τὸ παρα-
'χρημα μὲν πόνος ὑμῖν ἔσαι· οἰοί τε δὲ
'ἔσεσθε ὑπερβαλέσθαι τοὺς πολεμίους·
ἐνταῦθα ἦν τὸ κατὰ τάξιν· 'ὦ ἄνδρες
'Ἴωνες, νῦν καιρὸς ἐστὶν ὑμῖν πόνους ἐπιδέ-
'χεσθαι· ἐπὶ ξυρῶ γὰρ ἀκμῆς ἔχεται ἡ-
'μῖν τὰ πράγματα· ὁ δὲ τὸ μὲν, 'ἄν-
'δρες Ἴωνες,' ὑπερεβίβασεν· προεισέβαλε
γὰρ εὐθὺς ἀπὸ τῆς φόβου, ὥς μηδ' ἀρχὴν

DE SUBLIMITATE. III

ex naturali serie quomodocunque in plurimos flexus immutant: sic apud optimos scriptores vi Hyperbatorum imitatio *eos* ducit ad ea, quae sunt Naturae opera; (tunc enim Ars perfecta est, cum videatur esse Natura; e contrario verò Natura *tunc* voti compos *est*, cum latentem in se Artem contineat): ut dicit apud Herodotum Dionysius Phocaënsis. ‘in acie enim novaculae res sunt nobis, Iones, ut liberi simus, aut servi, iique quasi fugitivi. nunc igitur, vos si quidem velitis labores suscipere, in praesens vobis labor erit; sed poteritis hostes superare.’ ordo hîc erat. ‘O Iones, nunc tempus est laborum vobis suscipiendorum; in acie enim novaculae res sunt nobis:’ ille autem hoc, ‘O Iones,’ *ex suo loco* in alium transtulit: initium igitur fecit statim metu incutiendo, ut qui omnino non compellârit auditores propter imminentem timo-

112 DE SUBLIMITATE.

rem: deinde etiam ordinem sensuum e-
vertit; antea enim, quam dicit oportere
eos laborare (hoc enim est id ad quod
eos hortatur), coram reddit rationem, ob
quam laborare necesse est, dicens, 'in
'acie novaculae res nobis sunt:' ita ut
videatur dicere non meditata, sed ea,
quae ipsa rerum necessitas expressit. prae-
tereà Thucydides peritissimus est in iis,
quae omnino unita sunt naturâ et non di-
visibilia, tamen a se divellendis vi Hyper-
batorum: Demosthenes autem non adeo
nimis creber est ac ille: omnium vero
in hoc genere Figurarum abundantissi-
mus ad satietatem usque: et speciem
multae vehementiae atque etiam meher-
cule extempore dicendi, verba ex suis lo-
cis transferendo, prae se fert; secumque
praetereà trahit Auditores in periculum,
'quod ex longioribus Hyperbatis *oritur*.
saepe enim suspensâ sententia, quam in-
choaverat dicere; et interim (tanquam
in ordinem alieni generis et dissimilem)

φθάνων πρὸς τὸ ἔφεσως δέος προσαγορευ-
 σαι τὰς ἀκρόνους· ἔπειτα δὲ τὴν τῶν νοη-
 μάτων ἀπέσρξε τάξιν· πρὸ γὰρ τῆς φῆ-
 σαι, ὅτι αὐτὰς δεῖ πονεῖν, (τῆτο γὰρ ἔστιν
 ὃ παρακελεύεται), ἔμπροσθεν ἀποδίδωσι
 τὴν αἰτίαν, δι' ἣν πονεῖν δεῖ, ἑ ἐπὶ ξυροῦ
 ἑ ἀκμῆς, φήσας, ἔχεται ἡμῖν τὰ πράγ-
 ἑ μαλα· ὡς μὴ δοκεῖν ἐσκεμμένα λέγειν,
 ἀλλ' ἠναγκασμένα. ἔτι δὲ μᾶλλον ὁ Θυ-
 κυδίδης, καὶ τὰ φύσει πάντως ἠνωμένα καὶ
 ἀδιανέμηλα ὅμως ταῖς ὑπερβάσεσιν ἀπ' ἀλ-
 λήλων ἀγειν δεινότατος. ὁ δὲ Δημοοθένης
 ἔχ' ἔτως μὲν αὐθάδης, ὥςπερ ἕτος, πάν-
 των δ' ἐν τῷ γένει τέτῳ κατακορέσατος·
 καὶ πολὺ τὸ ἀγωνιστικὸν ἐκ τοῦ ὑπερβά-
 ζειν καὶ ἔτι νῆ Δία τὸ ἐξ ὑπογύου λέγειν
 συνεμφαίνων, καὶ πρὸς τούτοις εἰς τὸν κίν-
 δυνον τῶν μακρῶν ὑπερβατῶν τοὺς ἀκρόν-
 οὺς συνεπισπώμενος. πολλάκις γὰρ τὸν
 νῆν, ὃν ὥρμησεν εἰπεῖν, ἀνακρεμάσας, καὶ
 μεταξὺ (ὡς εἰς ἀλλόφυλον καὶ ἀπειοικυῖαν

114 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

τάξιν) ἄλλ' ἐπ' ἄλλοις διὰ μέσου καὶ ἔξω-
θεν ποθεν ἐπεισκυκλῶν, εἰς φόβον ἐμβαλὼν
τὸν ἀκροατὴν, ὡς ἐπὶ παντελεῖ τῷ λόγῳ
διαπλώσει, καὶ συναποκινδυνεύειν ὑπ' ἀγω-
νίας τῷ λέγοντι συναναγκάσας, εἴτα πα-
ραλόγως διὰ μακροῦ τὸ πάλαι ζητούμενον
εὐκαίρως ἐπὶ τέλει περὶ προσαποδοῖς, αὐτῷ
τῷ κατὰ τὰς ὑπερβάσεις παραβόλῳ καὶ
ἀκροσφαλεῖ πολὺ μᾶλλον ἐκπλήττει.
Φειδῶ δὲ τῶν παραδειγμάτων ἔσω διὰ τὸ
πλῆθος.

23. Τὰ γε μὴν Πολύπλωτα λεγόμε-
να, Αἰθροισμοὶ, καὶ Ἀντιμέταβολαί, καὶ Κλί-
μακες, πάνυ ἀγωνιστικά, ὡς οἶδα, κόσ-
μος τε, καὶ παντὸς ὕψους καὶ πάθους συνεργά-
ται δὲ; αἱ τῶν πλώσεων, χρόνων, προσώ-
πων, ἀριθμῶν, γενῶν ἐναλλάξεις πῶς ποιεῖ
καταποκίλλουσι καὶ ἐπεγείρουσι τὰ ἐρμη-
νευτικά;

Φημὶ δὴ τῶν κατὰ τὰς ἀριθμῶν ἢ μόνον
ταῦτα κοσμεῖν, ὅποσα, τοῖς τύποις ἐνικα-

DE SUBLIMITATE. 115

alia aliis in medio et extrinsecus *arcessita* ingerens; incutiens item auditori metum, ac si oratio omnino aberrâisset; cogensque *eum* prae sollicitudine simul periclitari cum dicente; deinde inopinatò longo post tempore id, quod jam diu desiderabatur, feliciter ad finem perducens, multo magis *eum* audaci illâ et periculosâ utendi Hyperbatis viâ percellit. sed omittantur exempla propter *eorum* multitudinem.

23. Illa quidem, quae appellantur Polypota, *sive varie desinentia*, Coacervationes, et Commutationes, et Gradationes, omnino (uti nosti) contentioni inserviunt, et efficiunt ornatum, omnisque generis Sublimitatem et affectum. quid vero? mutationes Casuum, Temporum, Personarum, Numerorum, Generum quomodo exornant elevantque Elocutionem?

Dico sane ex iis *Figuris*, quae ad numeros attinent, non solas has ornatum *orationi* asferre, quae, cum sint quoad

116 DE SUBLIMITATE.

formas *earum* Singularis numeri, potestate, si contempleris, Plurales deprehenduntur.

—— Statim (*inquit*) populus infinitus.
Ruebant, et in litoribus stantes insonabant.

Sed illae, quae *Plurales sunt*, potius observatu dignae sunt, quia aliquando Pluralia cadunt magis magnifica, et specie grandia prae ipsâ multitudine numeri: talia sunt apud Sophoclem ea, quae in *fabula Oedipi dicuntur*,

—— O nuptiae, nuptiae!
Genuistis nos, et, cum genuistis, rursus
Reddidistis idem semen, et ostendistis
Patres, Fratres, Filios, sanguinem cognatum,
Sponsas, uxores, matresque, et quaecunque
Foedissima inter mortales opera fiunt.

Omnia enim haec sunt unum nomen,
hinc Oedipus, ex altera autem parte *Jo-*
casta. sed tamen numerus, diffusus in
Pluralia, multiplicavit etiam infortunia;
et, ut illa, sic augetur *hoc*,
Exierunt Hecioresque et Sarpedones.

ὄντα, τῇ δυνάμει κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν
πληθυντικά εὐρίσκειται.

—— Αὐτικά (φησὶ) λαὸς ἀπείρων
Θύγων ἐπ' ἡϊόνεσι διϊσάμενοι κελάδησαν.

Ἀλλ' ἐκεῖνα μᾶλλον παρατηρήσεως ἄξια,
ὅτι ἔσθ' ὅπως προσπίπτει τὰ πληθυντικά
μεγαλορρήμονέστερα, καὶ αὐτῷ δοξοκομπῆναι
τῷ ὅχλῳ τῷ ἀριθμῷ. τοιαῦτα παρὰ τῷ
Σοφοκλεῖ τὰ ἐπὶ τῷ Οἰδίπῳ.

—— Ὡ γάμοι, γάμοι,
Εφύσαθ' ἡμᾶς, καὶ φυτεύσαντες πάλιν
Ἀνῆτε ταῦτον σπέρμα, καὶ πεδείξατε
Πατέρας, ἀδελφούς, παῖδας, αἵμ' ἐμφύλιον,
Νύμφας, γυναῖκας, μητέρας τε, χωρῖστα
Ἀΐχισ' ἐν ἀνθρώποισιν ἔργα γίνεσθαι.

Πάντα γὰρ ταῦτα ἐν ὀνομάῳ ἔστιν, Οἰδί-
πους, ἐπὶ δὲ πατέρες Ἰοκᾶστη. ἀλλ' ὅμως
χυθεῖς εἰς τὰ πληθυντικά ὁ ἀριθμὸς συνε-
πλήθυσεν καὶ τὰς ἀτυχίας· καὶ, ὡς ἐκεῖνα
πεπλεόνασαι,

Ἐξῆλθον Ἐκτορές τε καὶ Σαρπηδόνες.

κὴ τὸ Πλατωνικόν, ὃ κὴ ἐτέρωθι παρατε-
θείμεθα, ἐπὶ τῶν Αθηναίων, ‘ Οὐ γὰρ
‘ Πέλοπες, ὃδὲ Κάδοι, ὃδ’ Αἰγυπιοί τε
‘ κὴ Δαναοί, ὃδ’ ἄλλοι πολλοὶ φύσει βάρ-
‘ βαροι συνοικῶσιν ἡμῖν, ἀλλ’ αὐτοὶ Ἑλ-
‘ ληνες, ὃ μίζοβάρβαροι, οἰκῶμεν, καὶ τὰ
ἐξῆς· φύσει γὰρ ἐξακέεται τὰ πράγματα
κομπωδέσσερα, ἀγεληδὸν ὥτως τῶν ὀνομά-
των ἐπισυντιθεμένων. ὃ μὲν τοι δεῖ ποιεῖν
αὐτὸ ἐπ’ ἄλλων, εἰ μὴ ἐφ’ ὧν δέχεται
τὰ ὑπερκείμενα αὖξῃσιν, ἢ πληθύν, ἢ ὑ-
περβολήν, ἢ πάθος, ἐν τι τούτων, ἢ τὰ
πλείονα· ἐπεὶ τοι τὸ πανταχοῦ κώδω-
νας ἐξῆφθαι, λίαν σοφιστικόν.

24. Ἀλλὰ μὴν κὴ τὸναντίον τὰ ἐκ
τῶν πληθυντικῶν εἰς τὰ ἐνικά ἐπισυναγό-
μενα ἐνίοτε ὑψηλοφανέστατα. ‘ ἔπειθ’ ἢ
‘ Πελοπόννησος ἅπασα διεισθήκει, φησί·
‘ κὴ δὴ Φρυγίῳ δράμα Μιλήτης ἄλωσιν
‘ διδάξαντι, ἐς δάκρυα ἔπεσε τὸ Δέηρον.
τὸ γὰρ ἐκ τῶν διηρημένων εἰς τὰ ἡνομένα

DE SUBLIMITATE. 119

Item illud Platonis (quod et alibi adduximus) de Atheniensibus, ‘ neque enim
 ‘ Pelopes, neque Cadmi, neque Aegyptii
 ‘ et Danai, neque alii multi origine Barbari una nobiscum habitant; sed nos
 ‘ ipsi Hellenes, non cum Barbaris commixti, habitamus,’ et ea quae sequuntur; naturaliter enim audientibus videntur res esse magis Sublimes, cum nomina sic gregatim accumuluntur. at oportet non hoc facere in aliis, quam in iis, quorum subiecta *materia* recipit incrementum, vel multitudinem, vel hyperbolen, vel affectum, unum quiddam ex his, vel plura: quoniam tintinnabula ubi vis suspendi, valde sopheram sapit.

24. Sed et contra illa, quae ex Pluralibus in Singularia colliguntur, habent nonnunquam speciem maximam Sublimitatis. ‘ deinde omnis Peloponnesus in
 ‘ *factiones* discessit,’ inquit: ‘ et quum
 ‘ Phrynichus fabulam *dictam* Miletii ex
 ‘ cidium docuisset, effusum est in lacrymas Theatrum:’ conversio enim numeri ex iis, quae in plura divisa sunt, ad

120 DE SUBLIMITATE.

ea, quae unitate conjuncta sunt, quasi corporis molem prae se magis fert. in utrisque vero causam ornatus eandem esse opinor: namque ubi vocabula sunt Singularia, ea Pluralia facere, ejus est, qui praeter expectationem afficitur; et ubi *vocabula sunt* Pluralia, collectio plurium in unum aliquid sonorum est, propter commutationem rerum in contrarium, res inopinata.

25. Quando sane ea, quae temporibus praeterita sunt, inducas quasi quae *nunc* fiant et adsint, orationem facies non jam narrationem, sed rem veritatem ipsam ob oculos ponentem. ‘ cum cecidisset quidam (inquit Xenophon) subter equum Cyri et proculcaretur, ferit e- qui ventrem gladio; ille autem aegrè ferens excutit Cyrum, hic vero cecidit.’ talis in plerisque est Thucydides.

26. Rem quoque ipsam ob oculos ponit Personarum commutatio, et saepissime facit, ut auditor videatur in mediis

ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ. 121

ἐπισυρρέψαι τὸν ἀριθμὸν, σωματοειδέσει-
ρον. αἴτιον δ' ἐπ' ἀμφοῖν τῷ κόσμῳ ταύ-
τὸν οἶμαι· ὅπως τε γὰρ ἐνικὰ ὑπάρχει τὰ
ὀνόματα, τὸ πολλὰ ποιεῖν αὐτὰ, παρὰ
δόξαν ἐμπαθῆς· ὅπου τε πληθυντικά, τὸ
εἰς ἓν τι εὐήχον συσκορυφῆν τὰ πλείονα,
διὰ τὴν εἰς τούναντίον μεταμόρφωσιν τῶν
πραγμάτων, ἐν τῷ παραλόγῳ.

25. Ὅταν γε μὴν τὰ παρεληλυθότα
τοῖς χρόνοις εἰσάγῃς ὡς γινόμενα καὶ παρόν-
τα, οὐ διήγησιν ἔτι τὸν λόγον, ἀλλ' ἐνα-
γώνιον πρᾶγμα ποιήσεις. ‘ πεπρωκῶς δέ
‘ τις, Φησὶν ὁ Ξενοφῶν, ὑπὸ τῷ Κύρου
‘ ἵππῳ, καὶ παλόμενος, παῖει τῇ μαχαί-
‘ ρᾳ εἰς τὴν γαστέρα τὸν ἵππον· ὁ δὲ σφα-
‘ δάζων ἀποσεῖλαι τὸν Κῦρον, ὁ δὲ πίπ-
‘ τει· τοιοῦτος ἐν τοῖς πλείστοις ὁ Θου-
κυδίδης·

26. Εναγώνιος δ' ὁμοίως καὶ ἡ τῶν
προσώπων ἀντιμετάθεσις, καὶ πολλάκις ἐν
μέσοις τοῖς κινδύνοις ποιῶσα τὸν ἀκροατὴν

122 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

δοκεῖν σρέφεσθαι.

Φαίης καὶ μῆτας ἢ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν
 Ἀντεσθ' ἐν πολέμῳ· ὡς ἐστυμένως ἐμάχοισι.

Καὶ ὁ Ἀρατος,

Μὴ κείνῳ ἐνὶ μνηὶ περικλύζοιο θαλάσῃ.

Ὡδὲ πε καὶ ὁ Ἡρόδοτος, ‘ ἀπὸ δὲ Ελε-
 ‘ Φαντίνης πόλεως ἄνω πλεύσεαι, καὶ
 ‘ ἐπειτα ἀφίξῃ ἐς πεδῖον λεῖον· —————
 ‘ διέξελθὼν δὲ τοῦτο τὸ χωρίον, αὐθις εἰς
 ‘ ἕτερον πλοῖον ἐμβαῖς πλεύσεαι δὴ ἡμέ-
 ‘ ρας, καὶ ἐπειτα ἤξεις ἐς πόλιν μεγάλην,
 ‘ ἣ ὄνομα Μερόη· ὁρᾷς, ὦ ἐταῖρε, ὡς
 παραλαβὼν σου τὴν ψυχὴν διὰ τῶν τό-
 πων ἄγει, τὴν ἀκοὴν ὅφιν ποιῶν· πάντα
 δὲ τὰ τοιαῦτα, πρὸς αὐτὰ ἀπερειδόμενα
 τὰ πρόσωπα, ἐπ’ αὐτῶν ἵσησι τὸν ἀκρο-
 ατὴν τῶν ἐνεργουμένων· καὶ, ὅταν ὡς οὐ
 πρὸς ἀπάντας, ἀλλ’ ὡς πρὸς μόνον τινὰ
 λαλῇς,

Τυδείδην δ’ ἐκ ἂν γνοίης, ποτέροισι μετεῖη,

ἐμπαθέσσερόν τε αὐτὸν ἅμα, καὶ προσεκλί-

DE SUBLIMITATE. 123

periculis versari :

Diceret illos indefatigatos et indomitos sibi invicem
Occurrere in pugna; adeò concitatè pugnabant.

Et Aratus,

Ne in illo mense circumluare mari.

Sic etiam Herodotus : ‘ ab urbe verò Ele-
‘ phantinâ sursum navigabis, et deinde
‘ venies ad campum planum :—transiens
‘ autem hunc locum, iterum aliud navi-
‘ gium conscendens biduum navigabis,
‘ et postea venies ad magnam urbem, cui
‘ nomen *est* Meroë.’ vides, amice, quo-
modo *velut manu*prehendens animum
tuum per loca ducit, faciens te videre ea
quae audis: omnia autem hujusmodi,
quae in ipsas incumbunt personas, faci-
unt auditorem iis ipsis rebus, quae a-
guntur, interesse. et, ubi loqueris velut
non ad omnes, sed velut ad unum quen-
dam,

Tydides verò inter quos esset, non potuisses cog-
noscere,

commotioremque ipsum simul, et atten-

124 DE SUBLIMITATE.

tiorem, plenumque re, quae cum contentione agitur, effeceris, quippe qui excitetur iis, quae ad ipsum factae sunt, allocationibus.

27. Praeterea *est* ubi de *quadam* persona narrans scriptor, repente abreptus in eandem illam personam se convertit: et huiusmodi species *Figurarum* est eruptio quaedam irruentis Affectus,

Hector verò Trojanos hortabatur, alta voce clamans,

Ut in naves irruerent, omitterentque spolia sanguinolenta:

Quem autem ego seorsum à navibus lubenter manentem animadvertero,

Ibi ei mortem inferam. —

Ergo narrationem, quippe quae *illum* decuit, Poëta sibi sumpsit, abruptam vero comminationem, nihil ante significans, subito tribuit fervori Ducis. frigida enim esset *comminatio*, si interposuisset ille, ‘dixit autem talia, et talia Hector:’ nunc vero praevenit ipsum celeriter transeuntem transitus orationis. quare et oportet uti hanc Figurâ tunc, cum bre-

κώτερον, καὶ ἀγῶνος ἐμπλεων ἀποελέσεις,
ταῖς εἰς ἑαυτὸν προσφωνήσεσιν ἐξεγειρό-
μενον.

27. Ἐτι γε μὴν ἔοθ' ὅτε περὶ προσώ-
πῳ διηγόμενος ὁ συγγραφεὺς, ἐξαίφνης παρ-
ενεχθεὶς εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀντιμεθί-
σσαι· καὶ ἔστι τὸ τοιοῦτον εἶδος ἐκβολή τις
πάθος,

Ἐκτῶρ δὲ Τρώεσσι ἐκέκλετο, μακρὸν αὔσας,

Νηυσὶν ἐπιστεύεσθαι, ἔαν δ' ἔναρα βροτόεντα·

Ὅν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἐθέλοντα νοήσω,

Αὐτῶ οἱ θάνατον μητίσομαι. —————

Οὐκᾶν τὴν μὲν διήγησιν, ἅτε πρέπυσαν, ὁ
Ποιητὴς προσῆψεν ἑαυτῷ· τὴν δ' ἀπότο-
μον ἀπειλὴν τῷ Δυμῷ τῷ ἡγεμόνος ἐξα-
πίνης, ὅδεν προδηλώσας, περιέθηκεν. ἐψύ-
χело γάρ, εἰ παρενετίθει, ' ἔλεγε δὲ τοιαῖ
' τινα καὶ τοιαῖ ὁ Ἐκτῶρ· νυνὶ δ' ἔφθα-
κεν ἄφνω τὸν μεταβαίνοντα ἢ τοῦ λόγου
μετάβασις. διὸ καὶ ἡ πρόχρησις τῷ χήμα-
τος τότε, ἡνίκα ὅζους ὁ καιρὸς ὦν διαμέλ-

λειν τῷ γράφοντι μὴ δίδῳ, ἀλλ' εὐθὺς ἐπ-
 αναγκάζῃ μεταβαίνειν ἐκ προσώπων εἰς
 πρόσωπα· ὡς καὶ παρὰ τῷ Ἑκαταίῳ,
 'Κῆρυξ δὲ, ταῦτα δεινὰ ποιόμενος, αὐ-
 'τίκα ἐκέλευε τὴς Ἡρακλείδας ἐπιγόνους
 'ἐκχωρεῖν· οὐ γὰρ ἡμῖν δυνατός εἰμι ἀ-
 'ρήγειν· ὡς μὴ ὦν αὐτοὶ τε ἀπόλεσθε,
 'καὶ μὲ τρώσειε, ἐς ἄλλον τινὰ δῆμον ἀπ-
 'οίχεσθε.' ὁ μὲν γὰρ Δημοσθένης κατ'
 ἄλλον τινὰ τρόπον ἐπὶ τῷ Ἀριστογείτονος
 ἐμπαθὲς τὸ πολυπρόσωπον, καὶ ἀγχίτρο-
 φον παρέστησεν· 'καὶ ὕδεις ὑμῶν χολήν,
 'Φησιν, ἔδω' ὄργην ἔχων εὐρεθήσεται, ἐφ'
 'οἷς ὁ βδελυρὸς ἕτος καὶ ἀνειδὴς βιάζεται;
 'ὅς, (ὦ μιαιώτατε ἀπάντων,) κεκλεισ-
 'μένης σοι τῆς παρρησίας οὐ κτηκλίσιν,
 'ὕδὲ θυραῖς, ἃ καὶ παρανοίξειεν ἂν τις.'
 ————— ἐν ἀτελεί τῷ νῶ ταχὺ διαλλά-
 ξας, καὶ μονονὲς μίαν λέξιν διὰ τὸν θυμὸν
 εἰς δύο διασπάσας πρόσωπα, 'ὅς, ὦ μιαι-
 'ώτατε,' εἶτα τὸν πρὸς τὸν Ἀριστογεί-

DE SUBLIMITATE. 127

vitas temporis non permittat scriptori cunctari, sed eum statim cogat transire a personis *aliis* ad *alias* personas. ut etiam apud Hecataeum, ‘Ceyx autem, haec moleste ferens, protinus iussit, ut Heraclidae, posterius, emigrarent: neque enim Nobis possum opem ferre: ut igitur non ipsique pareatis, et mihi damnum inferatis, ad aliam quendam populum abite.’ Demosthenes quidem alio quodam modo *in oratione* de Aristogitone plenam affectu reddidit *hanc* plurimum personarum inductionem, celeremque *ab aliis ad alias* commutationem. ‘et nemo vestrum (inquit) invenietur irâ vel indignatione motus ob ea, quae impurus iste et impudens vi facit? qui (ô omnium impurissime,) cum praeclatur tibi licentia non cancellis, neque januis, quas res fortè aliquis etiam aperi-
re possit’ &c. in sententiâ nondum absolutâ subito mutans, unamque dictionem, irae impetu, tantum non in duas personas distrahens, ‘qui (ô impurissime;’ deinde, cum sermonem, quo jam Aristogitonem allocutus fuerat, *ab illo*

128 DE SUBLIMITATE.

avertisset, *illumque* reliquisse videretur,
tamen *ad illum* vi Affectus multo magis
orationom convertit: non aliter quam Pe-
nelope, *quae dicit*,

Praeco, cur te praemiserunt Proci inclyti?

An ut diceres ancillis Ulyssis divini

Ut ab operibus suis cessarent, ipsis autem convivium
appararent?

Utinam illi, quos vellem non nuptias ambiisse, alie-
nâque in domo versatos fuisse,

Ultimo et postremo nunc hic coenent:

Qui simul congregati victum consumitis multum,

Bona Telemachi prudentis; neque unquam ex pa-
tribus

[setis,

Vestris, qui ante vos erant, audistis, pueri cum es-
Qualis Ulysses fuerit.

28. Et sanè, sit necne Periphrasis ef-
fectrix Sublimitatis, nemo (opinor) po-
test dubitare. ut enim in Musicâ illi,
quos Paraphonos vocant, faciunt princi-
pem sonum dulciorem; sic Periphrasis
saepe concinit cum proprietate verbo-
rum, et ad ornatum *faciendum* pluri-
mum *cum ea* conspirat: praesertim si ha-
beat aliquid non inflatum et absonum,
sed suaviter attemperatum. potest autem
hoc exemplo confirmare etiam Plato in

τονα λόγον ἀποσρέφας, καὶ ἀπολιπεῖν δο-
κῶν, ὅμως διὰ τῆ πάθης πολὺ πλεόν ἐπέ-
σρεφεν· ἔκ ἄλλως ἢ Πηνελόπη,

Κήρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί ;
Ἡ εἰπέμενα δμῶσιν Ὀδυσῆος θεοιο
Ἐργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πίνεσθαι ;
Μὴ μνησεύσαις, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαις,
Ὑστατα καὶ πύμασα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν.
Οἱ δ' ἅμ' ἀγειρόμενοι βίολον καλακείρετε πολλόν,
Κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· ἔδ' ἐ τι πατρῶν
Ὑμετέρων τῶν πρόθεν ἀκύνετε παῖδες ἰόντες,
Οἷος Ὀδυσσεύς ἔσκε.

28. Καὶ μέντοι, Περίφρασις ὡς οὐχ
ὀφηλοποιόν, ἔδειξ ἂν (οἶμαι) διασείεν.
ὡς γὰρ ἐν Μυσικῇ διὰ τῶν παραφώνων κα-
λαμένων ὁ κύριος φθόγος ἡδίων ἀποτελεῖ-
ται, οὕτως ἡ περίφρασις πολλάκις συμ-
φθέγγεται τῇ κυριολογίᾳ, καὶ εἰς κόσμον
ἐπιπολὺ συνηχεῖ· καὶ μάλισ' ἂν μὴ ἔχη
φυσῶδες τι καὶ ἄμυσον, ἀλλ' ἡδέως κεκρα-
μένον. ἱκανὸς δὲ τοῦτο τεκμηριῶσαι καὶ
Πλάτων κατὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ Ἐπιλα-

130 ΠΕΡΙ ΤΥΦΟΥΣ.

Φίου, ' ἔργω μὲν ἡμῖν οἶδ' ἔχουσι τὰ
 ' προσήκοντα σφίσιν αὐτοῖς ὧν τυγχόντες
 ' πορεύονται τὴν εἰμαρμένην πορείαν. προ-
 ' πεμφθέντες κοινῇ μὲν ἀπὸ τῆς πόλεως,
 ' ἰδία δὲ ἕκαστος ἀπὸ τῶν προσηκόντων,
 ἔκῃν τὸν θάνατον εἶπεν ' εἰμαρμένην πο-
 ' ρείαν,' τὸ δὲ τέλυσχενάει τῶν νομιζομέ-
 νων, ' προπομπὴν τινα δημοσίαν ὑπὸ τῆς
 ' πατρίδος.' ἄρα δὴ τέτοις μετρίως ὤγ-
 κωσε τὴν νόησιν; ἢ φιλήν λαβὼν τὴν λέ-
 ξιν ἐμελοποίησε, καθάπερ ἀρμονίαν τινὰ
 τῇ τὴν ἐκ τῆς περιφράσεως περιχεάμενος
 εὐμέλειαν. καὶ Ξενοφῶν, ' πόνον δὲ τῷ ζῆν
 ' ἡδέως ἡγεμόνα νομίζετε. κάλλιστον δὲ
 ' πάντων καὶ πολεμικώτατον κλῆμα εἰς τὰς
 ' ψυχὰς συγκεκόμεθε. ἐπαινέμενοι γὰρ
 ' μᾶλλον, ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασι χαίρειε.
 ἀντὶ τῷ ' πονεῖν θέλετε,' πόνον ' ἡγεμό-
 ' να τῷ ζῆν ἡδέως ποιεῖσθε,' εἰπὼν, καὶ
 τ' ἄλλ' ὁμοίως ἐπεκλείνας, μεγάλην τινα
 ἔννοιαν τῷ ἐπαίνῳ προσπεριωρίσατο. καὶ τὸ

DE SUBLIMITATE. 131

in initio Concionis Funebris: ‘revera
 ‘hi à nobis habent ea, quae ipsis de-
 ‘bita sunt, quibus potiti iter fato de-
 ‘stinatum proficiscuntur: deducti publi-
 ‘cè quidam à civitate, privatim vero u-
 ‘nusquisque a suis necessariis.’ ergo
 mortem vocat ‘iter fato destinatum,’ et
 consequi ea quae iusta sunt, *vocat* ‘de-
 ‘ductionem quandam publicam *factam*
 ‘à patriâ.’ num moderatè his extulit
 sensum? cui assumens nudam elocutio-
 nem, modulatus est *eam*; suavitate, quasi
 harmoniâ quâdam, ductâ ex Periphrasi
 eam circumfundens. et Xenophon *in-*
quit, ‘labores vero putatis duces ad ju-
 ‘cunde vivendum: animos autem *ve-*
 ‘*stros* instruxistis possessione omnium
 ‘pulcherrimâ et bellatoribus aptissimâ;
 ‘quippe qui laudè magis, quam omni-
 ‘bus aliis *rebus*, gaudetis.’ vice ‘vultis
 ‘laborare,’ dicendo, ‘labores putatis du-
 ‘ces ad jucunde vivendum,’ aliaque si-
 militer dilatando, ineludit in laudatione
 sua magnificum quendam sensum: et ini-

132 DE SUBLIMITATE.

mitabile est illud Herodoti, ‘ iis vero
‘ Scythis, qui spoliarunt templum, Dea
‘ immisit femineum morbum.’

29. Periphrasis sanè res est periculo
magis obnoxia, quam aliae *Figurae*, nisi
moderate ab aliquo usurpetur: statim e-
nim id, quod imbecille est, languet, et
inane *quiddam* redolens et pinguißimum.
unde et Platonem (multus enim semper
est in Figurâ *utenda*, et in quibusdam *lo-*
cis inopportune *multis*) derident *quidam*
dicentem in Legibus, quod ‘ oportet
‘ permittere neque argenteas opes, ne-
‘ que aureas in urbe sedes suas locantes
habitare:’ adeo ut, ‘ si oves *et boves* (di-
‘ cit *aliquis*) vetuisset possidere, constet
‘ eum dicturum fuisse ovinas et bovinas
‘ opes.’ sed enim satis de usu Figurarum
ad Sublimia *facienda* per digressionem
haec dicta sint, Terentiane charissime:
omnia enim haec perficiunt scripta ple-
niora affectibus et commota: affectus au-
tem tantum particeps est Sublimitatis,
quantum morata oratio jucunditatis.

• ἀμίμητον ἐκεῖνο τοῦ Ἡροδότου, τῶν δὲ
• Σκυθῶν τοῖς συλήσασι τὸ ἱερὸν ἐνέβα-
• λεν ἢ θεὸς Δήλειαν νῆσον.

29. Επίκνηρον μέντοι τὸ πρᾶγμα ἢ
περίφρασις τῶν ἄλλων πλέον, εἰ μὴ συμ-
μέτρως τινὶ λαμβάνοιτο· εὐθύς γὰρ ἀβλε-
μὲς προσπίπτει, κουφολογίας τε ὄζον καὶ
παχύτατον. ὅθεν καὶ τὸν Πλάτωνα (δει-
νὸς γὰρ αἰεὶ περὶ χῆμα, καὶ τισιν ἀκαί-
ρως) ἐν τοῖς νόμοις λέγοντα, ὡς • οὔτε ἀρ-
• γυρῆν δεῖ πλεῖστον, ὅτε χρυσὸν ἐν πόλει
• ἰδρῦμενον ἔαν οἰκεῖν, διαχλευάζουσιν·
ὡς, • εἰ πρόβατά, Φησιν, [καὶ βῆς] ἐκώλυε
• κεκλῆσθαι. δῆλον, ὅτι προβάτειον ἂν καὶ
• βόειον πλεῖστον ἔλεγεν. ἀλλὰ γὰρ ἄλλος
ὑπὲρ τῆς εἰς τὰ ὑψηλὰ τῶν σχημάτων
χρήσεως ἐκ παρειθήκης τοσαῦτα πεφίλο-
λογῆσθαι, Τερεντιανὲ Φίλτατε· πάντα
γὰρ ταῦτα παθητικωτέρως καὶ συγκεκινη-
μένως ἀπολελεῖ τὰς λόγους. πάθος δὲ ὑψὺς
μετέχει τοσῶτον, ὅποσον ἦθος ἡδονῆς.

30. Επειδὴ μέντοι ἡ τῷ λόγῳ νόησις, ἢ τε φράσις, τὰ πλείω δι' ἑκατέρω διέπτυχται, ἴθι δὴ, αὐτῷ φραστικοῦ μέρους εἶ τινα λοιπὰ ἔτι, προσεπιθεασώμεθα. ὅτι μὲν τοίνυν ἡ τῶν κυρίων καὶ μεγαλοπρεπῶν ὀνομάτων ἐκλογή θαυμασῶς ἄγει καὶ κατακηλεῖ τὸς ἀκρόντας, καὶ ὡς πᾶσι τοῖς ῥήτορσι καὶ συγγραφεῦσι κατ' ἀκρον ἐπιτήδευμα, μέγεθος ἅμα, κάλλος, εὐπίνειαν, βάρος, ἰσχὺν, κράτος, ἔτι δὲ τ' ἄλλα, ἂν ὥσιν τινα, τοῖς λόγοις, ὥσπερ ἀγάλμασι καλλίστοις, δι' αὐτῆς ἐπανθεῖν παρασκευάζουσα, καὶ οἶονεῖ ψυχὴν τινα τοῖς πράγμασι φωνητικὴν ἐντιθεῖσα, μὴ καὶ περιτλὸν ἢ πρὸς εἰδότας διεξιέναι. Φῶς γὰρ τῷ ὄντι ἴδιον τῷ νῷ τὰ καλὰ ὀνόματα.

Ὁ μέντοι γε ὄγκος αὐτῶν οὐ πάντῃ χρειώδης· ἐπεὶ τοῖς μικροῖς πραγματίοις περιτιθέναι μεγάλα καὶ σεμνὰ ὀνόματα ταυτὸν ἂν φαίνοιτο, ὡς εἴ τις τραγικὸν προσωπεῖον μέγα παιδὶ περιθεῖν νη-

DE SUBLIMITATE. 135

30. Quoniam sensus orationis et dictio plerumque a se invicem explicantur, agedum, si adhuc supersint quaedam illius ipsius partis, quae ad dictionem attinet, ea consideremus. *vereor, ne supervacaneum sit iis, qui id sciunt, dicere;* quod delectus quidem priorum et illustrium simul verborum mirificè ducit et permulcet auditores: quodque *hujusmodi delectus* omnibus Rhetoribus et profaëis scriptoribus summum est studium, quippe qui facit, ut per se innascentur scriptis, velut imaginibus pulcherrimis, Sublimitas simul, ornatus, antiquitatis color, pondus, vis, robur, aliaque adhuc si quae sint; et qui velut inserit rebus animam quandam voce utentem, *vereor (inquam,)* ne sit etiam superfluum iis, qui id sciunt, *haec* exponere: splendida enim verba sunt revera lux propria mentis.

Fastus quidem illorum non est ubique utilis; quoniam res parvas vestire magnis et nobilibus verbis, idem possit videri; ac si quis praegrandem personam tra-

136 DE SUBLIMITATE.

gicam infanti puero imponat. sed in Po-
ësi quidem et * * * *

31. * * maxime vulgare, et *tamen*
naturale est illud Anacreontis: ' non
' amplius ad Thraciam me adverto.' eo-
dem modo etiam laudabile illud Theo-
pompi videtur mihi significantissimè se
habere, propterea quod *vocabulum rei*
bene respondet: quod tamen Cecilius,
nescio cur, criminatur. ' cum Philippus
' inquit, valeret res necessitate cogente
' devorare.' est quidem verbum vulgare
nonnunquam *verbo* ornato multo signifi-
cantius; illico enim ex communi vitâ
cognoscitur, et id, quod usitatum est, eo
est jam credibilius: ergo illud ' necessi-
' tate cogente res devorare' signifi-
cantissime usurpatur de illo, qui foeda et
sordida patienter jucundeque ambitionis
causâ perfert. sic etiam se habent illa
Herodoti: ' Cleomenes, inquit, insanus
' factus suam carnem ense minutim dis-
' secuit, donec se totum rescindendo pe-
' riit.' et ' Pythes eo usque in navi pug-
' navit, donec totus in frustra carnis con-

πίω. πλὴν ἐν μὲν ποιήσει κ' ἰ * * * *
 31. * * πλικώτατον, καὶ γόνιμον
 τόδ' Ανακρέοντος. ' ἐκέτι Θρηϊκίης ἐπι-
 ' σρέφομαι.' ταύτῃ καὶ τῷ Θεοπόμπου
 ἐκεῖνο τὸ ἐπαινετὸν, διὰ τὸ ἀνάλογον, ἔ-
 μοιγε σημαντικώτατα ἔχειν δοκεῖ. ὅπερ
 ὁ Κεκίλιος οὐκ οἶδ' ὅπως καταμύμφεται.
 ' Δεινὸς ὢν, Φησὶν, ὁ Φίλιππος ἀναγκο-
 ' φαγῆσαι πράγματα.' ἔστιν ἄρ' ὁ ἰδιωτισ-
 μὸς ἐνίοτε τῷ κόσμῳ παραπολὺ ἐμφανισ-
 κώτερον. ἐπιγινώσκεται γὰρ αὐτόθεν ἐκ
 τῷ κοινῷ βίῃ, τὸ δὲ σύνηθες ἤδη πιστότερον.
 ἔκῃν ἐπὶ τῷ τὰ αἰσχροὶ καὶ ῥυπαρὰ τλη-
 μόνως καὶ μεθ' ἡδονῆς ἕνεκα πλεονεξίας καρ-
 τεῖντος, τὸ ' ἀναγκοφαγεῖν τὰ πράγ-
 ' ματα' ἐναργέστατα παρείληπται. ὧδέ
 πως ἔχει καὶ τὰ Ἡροδότεια ' ὁ Κλεομέ-
 ' νης, Φησὶ, μανεῖς τὰς ἑαυτῷ σάρκας ξι-
 ' φιδίῳ κατέταμεν εἰς λεπτὰ, ἕως ὅλον
 ' καταχορδεύων ἑαυτὸν διέφθειρεν.' καὶ,
 ' ὁ Πύθης ἕως τῷδε ἐπὶ τῆς νεῶς ἐμάχε-

138 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

‘ το, ἕως ἅπας κατεκρεουργήθη.’ ταῦτα
γὰρ ἐγγὺς παραζύει τὸν ἰδιώτην, ἀλλ’ ἐκ
ἰδιωτεύει τῷ σημαντικῷ.

32. Περὶ δὲ πλήθους καὶ Μεταφορῶν,
ὁ μὲν Κεκίλιος ἔοικε συγκατατίθεσθαι ταῖς
δύο, ἢ τὸ πλείστον τρεῖς ἐπὶ ταυτῇ νομο-
θετῆσι τάττεσθαι. ὁ γὰρ Δημοσθένης ὅρος
καὶ τῶν τοιούτων. ὁ τῆς χρείας δὲ καιρὸς,
ἔνθα τὰ πάθη χειμάρρην δίκην ἐλαύνεται,
καὶ τὴν πολυπλήθειαν αὐτῶν, ὡς ἀναγ-
καῖαν ἐνταῦθα, συνεφέλκεται. ‘ Ἀνθρῶ-
‘ ποι, Φησὶ, μίαιοι, καὶ ἀλάστορες, καὶ κό-
‘ λακες ἡκρωτηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν ἑκα-
‘ σαι πατρίδας, τὴν ἐλευθερίαν προπε-
‘ πωκότες, πρότερον μὲν Φιλίππῳ, νυνὶ
‘ δὲ Ἀλέξανδρῳ, τῇ γαστρὶ μετρῶντες καὶ
‘ τοῖς αἰχίσις τὴν εὐδαιμοκίαν. τὴν δ’ ἐ-
‘ λευθερίαν καὶ τὸ μηδένα ἔχειν δεσπότην,
‘ ἃ τοῖς πρότερον Ἕλλησιν ὅροι τῶν ἀ-
‘ γαθῶν ἦσαν καὶ κανόνες, ἀνατετροφότες.’
ἐνταῦθα τῷ πλήθει τῶν τροπικῶν ὁ κα-

DE SUBLIMITATE. 139

‘cibus est.’ haec enim prope accedunt ad *sermonem* vulgarem, sed non vulgaria sunt significatione.

32. Quod ad multitudinem etiam Metaphorarum attinet, Cecilius quidem videtur assentiri iis, qui docent duas *tantum*, vel ad summum tres una ponendas esse: Demosthenes enim norma est etiam huiusmodi *rerum*; tempusque iis utendi est, ubi affectus torrentis instar voluntur, et secum rapiunt multitudinem earum, tanquam hîc necessarium. ‘homines, (inquit) impuri, et pestiferi, et adulatores, qui foedè lacerârunt suas unusquisque patrias, qui libertatem *suam* propinârunt prius Philippo, nunc vero Alexandro; qui metiuntur felicitatem ventre, iisque, quae foedissima sunt; quique everterunt libertatem et *conditionem* nullum dominum habendi, quae res prioribus Graecis fines normaeque erant bonorum.’ hic multitudine Metaphorarum ira Rhetoris in pro-

140 DE SUBLIMITATE

ditores proruit. quare Aristoteles et Theophrastus dicunt haec esse quaedam lenimenta audacium Metaphorarum, scilicet, 'ut ita loquar,' et, 'quasi,' et, 'si hoc modo loqui liceat,' et, 'si oportet audacius dicere:' correctio enim, inquit, audacibus medetur. ego vero etiam haec probo, tamen dico (id quod dixi etiam de figuris) tempestive adhibitos vehementesque affectus, et egregiam Sublimitatem esse propria quaedam remedia multitudinis audaciaeque Metaphorarum: quia iis naturale est impetus *sui* vehementia omnia alia secum abripere et propellere, potius vero exigere audacia tanquam omnino necessaria; neque permittunt, ut auditori otium sit ad multitudinem Metaphorarum reprehendendam, propterea quod eodem, quo is qui dicit, sacro furore afflatur. atqui in *communium* locorum tractationibus et in descriptionibus nihil aliud tam significans est, quam frequentes sibi

τὰ τῶν προδοτῶν ἐπιπροσθεῖ τῷ Ῥήτορος
 θυμός. διόπερ ὁ μὲν Αριστοτέλης καὶ ὁ
 Θεόφραστος μετρίγματα φασὶ τίνα τῶν
 δρασειῶν εἶναι ταῦτα μεταφορῶν, τὰ,
 ‘ὥσπερ εἰ φάναι,’ καὶ, ‘οἶονεἰ,’ καὶ, ‘εἰ χρή
 ‘τῷτον εἰπεῖν τὸν τρόπον,’ καὶ, ‘εἰ δεῖ
 ‘παρακινδυνευτικώτερον λέξαι.’ ἡ γὰρ
 ὑποτίμησις, φασὶν, ἰᾶται τὰ τολμηρά.
 ἐγὼ δὲ καὶ ταῦτα μὲν ἀποδέχομαι, ὅμως
 δὲ πλήθους καὶ τόλμης μεταφορῶν (ὅπερ ἔ-
 φην καὶ ἐπὶ τῶν χημάτων) τὰ εὐκαιρα
 καὶ σφοδρὰ πάθη, καὶ τὸ γενναῖον ὕψος εἶ-
 ναί φημι ἰδιά τίνα ἀλεξιφάρμακα· ὅτι
 τῷ ῥοθίῳ τῆς φορᾶς ταυτὶ πέφυκεν ἅ-
 παντα τ’ ἄλλα παρασύρειν καὶ προωθεῖν,
 μᾶλλον δὲ καὶ ὡς ἀναγκαῖα πάντως εἰς-
 πράττεσθαι τὰ παράβολα· καὶ οὐκ ἔα τὸν
 ἀκροατὴν χολάζειν περὶ τὸν τοῦ πλήθους
 ἑλεγχον, διὰ τὸ συνενθουσιᾶν τῷ λέγοντι.
 ἀλλὰ μὴν ἐν γε ταῖς τοπηγορίαις καὶ δια-
 γραφαῖς οὐκ ἄλλό τι ἔτῳς καλῶς σημειω-

κόν, ὡς οἱ σηνεχεῖς καὶ ἐπάλληλοι τρόποι
 δι' ὧν καὶ παρὰ Ξενοφῶντι ἢ τ' ἀνθρωπίνου
 σκηνῆς ἀνατομὴ πομπικῶς, καὶ ἔτι μᾶλλον
 ἀναζωγραφεῖται θεῶς παρὰ τῷ Πλά-
 τῳ. ἡ τὴν μὲν κεφαλὴν αὐτοῦ φησιν
 ἡ ἀκρόπολιν· ἰσθμὸν δὲ μέσον διωκοδομη-
 ἡσαι μετὰ [αὐτῆς καὶ] τῇ στήθους τὸν
 ἡ αὐχένα, σφονδύλης τε ὑπεσχηρίχθαι φη-
 ἡσιν οἶον σρόφιγας· καὶ τὴν μὲν ἡδονὴν
 ἡ ἀνθρώποις εἶναι κακῶν δέλεαρ, γλῶσσαν
 ἡ δὲ γεύσεως δοκίμιον· ἄναμμα δὲ τῶν
 ἡ φλεβῶν τὴν καρδίαν, καὶ πηγὴν τοῦ περι-
 ἡφερομένου σφοδρῶς αἵματος, εἰς τὴν δο-
 ἡρυφορικὴν οἴκησιν κατετάταγμένην· τὰς
 ἡ δὲ διαδρομαῖς τῶν πόρων ὀνομάζει σινο-
 ἡπες· τῇ δὲ πηδήσει τῆς καρδίας ἐν τῇ
 ἡ τῶν δεινῶν προσδοκία, καὶ τῇ τῇ θυμοῦ
 ἡ ἐπεγέρσει, ἐπειδὴ διάπυρος ἦν, ἐπικερ-
 ἡαν μηχανώμενοι, φησὶ, τὴν τῇ πλεύμο-
 ἡνος ἰδέαν ἐνεφύτευσαν, μαλακὴν καὶ ἀνα-
 ἡμον καὶ σήραγγας ἐντὸς ἔχουσας, ὅπως

DE SUBLIMITATE. 143

instantes tropi : quibus et apud Xenophontem anatome humani corporis magnifico more depingitur, et adhuc magis divino more apud Platonem : ‘ caput ejus dicit *Plato* esse arcem ; collum vero inter *hoc et* pectus medium, *quasi* Isthmum, aedificatum esse ; dicitque ‘ vertebrae *ei* suppositas esse velut cardines ; et voluptatem hominibus esse escam malorum, linguamque saporis indicem : cor vero esse nodum venarum ‘ fontemque sanguinis vehementi impetu circumfluentis, quod in bene custoditâ statione collocatum est : et meatuum transitus appellat angiportus : ‘ dicitque, quod *Dii* molientes auxilium ‘ subsultationi cordis, (*quae fit*, dum expectantur mala, iraque concitatur, postquam excanduit,) *corpori* pulmonem inseruerunt mollem et exanguem, et ‘ *quasi* spongiarum foramina intus habentem, quale est malagma ; ut *cor*,

144 DE SUBLIMITATE.

' cum ira in eo ferveat, in id quod cedit
 ' subsultans non laedatur : et sedem cu-
 ' piditatum appellavit quasi conclave fe-
 ' minarum, sedem vero irae quasi con-
 ' clave virorum; et lienem culinam eo-
 ' rum, quae intus sunt, unde, cum ad-
 ' impleatur purgamentis, magnus et mol-
 ' liter tumidus augetur: post haec au-
 ' tem, inquit, *Dii* carnibus omnia texe-
 ' runt, praeponentes *iis* carnem, velut
 ' fascias, *ut sit* munimentum contra ea,
 ' quae extra sunt: sanguinem vero ap-
 ' pellavit pabulum carniū: alimentique
 ' causā, inquit, *Dii* rivulos per corpus
 ' duxerunt, canales *ibi* tanquam in hor-
 ' tis fecantes, ut ex flumine quodam
 ' perenni, cum sit meatus corporis an-
 ' gustus, latices venarum fluant: cum
 ' vero mors appropinquet, dicit solvi a-
 ' nimae, non secus ac navis, rudentes, e-
 ' amque liberam dimitti.' eadem et simi-
 ' lia innumera sunt in *iis*, quae sequun-
 ' tur: haec vero sufficiunt ostendentia,

• μάλαγμα· ἴν', ὁ θυμὸς ὁπότ' ἐν αὐτῇ
 • ζέσῃ, πηδῶσα εἰς ὑπεῖκον μὴ λυμαίνη-
 • ται· καὶ τὴν μὲν τῶν ἐπιθυμιῶν οἴκησιν
 • προσεῖπεν ὡς γυναικωνίτιν, τὴν τῷ θυ-
 • μοῦ δὲ ὡς περ ἀνδρωνίτιν· τὸν γε μὴν
 • πλήννα τῶν ἐντὸς μαγειρεῖον, ὅθεν πλη-
 • ρύμενος τῶν ἀποκαθαιρομένων μέγας καὶ
 • ὑπερλος αὖξεται· μετὰ δὲ ταῦτα σαρκί
 • πάντα (φησὶ) κατεσκίασαν, προβολὴν
 • τῶν ἔξωθεν τὴν σάρκα, οἷον τὰ πηδήμα-
 • τα, προθέμενοι· νομὴν δὲ σαρκῶν ἔφη τὸ
 • αἷμα· τῆς δὲ τροφῆς ἕνεκα, φησὶ, διω-
 • χέτευσαν τὸ σῶμα, τέμνοντες ὡς περ ἐν
 • κήποις ὀχετὲς, ὡς ἔκ τινος νάματος ἐπ-
 • ιόντος, ἀραιῷ ὄντος αὐλῶνος τῷ σώματος,
 • τὰ τῶν φλεβῶν ῥέοι νάματα· ἡνίκα δὲ
 • ἡ τελευτὴ παρασῇ, λύεσθαι φησὶ τὰ
 • τῆς ψυχῆς, οἷον νεῶς, πείσματα, με-
 • δεῖσθαι τε αὐτὴν ἐλευθέραν· ταῦτα
 • καὶ τὰ παραπλήσια μυρί' ἄλλα ἐστὶν ἐξῆς·
 • ἀπόχρη δὲ τὰ δεδηλωμένα, ὡς μεγάλα

τὴν φύσιν εἰσὶν αἱ τροπικαὶ, καὶ ὡς ὑφη-
 λοποιὸν αἱ μεταφοραὶ, καὶ ὅτι οἱ παθητι-
 κοὶ καὶ φραστικοὶ κατὰ τὸ πλεῖστον αὐταῖς
 χαῖρουσι τόποι. ὅτι μέντοι καὶ ἡ χρησις
 τῶν τρόπων, ὥσπερ τ' ἄλλα πάντα κα-
 λὰ ἐν λόγοις, προαγωγὸν αἰετὶ πρὸς τὸ ἄ-
 μετρον, δῆλον ἦδη, καὶ ἐγὼ μὴ λέγω.
 ἐπὶ γὰρ τέτοις καὶ τὸν Πλάτωνα ἔχῃ ἡ-
 κισα διασύρουσι, πολλάκις, ὥσπερ ὑπὸ βακ-
 χείας τινὸς τῶν λόγων, εἰς ἀκράτους καὶ
 ἀπηνεῖς μέλαφορας καὶ εἰς ἀλληγορικὸν εὐμ-
 φον ἐκφερόμενον. ' ἔ γὰρ ῥάδιον ἐπινοεῖν,
 ' φησιν, ὅτι πόλιν εἶναι δεῖ δίκην κρατῆ-
 ' ρος κεκραμένην; οὐ μαινόμενος μὲν οἶνος
 ' ἔλκεχυμένος ζεῖ, κολαζόμενος δὲ ὑπὸ νή-
 ' φοντος ἐτέρου θεοῦ, καλὴν κοινωνίαν λα-
 ' βὼν, ἀγαθὸν πόμα καὶ μέτριον ἀπεργάζε-
 ' ται.' ' νήφοντα' γὰρ, φασὶ, ' θεὸν' τὸ
 ὕδωρ λέγειν, ' κόλασιν' δὲ τὴν κρασίαν,
 ποιητοῦ τινος τῷ ὄντι οὐχὶ νήφοντός ἐστι.
 τοῖς τοιούτοις ἐλατλώμασιν ἐπιχειρῶν ὁ

DE SUBLIMITATE. 147

quod naturâ grandes sunt tropicae *dicti-
ones*, et quod Metaphorae Sublimitatem
efficiunt, quodque illi loci, qui affectus et
narrationes *in se* habent, ut plurimum
his gaudent. Jam apparet (etiamsi ego de
hoc taceo) usum Troporum, quemadmo-
dum alia omnia pulchra in orationibus,
semper solere prœvehere *scriptores* ad id,
quod nimis est. in his enim etiam Plato-
nem *homines* non minime reprehendunt,
quippe qui saepe, veluti quâdam baccha-
tione verborum abripitur in immodicas
durasque Metaphoras, et in Allegoricum
tumorem. ‘annon (inquit) facile intelli-
gi potest, civitatem temperatam esse o-
portere instar poculi? in quo vinum,
‘*Deus ille* furens, infusum fervet; casti-
gatum vero ab alio Deo, qui sobrius
est, pulchramque iniens *cum eo* societa-
tem, bonum moderatumque potum ex-
hibet:’ appellare enim, inquiunt, a-
quam ‘sobrium Deum,’ et commixtio-
nem ‘castigationem,’ est poëtae cujus-
dam revera non sobrii: hujusmodi ta-
men defectibus *Platonis* *Cecilius quasi*

148 DE SUBLIMITATE.

manum injiciens, hoc in suis de *Lyfia* commentariis ausus est declarare, *nempe*, *Lyfiam* omnino meliorem esse *scriptorem* Platone, duobus usus affectibus judicio carentibus; amans enim *Lyfiam*, quantum nec ipse se, tamen omnino magis odio habet Platonem, quam amat *Lyfiam*. sed hic *vir* prae contentionis studio *hoc declaravit*; neque ea, quae ponit, sunt concessa, quemadmodum putavit: praefert enim illum Rhetorem Platoni, ac si ille vitio careret, purusque esset scriptor, hic autem saepius in vitium incidere: hoc vero non, imo ne pene, hujusmodi fuit.

33 Age dum, sumamus aliquem scriptorem reverà purum et inculpatum: nonne operae pretium est de hoc ipso in genere quaerere, utrum praestantior in poematibus et *solutis* scriptis sit Sublimitas inter quaedam, quae male se habent; an id quidem, quod mediocre est in iis, quae recte se habent, sanum vero omnino et vitio carens? et praeterea hercule, utrum plures virtutes in scriptis, an majores

μὴ αὐτὸ ὁ Κεκίλιος, ἐν τοῖς ὑπὲρ Λυσί-
 συγράμμασιν, ἀπεθάρρῃσέ τῳ παντὶ Λυ-
 σίαν ἀμείνω Πλάτωνος ἀποφύνασθαι, δυ-
 σὶ πάθεσι χρησάμενος ἀκρίτοις· φιλῶν
 γὰρ τὸν Λυσίαν, ὡς οὐδ' αὐτὸς αὐτὸν,
 ὅμως μᾶλλον μισεῖ τῳ παντὶ Πλάτωνα,
 ἢ Λυσίαν φιλεῖ. πλὴν ὅτος μὲν ὑπὸ φι-
 λονεικίας· ἔδὲ τὰ θεμάτα ὁμολογέμενα,
 καθάπερ ὥθη· ὡς γὰρ ἀναμάρτητον καὶ
 καθαρὸν τὸν ῥήτορα προφέρει πολλαχῇ
 διημαρτημένου τοῦ Πλάτωνος· τὸ εἰ ἦν
 ἄρα ἔχι τοῖσιν, ἔδὲ ὀλίγῃ δεῖν.

33. Φέρε δὴ λάβωμεν τῳ ὄντι καθα-
 ρόν τινα συγγραφέα καὶ ἀνέγκλητον. ἄρ'
 ἔκ' ἄξιον ἔτι διαφορῆσαι περὶ αὐτῶν τούτων
 καθολικῶς, πότερόν ποτε κρεῖττον ἐν ποιή-
 μασι καὶ λόγοις μέγεθος ἐν ἐνίοις διημαρτη-
 μένοις, ἢ τὸ σύμμετρον μὲν ἐν τοῖς κατορ-
 θώμασιν, ὑγιὲς δὲ πάνλη καὶ ἀδιάπτωτον;
 καὶ ἔτι, νῆ Δία, πότερόν ποτε αἱ πλείους
 ἀρεταὶ τὸ πρωτεῖον ἐν λόγοις, ἢ αἱ μεί-

150 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

ζους δικαίως ἂν φέροντο; ἔστι γὰρ ταῦτ' οἰκεία τοῖς περὶ ὕψους σκέμματα, καὶ ἐπὶ κρίσεως ἐξ ἁπάντος δεόμενα. ἐγὼ δὲ οἶδα μὲν, ὥς αἱ ὑπερμεγέθεις φύσεις ἤκιστα καθαραὶ (τὸ γὰρ ἐν παντὶ ἀκρίβεις κίνδυνος σμικρότητος,) ἐν δὲ τοῖς μεγέθεσιν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἄγαν πλούτοις, εἶναί τι χρὴ καὶ παρολγωρόμενον. μήποτε δὲ τοῦτο καὶ ἀναλκαῖον ἦ, τὸ τὰς μὲν ταπεινὰς καὶ μέσας φύσεις, διὰ τὸ μηδαμῇ παρακινδυνεύειν, μηδὲ ἐφίεσθαι τῶν ἄκρων, ἀναμαρτήτους ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἀσφαλεσέρας διαμένειν· τὰ δὲ μεγάλα ἐπισφαλῇ δι' αὐτὸ γίνεσθαι τό μέγεθος. ἀλλὰ μὴν ἔδὲ ἐκεῖνο ἀγνοῶ τὸ δεύτερον, ὅτι φύσει πάντα τὰ ἀνθρώπεια ἀπὸ τοῦ χειρόνος αἰεὶ μᾶλλον ἐπιγινώσκειται, καὶ τῶν μὲν ἀμαρτημάτων ἀνέξάλειπτος, ἢ μνήμη παραμένει, τῶν καλῶν δὲ ταχέως ἀπορρεῖ· παρατεθειμένος δὲ ἔκ ὀλίγα καὶ αὐτὸς ἀμαρτήματα καὶ Ὀμήρου καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι

DE SUBLIMITATE. 151

jure primas ferant? hae enim sunt propriae Sublimitatis disquisitiones, quaeque judicium omnino requirant. equidem non ignoro, valde Sublimia ingenia minime esse pura, (nam id, quod ubique accuratum est, in periculum humilitatis venit;) et oportere in iis, quae sublimia sunt, velut in magnis opibus, ut sit aliquid, quod negligatur: *vide* autem, ne hoc etiam necessarium sit, humilia et mediocria ingenia, quia nunquam periculum subeant neque summa affectent, permanere plerumque vitio carentia et *aliis* tutiora; magna vero *ingenia* periculis exposita esse propter eam ipsam, *quam habent*, Sublimitatem. enimvero neque illud secundum ignoro, naturaliter omnia humana *opera* ex eo, quod in iis est pejus, semper potius cognosci; memoriamque vitiorum non delendam permanere, virtutem vero celeriter excidere: ego autem, qui et ipse notavi non pauca vitia et Homeri et aliorum, quotquot sunt

152 DE SUBLIMITATE.

optimi *scriptores*, quique minimè laetor lapsibus *in dicendo*, (sed tamen qui non potius illa appello vitia voluntaria quam neglectiones ex incuria, temerè quidem et ut accidit, ab animi magnitudine inconsideratè in medium prolatas;) *ego, inquam, qui hac sententia sum*, nihilominus censeo majores virtutes (etsi non ubique sint aequales) semper potius primas tenere, si non propter *ullam* aliam rem unam, *tamen* propter ipsam Sublimitatem. quia etiam vitio caret Apollonius ille Argonauticorum scriptor, (et in *Bucolicis suis*, paucis quae sunt alterius argumenti exceptis, Theocritus est felicissimus,) annon malis fuisse Homerus, quam Apollonius? quid vero? num Eratosthenes in Erigone (per omnia enim illud poëma est inculpatum) est major poëta, quam Archilochus, qui multa etiam nullum ordinem habentia praepostere trahit, eoque impetu divini spiritus, qui non facile legibus subjicitur? quid vero? in Lyricis malis esse Bacchylides,

μέγιστοι, καὶ ἤκιστα τοῖς πλάσμασιν ἀρεσκόμενος, (ὅμως δὲ ἔχ' ἁμαρτήματα μᾶλλον αὐτὰ ἐκείσια καλῶν, ἢ παροράματα δι' ἀμέλειαν, εἰκὴ περ καὶ ὡς ἔτυχεν, ὑπὸ μεγαλοφυΐας ἀνεπιστάτως παρενηνεγμένα.) ἔδ' ἐν ἡτίον οἶμαι τὰς μείζοντας ἀρετάς, εἰ καὶ μὴ ἐν πᾶσι διομαλίζοιεν, τὴν τῷ πρωτείου ψῆφον μᾶλλον αἰεὶ φέρεσθαι, καὶ εἰ μὴ δι' ἐνὸς ἐτέρου, τῆς μεγαλοφροσύνης αὐτῆς ἕνεκα. ἐπεὶ τοι γε καὶ ἄπλωτος ὁ Ἀπολλώνιος ὁ τῶν Ἀργοναυλικῶν ποιητής, (καὶ τῶν βουκολικῶν, πλὴν ὀλίγων τῶν ἔξωθεν, ὁ Θεόκριτος ἐπιτυχέστατος,) ἄρ' οὖν Ὀμηρος, ἢ μᾶλλον, ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι; τί δέ; Εὐρατοδένης ἐν τῇ Ἡριγόνῃ (διὰ πάντων γὰρ ἀμώμητον τὸ ποιημάτιον) Ἀρχιλόχῃ, πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα παρασύροντος, κακείνα τῆς ἐκβολῆς τῷ δαιμονίῳ πνεύματι ὁρμῇ, ἣν ὑπὸ νόμον τάξαι δύσκολον, ἄρα δὴ μείζων ποιητής; τί θί'; ἐν μέλεσι μᾶλλον ἢ εἶναι

154 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

Βακχουλίδης ἔλοιο, ἢ Πίνδαρος; καὶ ἐν τρα-
γωδίᾳ Ἰων ὁ Χῖος, ἢ νῆ Δία Σοφοκλῆς;
ἐπειδὴ οἱ μὲν ἀδιάπλωτοι, καὶ ἐν τῷ γλα-
φυρῷ πάντῃ κεκαλλιγραφημένοι· ὁ δὲ Πίν-
δαρος καὶ ὁ Σοφοκλῆς ὅτε μὲν οἶον πάντα
ἐπιφλέγουσι τῇ Φορᾷ, σθένυνται δ' ἀλό-
γως πολλάκις, καὶ πίπλυσιν ἀτυχέστατα·
ἢ ὅδεῖς ἂν εὖ φρονῶν ἐνὸς δράματος τῷ Οἰ-
δίποδος εἰς ταυτὸ συνθεῖς τὰ Ἰωνος ἀντι-
τιμήσαιτο ἑξῆς.

34. Εἰ δὲ ἀριθμῷ, μὴ τῷ ἀληθεῖ,
κρίνοίτο τὰ κατορθώματα, ἔτις ἂν καὶ Ὑ-
περίδης τῷ παντὶ προέχοι Δεμοσθένους.
ἔστι γὰρ αὐτῷ πολυφωνότερος, καὶ πλείους
ἀρετὰς ἔχων, καὶ χεδὸν ὑπακρος ἐν πᾶσιν,
ὥς ὁ Πένταθλος, ὥστε τῶν μὲν πρωτείων
ἐν ᾗ πᾶσι τῶν ἄλλων ἀγωνιστῶν λείπε-
σθαι, προτεύειν δὲ τῶν ἰδιωτῶν. ὁ μὲν
γὰρ Ὑπερίδης πρὸς τῷ πάντα, ἔξω γε
τῆς συνθέσεως, μιμῆσθαι τὰ Δημοσθένεια
κατορθώματα, καὶ τὰς Λυσιακὰς ἐκ πε-

DE SUBLIMITATE. 155

quam Pindarus? et in Tragoediâ Ion Chius, quam mehercule Sophocles? quia illi quidem (*sc. Bacchylides et Ion*) vitio carent, et in florido *dicendi genere* ubique sunt elegantes: Pindarus autem et Sophocles nonnunquam omnia impetu quasi incendunt, saepe vero sine ratione extinguuntur, caduntque infelicissime; fanè nemo, qui sapit, in unum colligens *fabulas* Ionis, ex aequo *eas* aestimarit contra unam fabulam *Sophoclis*, Oedipum.

34. Si verò numero, non veritate, judicentur bene scripta, hoc modo etiam Hyperides omnino superior esset Demosthene. est enim *Hyperides* magis, quam ille, sonorus, et plures virtutes habet, et fere summo proximus est in omnibus, tanquam *aliquis* Quinquertio; adeo ut inferior est aliis certatoribus, qui primas tenent *singuli* in singulis *generibus*, superior vero est iis, qui in eodem, quo ille, genere *certatores* sunt. Hyperides enim imitationi omnium Demosthenicarum virtutum (exceptâ compositione) etiam *Lyfiae* virtutes gratiasque co-

156 DE SUBLIMITATE

piosè adjunxit: etenim mollis est, ubi
 remissione opus est, neque omnia seria-
 rim et unâ spiritus intentione (ut De-
 mosthenes) dicit, habetque moratum *di-
 cendi genus* cum suavitate jucundum, le-
 niter dulcedine conditum: et innumerae
 sunt in illo urbanitates, nasus maxime
 forensis, festivitas liberalis, victrix in i-
 ronîis facilitas, joci non illepidi, et non
 arcessiti (quales apud illos Atticos *sole-
 bant esse*,) sed *rei* inhaerentes, felixque
 Diasyrmus, et multa vis Comica, acule-
 usque cum joco scopum bene attingen-
 te, et non imitabilis (ut ita dicam) venu-
 stas in his omnibus: ad misericordiam
 etiam movendam naturâ aptus est maxi-
 mè; item in fabulis narrandis fusus,
 summeque flexilis ad digrediendum cum
 molli *facilique* spiritu, quomodo (exem-
 pli gratiâ) illa, quae poëticè potius sunt
 de Latonâ dicta, orationemque funebrem,
 ut nescio an quivis alius, cum ostentati-
 one composuit. Demosthenes vero in
 effingendis moribus *hominum* infelix est,
 parum fusum dicendi genus habet, mi-

ριτὶς περιείληφεν ἀρετὰς τε καὶ χάριτας.
 καὶ γὰρ μαλακίζεται, ἀφελείας ἔνθα χρῆ,
 καὶ ὅ πάντα ἐξῆς καὶ μονοτόνως (ὥς ὁ Δημο-
 σθένης) λέγει, τό τε ἠθικὸν ἔχει μετὰ
 γλυκύτητος ἡδὺ, λίῳς ἐφηδυνόμενον· ἀφα-
 τοί τε περὶ αὐτόν εἰσιν ἀσεῖσμοι, μυκ-
 τήρ πολιτικώτατος, εὐγένεια, τὸ κατὰ
 τὰς εἰρωνείας εὐπάλαιστρον, σκώμματα
 ἐκ ἄμυσσας, ὅς ἂν ἀνάγωγα (κατὰ τὰς Ατ-
 τικὰς ἐκείνας,) ἀλλ' ἐπικείμενα, διασυρ-
 μός τε ἐπιδέξιος, καὶ πολὺ τὸ κωμικόν, καὶ
 μετὰ παιδιᾶς εὐστόχου κέντρον, ἀμίμητον
 δὲ (εἰπεῖν) τὸ ἐν πᾶσι τέτοις ἐπαφροδι-
 τον· οἰκτίσασθαί τε προσφύεσθαι, ἔτι δὲ
 μυθολογῆσαι κεχυμένος, καὶ ἐν ὑγρῷ πνεύ-
 ματι διεξοδεῦσαι ἔτι εὐκαμπῆς ἄκρως, ὥς-
 περ (ἀμέλει) τὰ μὲν περὶ τὴν Λητὴν ποι-
 ητικώτερα, τὸν δὲ Ἐπιτάφιον ἐπιδεικτι-
 κῶς, ὥς ἐκ οἷοι' εἴ τις ἄλλος, διέθετο. ὁ
 δὲ Δημοσθένης ἀνηθοποίητος, ἀδιάχυτος,
 ἠκιστα ὑγρὸς, ἢ ἐπιδεικλικὸς, ἀπάντων ἐξῆς

158 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

τῶν προειρημένων κατὰ τὸ πλεόν ἄμοι-
 ρος. ἔνθα μέντοι γελῶσι εἶναι βιάζεται καὶ
 ἄσειος, ὃ γέλωτα κινεῖ μᾶλλον, ἢ καλὰ
 γελάται· ὅταν δὲ ἐγγίξῃ δέλῃ τῷ ἐπι-
 χαρῆς εἶναι, τότε πλεόν ἀφίσταται· τὸ
 γέ τοι περὶ Φρυγίης ἢ Αθηνογενοῦς λογι-
 διον ἐπιχειρήσας γράφειν, ἔτι μᾶλλον ἂν
 Ὑπερίδην συνέστησεν. ἀλλ' ἐπειδὴ περ, οἶ-
 μαι, τὰ μὲν πατέρεα καλὰ, καὶ εἰ πολλὰ,
 ὥμως ἀμεγέθη καὶ καρδίῃ νήφοντος, ἀργὰ, καὶ
 τὸν ἀκροατὴν ἡρεμεῖν ἐῷναι, (ὅδεῖς γοῦν
 Ὑπερίδην ἀναγινώσκων φοβεῖται) ὁ δὲ ἐν-
 θεὸν ἐλὼν τῷ μεγαλοφροεσάτῃ καὶ ἐπ' ἄκρον
 ἀρετᾶς συντέλεσμένας, ὑψηλοῦς τόνον,
 ἐμφυχα πάθη, περισσίαν, ἀλχίνοϊαν, τά-
 χος, ἔνθεν δὲ, ὃ κύριον, τὴν ἅπασιν ἀ-
 πρόσσιτον δεινότητα καὶ δύναμιν· ἐπειδὴ
 ταῦτα, φημί, ὡς θεόπεμπλά τινα δωρή-
 ματα, (ὃ γὰρ εἰπεῖν θεμιτὸν ἀνθρώπινον,)
 ἀθρόα ἐς ἑαυτὸν ἔσπασε, διὰ τοῦτο οἷς ἔ-
 χει καλοῖς ἅπαντας αἰεὶ νικᾷ, καὶ ὑπὲρ ὧν

DE SUBLIMITATE. 159

nime flexilis est vel ostentationem prae se ferens, omnium denique antea dictorum plerumque est expers. ubi quidem vi conatur risu et urbanitate plenus esse, non potius risum movet, quam deridetur; quum vero velit ad festivitatem prope accedere, tunc ab eâ longius abest: si oratiunculam ille (*sc. Demosthenes*) de Phryne vel de Athenogene scribendam suscepisset, multo magis Hyperidem insignem videri fecisset. sed quoniam alterius *sc. Hyperidis* virtutes, etsi multae, tamen sublimitate carent, ejusque sunt, qui (*ut in proverbio est*) corde sobrius est, et ignavae sunt, permittuntque ut auditor quietus sit; idcirco nemo Hyperidem legens commovetur: hic vero *sc. Demosthenes*, cum hinc sumpserit animi magnitudinem, virtutesque ad fastigium perductas, *nempe* Grandiloquentiae tonum, affectus animatos, abundantiam, versutiam, celeritatem; illinc autem (id quod huic proprium est) vehementiam, et vim *dicendi* tantam, quantam nemo consequi potest; cum haec, inquam, velut quaedam divinitus missa dona (neque enim fas est ea appellare

160 DE SUBLIMITATE.

humana,) confertim ad se attraxerit, propterea iis virtutibus, quas habet, omnes semper vincit, et quod ad eas attinet, quas non habet, quasi tonitru fulgoreque percellit omnes omnis saeculi Rhetoras; et facilius quis possit oculos *suos* contra fulmina immissa aperire, quam rectis oculis intueri sibi instantes ejus affectus.

35. De Platone vero alia quaedam est, ut dixi, differentia *inter eam et Lyfiam*: cum enim non propter magnitudinem virtutum *solum*, sed et numerum multum inferior *illo* sit Lyfias, hic quidem magis vitiis eum superat, quam virtutibus ab eo vincitur. quid igitur viderunt divini illi et affectantes maxime Sublimia in scriptis, negligentes vero accuratam in omnibus diligentiam? hoc inter multa alia, *nempe* quod Natura statuit Hominem esse animal neque humile neque ignobile; sed, velut in magnum quendam conventum, in vitam nos et in universum *terrarum* orbem inducens, ut essemus spectatores omnium ejus *sc. naturae* partium, et cupidissimi honoris certatores, statim nostris animis insevit inexpugnabilem amorem omnis ejus quod semper

ἔκ ἔχει, ὥσπερ κατὰ βρογχίαν καὶ κατα-
φέγγει τὸς ἀπ' αἰῶνος ῥήτορας· καὶ θᾶττον
ἂν τις κεραυνῶις φερομένοις ἀντανῶιζαι τὰ
ὄμματα δύναιτο, ἢ ἀντοφθαλμῆσαι τοῖς
ἐπαλλήλοισ ἐκείνους πάθεσιν.

35. Ἐπὶ μέντοι τῷ Πλάτωνος καὶ ἄλ-
λη τίς ἐστιν, ὡς ἔφην, διαφορά· ὃ γὰρ με-
γέθει τῶν ἀρετῶν, ἀλλὰ καὶ τῷ πλήθει
πολὺ λειπόμενος ὁ Λυσίας· ὃ μὲν πλεῖον
ἐστὶ τοῖς ἀμαρτήμασι περιττεύει, ἢ ταῖς
ἀρεταῖς λείπειται· τί ποτ' ἔν ἐῖδον οἱ ἰσό-
θεοι ἐκεῖνοι, καὶ τῶν μεγίστων ἐπορεζάμενοι
τῆς συγγραφῆς, τῆς δ' ἐν ἅπασιν ἀκριβεί-
ας ὑπερφρονήσαντες; πρὸς πολλοῖς ἄλλοις
ἐκεῖνο· ὅτι ἡ φύσις ὃ ταπεινὸν ἡμᾶς ζῶ-
ον, ὃ δ' ἀγεννὲς ἔκρινε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ'
ὥς εἰς μεγάλην τινὰ πανήγυριν, εἰς τὸν
βίον καὶ εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον ἐπάγου-
σα, θεατὰς τινὰς τῶν ὅλων αὐτῆς ἐσο-
μένους, καὶ φιλοτιμωιάτας ἀγωνιστάς, εὐθύς
ἄμαχον ἔρωτα ἐνέφυσεν ἡμῶν ταῖς ψυ-

χαῖς παντός αἰεὶ τῷ μεγάλῃ, καὶ ὡς πρὸς
 ἡμᾶς δαιμονιωτέρῃ. διόπερ τῇ θεωρίᾳ καὶ
 διανοίᾳ τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιβολῆς οὐθ' ὃ
 σύμπας κόσμος ἀρκεῖ, ἀλλὰ καὶ τῆς τοῦ
 περιέχοντος πολλάκις ὅρους ἐκβαίνουσιν αἱ
 ἐπίνοιαι· καὶ εἴ τις περιβλέψαιτο ἐν κύ-
 κλω τὸν βίον, ὅς πλεον ἔχει τὸ περιττόν
 ἐν πᾶσι καὶ μέγα καὶ καλόν, ταχέως εἴσε-
 ται πρὸς ἃ γεγονάμεν. ἐνθεν φυσικῶς πως
 ἀγόμενοι μαὶ Δί' ὃ τὰ μικρὰ ρεῖθρα θαν-
 μάζομεν, εἰ καὶ διαγωγῇ καὶ χρήσιμα· ἀλλὰ
 τὸν Νεῖλον, καὶ Ἰξρον, ἢ Ῥῆνον, πολὺ δ' ἐ-
 τι μᾶλλον τὸν Ωκεανόν· οὐδέ γε τὸ ὑφ'
 ἡμῶν τεττὶ φλογίον ἀνακαίόμενον, ἐπεὶ
 καθαρὸν σώζει τὸ φέγγος, ἐκπληττόμεθα τῶν
 οὐρανίων μᾶλλον, καίτοι πολλάκις ἐπι-
 σκοτουμενῶν· ὁδὲ τῶν τῆς Αἴτνης κρατή-
 ρων ἀξιοθαυμαστότερον νομίζομεν, ἥς αἱ ἀ-
 ναχοαὶ πέτραι τε ἐκ βυθῶ καὶ ὅλας ὄχθας
 ἀναφέρουσι, καὶ ποταμὸς ἐνίοτε τοῦ γένους
 ἐκείνου καὶ αὐτοῦ μόνου προχέουσι πυρός.

DE SUBLIMITATE. 163

magnum est, quodque, ut ad nos *referatur*, divinius est. quocirca ne totus mundus sufficit contemplationi agitationique humanae jaculationis *mentis*, sed cogitationes transgrediuntur saepe limites *omnis* ejus quod nos ambit: et si quis contempletur undequaque vitam, quae in omnibus rebus magis eo abundat, quod excellens est et magnum et pulchrum, cito cognoscet quas ad res nati fuimus. inde naturâ ducti mehercule non admiramur parvos rivulos, etiam si pellucidi utilesque sint; sed Nilum, et Istrum, aut Rhenum, imo multo etiam magis Oceanum: neque admiramur hunc ignem a nobis accensum, quia puram *sine intermissione* servat lucem, magis quam coelestes *ignes*, quamvis saepe obscuratos: neque *hunc ignem* digniorem admiratione censemus quàm crateras Aetnae, cujus fauces emittunt saxaque ex fundo et totos scopulos, et effundunt fluvios nonnunquam illius generis, et ipsius solius ignis. sed de omnibus hujusmodi rebus possumus hoc dicere; id, quod utile est,

164 DE SUBLIMITATE

vel etiam necessarium, facile acquisitum esse ab hominibus; tamen id, quod praeter expectationem videtur, semper esse admirationi.

36. Ergo de iis, qui in scriptis naturâ Sublimes sunt (in quos Sublimitas cadit non sine utilitate et commodo,) oportet hîc considerare; licet hujusmodi homines longe absint a perfectione vitio carente, tamen illos omnino esse supra id, quod mortale est; et alia quidem probare eos, qui iis utuntur, homines esse, Sublimitatem vero tollere prope ad altitudinem Dei: et id, quod culpâ vacat, non vituperari; id vero, quod Sublime est, etiam admirationi esse. quid est, quod oportet jam his addere? *nempe* quod unusquisque illorum hominum omnes *suos* errores saepe possit redimere unâ Sublimitate et virtute; et quod (praecipuum hoc *est* maxime) si quis elegerit omnia errata Homeri, Demosthenis, Platonis, aliorumque, quotquot maximi *sunt scriptores*, et ea in unum coëgerit, minima, potius vero ne millesima inventa es-

ἀλλ' ἐπὶ τῶν τοιούτων ἀπάντων ἐκεῖν' ἂν εἴποιμεν· ὡς εὐπόρισον μὲν ἀνθρώποις τὸ χρειώδες, ἢ καὶ ἀναγκαῖον, θάυμασόν δ' ὁμῶς αἰεὶ τὸ παράδοξον.

36. Οὐκ ἔν ἐπὶ γε τῶν ἐν λόγοις μεγαλοφυῶν (ἐφ' ὧν οὐκέτ' ἔξω τῆς χρείας καὶ ὠφελείας πίπτει τὸ μέγεθος) προσήκει συνθεωρεῖν αὐτόθεν· ὅτι τῷ ἀναμαρτήτου πολὺ ἀφεσῶτες οἱ τηλικῶτοι, ὅμως πάντες εἰσὶν ἐπάνω τῷ θνητοῦ, καὶ τὰ μὲν ἄλλα τὰς χρωμένους ἀνθρώπους ἐλέγχει, τὸ δ' ὕψος ἐγγὺς αἶρει μεγαλοφροσύνης θεῶν, καὶ τὸ μὲν ἀπλᾶστον ἐψέγεται, τὸ μέγα δὲ καὶ θαυμάζεται. τί χρὴ πρὸς τέτοις ἔτι λέγειν; ὡς ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ἕκαστος ἀπαντα τὰ σφάλματα ἐνὶ ἑξωνεῖται πολλάκις ὕψει, καὶ κατορθώματι· καὶ, τὸ κυριώτατον, ὡς εἴ τις ἐκλέξας τὰ Ὀμήρου, τὰ Δημοσθένους, τὰ Πλάτωνος, τὰ τῶν ἄλλων, ὅσοι δὴ μέγιστοι, παραπλήωματα πάντα ὁμόσε συναθροίσειεν, ἐλά-

χίον ἂν τι, μᾶλλον δ' ἔδὲ πολλοσημό-
 ρον ἂν εὐρεθείη τῶν ἐκείνοις τοῖς ἥρωσι
 πάντῃ καταρθεμένων. διὰ ταῦθ' ὁ πᾶς
 αὐτοῖς αἰὼν καὶ βίος, ὃ δυνάμενος ὑπὸ τῆ
 φθόνου παρανοίας ἀλῶναι, φέρων ἀπέδωκε
 τὰ νικητήρια, καὶ ἄχρι νῦν ἀναφαίρετα φυ-
 λάττει, καὶ ἔοικε τηρήσειν,

Εἰς τ' ἂν ὕδωρ τε ῥέη, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλη.

Πρὸς μέντοι γε τὸν γράφοντα, ὡς ὁ Κο-
 λοσσὸς ὁ ἡμαρτημένος ὃ κρείττων ἢ ὁ Πο-
 λυκλείτου Δορυφόρος, παράκειται πρὸς
 πολλοῖς εἰπεῖν· ὅτι ἐπὶ μὲν τέχνης θαυ-
 μάζεται τὸ ἀκρίβεςαλον, ἐπὶ δὲ τῶν φυ-
 σικῶν ἔργων τὸ μέγεθος. Φύσει δὲ λογι-
 κὸν ὁ ἄνθρωπος· καὶ πὶ μὲν ἀνδριάντων ζη-
 τεῖται τὸ ὅμοιον ἀνθρώπῳ, ἐπὶ δὲ λόγου
 τὸ ὑπεραῖρον, ὡς ἔφην, τὰ ἀνδρώπινα.
 προσήκει δ' ὅμως (ἀνακάμπει γὰρ ἐπὶ
 τὴν ἀρχὴν ἡμῖν τῆ ὑπομνήματος ἢ παραί-
 νεσις,) ἐπειδὴ τὸ μὲν ἀδιάπλωτον ὡς ἐπὶ
 τὸ πολὺ τέχνης ἐστὶ κατόρθωμα, τὸ δ' ἐν

DE SUBLIMITATE. 167

sunt pars illorum, quae ab his Heroibus ubique sunt praeclare dicta. quocirca omne saeculum aevumque, cum nequeat invidiae dementiâ decipi, illis tulit tributque victoriae praemia, et ad hoc usque tempus minime ab iis detrahenda custodit et custoditurum videtur,

Dum et aqua currit, arboresque procerae virescunt.

Illi, qui scribit, Colossus vitium habentem non meliorem esse, quam Polycleti Doryphorum, in promptu est praeter multa *alia hoc* respondere: *nempe* quod in operibus artis id, quod accuratius est, admiratione excipitur; in operibus vero naturae id, quod Sublime est. quod autem homo est *animal* oratione praeditum, naturae debetur: et *idcirco* in statuis humanis quaeritur similitudo hominis; in oratione vero, *quae naturae opus est*, quaeritur id quod, ut dixi, excedit res humanas. convenit tamen (redit enim praeceptio nostra ad initium commentarii,) quoniam vitio carens *dicendi genus* plerumque artis est virtus; id ve-

168 DE SUBLIMITATE.

ro quod in Sublimitate *positum est*, sed non ubique aequale, *virtus est* animi magnitudinis, *convenit, inquam*, ubique acquirere artem in auxilium Naturae: forsitan enim cohaerentia harum mutua fuerit perfectio. haec de quaestionibus in medio positis necesse fuit statuere: sed unusquisque fruatur iis, quae ipsi placent.

37. Metaphoris (revertendum enim est) vicinae sunt Comparationes et Similitudines, illo tantum modo inter se differentes, * * * *

38. * * *vitiosae sunt* etiam huiusmodi *Hyperbolae*; ‘si vos non cerebrum in plantis pedum proculcatum geratis.’ quare oportet scire, quousque res unaquaeque extra limites ferenda sit: nonnunquam enim *valde* modum excedere, evertit Hyperbolam, et huiusmodi res nimis intentae laxantur, aliquando etiam in contrarias commutantur. ergo Isocrates, nescio quomodo, pueriliter egit prae studio dicendi omnia ampliore modo; apud illum enim argumentum est

ὑπεροχῇ, πλὴν οὐχ ὁμότονον, μεγαλοφυΐας, βοήθημα τῇ φύσει παντὶ πορίζουσαι τὴν τέχνην· ἡ γὰρ ἀλληλεσχία τῶν ἴσως γένοιτ' ἂν τὸ τέλειον. τοσαῦτα ἦν ἀναγκαῖον ὑπὲρ τῶν προτεθέντων ἐπικρῖναι σκευμάτων· χαίρετω δι' ἕκαστος, οἷς ἠδέσθαι.

37. Ταῖς δὲ μεταφοραῖς γειτνιώσιν (ἐπανιτέον γὰρ) αἱ παραβολαὶ καὶ εἰκόνες, ἐκείνη μόνον παραλλάττουν, * * * *

38. * * σοι καὶ αἱ τοιαῦτα, 'εἰ μὴ τὸν ἐγκέφαλον ἐν ταῖς πτέρυγαις καταπεπατημένον φορεῖτε.' διόπερ εἰδέναι χρὴ τὸ μέχρι πῶς παροριστέον ἕκαστον· τὸ γὰρ ἐνίοτε περαιτέρω προεκπίπτειν ἀναρρεῖ τὴν ὑπερβολὴν, καὶ τὰ τοιαῦτα ὑπερτεινόμενα χαλᾶται· ἔοδ' ὅτε δὲ καὶ εἰς ὑπεναντιώσεις ἀντιπεριίσταται. ὁ γοῦν Ἰσοκράτης, ἐκ οἷοι' ὅπως, παιδὸς πρᾶγμα ἔπαθεν, διὰ τὴν τῶ πάντα αὐξητικῶς ἐθέλειν λέγειν φιλοτιμίαν· ἔστι μὲν γὰρ

170 ΠΕΡΙ ΤΨΟΥΣ.

ὑπόθεσις αὐτῷ τῷ Παιηγυρικῷ λόγῳ, ὡς
 ἡ Ἀθηναίων πόλις ταῖς εἰς τοὺς Ἑλλη-
 νας εὐεργεσίαις ὑπερβάλλει τὴν Λακεδαι-
 μονίων· ὁ δ' εὐθὺς ἐν τῇ εἰσβολῇ ταῦτα
 τίθησιν· ἔπειθ' οἱ λόγοι τοσαύτην ἔχου-
 σι δύναμιν, ὥστ' οἷόν τ' εἶναι καὶ τὰ με-
 γάλα ταπεινὰ ποιῆσαι, καὶ τοῖς μικροῖς
 περιθεῖναι μέγεθος, καὶ τὰ παλαιὰ και-
 νῶς εἰπεῖν, καὶ περὶ τῶν νεωστὶ γεγενημέ-
 νων ἀρχαίως διελθεῖν· ἔκβν, φησί τις,
 Ἰσόκρατες, οὕτως μέλλεις καὶ τὰ περὶ Λα-
 κεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων ἐναλλάττειν;
 σχεδὸν γὰρ τὸ τῶν λόγων ἑκώμιον ἀπι-
 στίας τῆς κατ' αὐτῶ τοῖς ἀκῶσι παράγ-
 γελμα καὶ προοίμιον ἐξέθηκε. μήποτ' ἐν
 ἀριστῶν τῶν ὑπερβολῶν (ὡς καὶ ἐπὶ τῶν χη-
 μάτων προείπομεν) αἰ αὐτὸ τέτοιο διαλαν-
 θάνουσαι, ὅτι εἰσὶν ὑπερβολαί. γίνεται δὲ
 τοιόνδε, ἐπειδὴν ὑπὸ ἐκπαθείας μεγέθει
 τινὶ συνεκφωνῶνται περιστάσεως· ὅπερ ὁ
 Θεκυδίδης ἐπὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ φθειρομέ-

DE SUBLIMITATE. 171

Panegyricae orationis, civitatem Atheniensium civitate Lacedaemoniorum superiorem esse beneficiis in Graeciam collatis: ille vero statim in initio *ejus* haec ponit: 'praeterea verba tantam vim habent, ut *scriptor* possit et res magnas humiles efficere, et parvas magnitudine vestire, et vetustas novo more dicere, et de nuper factis antiquo more differere.' sicine igitur, Isocrates, (dicit aliquis) ea, quae ad Lacedaemonios et Athenienses attinent, immutaturus es? prope enim fecit illud verborum encomium praeceptum quoddam audientibus et praemonitionem ne ipsi crederent. *vide* igitur ne illae Hyperbolae optimae sint, (ut etiam de Figuris antea diximus,) quae hoc ipsum celant, quod sint Hyperbolae. hoc vero evenit, quum prae maximo affectu *illae Hyperbolae* pronunciantur unà cum magnitudine quâdam circumstantiae: quod Thucydides facit de iis qui in Siciliâ periêrunt: 'Syracusa-

172 DE SUBLIMITATE.

‘ ni enim (inquit) illuc descendentes tru-
 ‘ cidârunt eos potissimum, qui in fluvio
 ‘ erant: et aqua statim fuit inquinata;
 ‘ sed nihilominus bibebatur sanguine,
 ‘ cum limo simul, infecta, et pro eâ multi
 ‘ pugnabant.’ Sanguinem, limumque po-
 tos simul, esse id etiam, pro quo dimica-
 rant, credibile facit summa vis affectus et
 circumstantia. et illud Herodoti de iis,
 qui in Thermopylis *interfecti sunt*, simi-
 le est: ‘ in hoc (inquit) loco Barbari ja-
 ‘ cula mittentes tumulavêrunt illos de-
 ‘ fensantes se gladiis (quibuscunque ex
 ‘ iis *gladii* fortè adhuc supererant) et
 ‘ manibus et oribus.’ illic quale est (di-
 ces) id, ‘ etiam oribus pugnare’ contra
 armatos, et quid istud, ‘ tumulari jacu-
 ‘ lis?’ sed eodem modo credibile est;
 non enim videtur res assumi propter Hy-
 perbolam, Hyperbola vero rite nasci ex
 re. opera enim (ut non desinam *hoc* di-
 cere) furori confinia et affectus sunt so-
 lutio remediumque quoddam universale

νων ποιεῖ. ‘οἱ τε γὰρ Συρακῆσιοι, φησὶν,
 ‘ἐπικαταβάντες τῆς ἐν τῷ ποταμῷ μά-
 ‘λισα ἔσφαζον. καὶ τὸ ὕδωρ εὐθὺς διέφ-
 ‘θαρτο· ἀλλ’ ἐδὲν ἦσαν ἐπίνετο ὁμῶς τῷ
 ‘πηλῷ ἡμαλωμένον, καὶ τοῖς πολλοῖς ἐτι
 ‘ἦν περιμάχητον.’ αἶμα καὶ πηλὸν πινό-
 μένα ὁμῶς εἶναι περιμάχητα ἐτι, ποιεῖ
 πιστὸν ἢ τῷ πάθῃς ὑπεροχὴ καὶ περίσσεια.
 καὶ τὸ Ἡροδότειον ἐπὶ τῶν ἐν Θερμοπύλαις
 ὁμοιον· ‘ἐν τῷ (φησὶν) ἀλεξομένους μα-
 ‘χαίρησιν (ὅσοις αὐτῶν ἐτι ἐτύχχανον
 ‘περιῦσαι) καὶ χερσὶ καὶ σόμασι, κατέχω-
 ‘σαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες.’ ἐνταῦθα
 οἶόν ἐστι τὸ ‘καὶ σόμασι μάχεσθαι πρὸς
 ὦπλισμένους, καὶ ὁποῖόν τι τὸ ‘κατακε-
 ‘χῶσθαι βέλεσιν,’ ἐρεῖς; πλὴν ὁμοίως ἐ-
 χει πῖσιν· ὅ γὰρ τὸ πρᾶγμα ἕνεκα τῆς
 ὑπερβολῆς παραλαμβάνεσθαι δοκεῖ, ἢ ὑ-
 περβολὴ δὲ εὐλόγως γεννᾶσθαι πρὸς τοῦ
 πράγματος. ἐστὶ γὰρ (ὥς ἐ διαλείπω λέ-
 γων) παντὸς τολμήματος λεκτικῶς λύσις

174 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

καὶ πανάκεια τις τὰ ἐλγὺς ἐκστάσεως ἔργα
καὶ πάθη. ὅθεν καὶ τὰ κωμικά, καίτοι γ' εἰς
ἀπιστίαν ἐκπύκνωτα, πιθανὰ διὰ τὸ γε-
λοῖον.

Αγρὸν ἔχ' ἐλάττω γῆν ἔχοντ' ἄρ' ἐπιστολῆς
Λακωνικῆς.

Καὶ γὰρ ὁ γελῶς πάθος ἐν ἡδονῇ. Αἱ
δ' ὑπερβολαὶ καθάπερ ἐπὶ τὸ μείζον, ὅ-
τω καὶ ἐπὶ τέλει. ἐπεὶ δὲ κοινὸν ἀμφῶν
ἢ ἐπίτασις, καὶ πῶς ὁ διασυρμὸς ταπει-
νότητός ἐστιν αὐξήσις.

39. Ἡ πέμπτη μοῖρα τῶν συντελεσθῶν
εἰς τὸ ὕψος, ὧν γε ἐν ἀρχῇ προσθέμεθα,
ἐθ' ἡμῖν λείπεται, ὧ κράτιστε, ἢ διὰ τῶν
λόγων αὕτη ποιά σύνθεσις. ὑπὲρ ἧς ἐν δυ-
σὶν ἀποχρώντως ἀποδεδωκότες συντάγμασιν
ὅσα γε τῆς θεωρίας ἦν ἡμῖν ἐφικτά, τασθ-
τον ἐξ ἀνάγκης προσθεῖημεν ἂν εἰς τὴν
παρῶσαν ὑπόθεσιν. ὥς δ' μόνον ἐστὶ περὶ
καὶ ἡδονῆς ἢ ἀρμονίας φυσικὸν ἀνθρώπου
ἐνέργημα, ἀλλὰ καὶ μετ' ἐλευθερίας καὶ

DE SUBLIMITATE. 173

omnigenae in elocutione audaciae: unde etiam *dicta* comica, licet in incredibile quid decident, fidem habent propter *id, quod in illis est*, ridiculum:

Agrum habuit habentem in se terram minorem E-Laconicâ. [pistolâ

Etenim risus est affectus in voluptate *positus*. Hyperbolae vero ut ad id quod majus est *ducunt*, ita etiam ad id quod minus est; quia intentio est res communis utrique, et Diasyrmus est incrementum humilitatis.

39. Quinta pars *rerum* perficientium Sublimitatem, quas in initio proposuimus, adhuc nobis reliqua est, *Vir* optime; *scilicet* verborum certa quaedam Collocatio: de quâ cum in duobus libris satis exposuimus quaecunque ad nos observatione pervenerint, tantum ex necessitate addamus *huic* praesenti argumento; quod Harmonia *verborum* est non solum naturale hominibus persuasionis et voluptatis, sed etiam (cum libertate *ta-*

176 DE SUBLIMITATE,

men). Affectus admirabile quoddam instrumentum: nonne enim Tibia inserit Affectus quosdam audientibus, eosque reddit velut mente captos et sacro furore plenos, et adhibens quandam positionem numeri ad eam cogit auditorem se movere in numero, eosdemque, quos melos habet, motus animo sequi, etiamsi *ille auditor* sit omnino musicae ignarus? et mehercule voces Citharae, nihil omnino significantes, *nonne* saepe admirabile (ut sciunt *homines*) oblectamentum afferunt immutationibus sonorum, *eorumque* inter se pulsatione et mixturâ Symphoniae; quamvis haec sunt imagines *tantum* spuriaeque imitationes persuasionis, non humanae naturae (ut dixi) operationes genuinae? annon putamus igitur Structuram, cum sit harmonia quaedam verborum a naturâ hominibus insitorum, et ad animum ipsum usque, non ad aures solas pervenientium; cum varias excitet ideas verborum, sensuum, rerum, venustatis, modulationis, omnium in nobis innutritorum, et nobiscum natorum;

πάθος θαυμασόν τι ὄργανον. ὃ γὰρ αὐ-
 λὸς μὲν ἐπιτίθησιν τινα πάθη τοῖς ἀκρω-
 μένοις, καὶ οἷον ἐκφρονας καὶ κορυβαντιασμοῦ
 πλήρεις ἀποτελεῖ, καὶ βάσιν ἐνδὺς τινα
 ῥυθμῷ πρὸς ταύτην ἀναγκάζει βαίνειν ἐν
 ῥυθμῷ, καὶ συνεξομοῖσθαι τῷ μέλει τὸν
 ἀκροατὴν, καὶ ἄμυστος ἢ παντάπασι; καὶ
 καὶ Δία Φθόγγοι κιθάρας, ἔδεν ἀπλῶς ση-
 μαίνοντες, ταῖς τῶν ἤχων μεταβολαῖς, καὶ
 τῇ πρὸς ἀλλήλους κρούσει καὶ μίξει τῆς
 συμφωνίας θαυμασόν ἐπάγχει πολλάκις,
 ὡς ἐπίσασιν, δέλγητρον· καίτοι ταῦτα
 τὰ εἶδωλα καὶ μιμήματα νόθα ἐστὶ πειθοῦς,
 οὐχὶ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως, ὡς ἔφην,
 ἐνεργήματα γνήσια; οὐκ οἴομεθα δὲ ἄρα
 τὴν σύνθεσιν, ἀρμονίαν τινα ἔσαν λόγων
 ἀνθρώποις ἐμφύτων, καὶ τῆς ψυχῆς αὐτῆς
 οὐχὶ τῆς ἀκοῆς μόνης ἐφαπτομένων, ποι-
 κίλας κινουσαν ἰδέας ὀνομάτων, νοήσεων,
 πράγματων, κάλλους, εὐμελείας, πάντων
 ἡμῖν ἐνιρόφων καὶ συγγενῶν, καὶ ἅμα τῇ μίξει

καὶ πολυμορφία τῶν ἐαυτῆς φθόγων τὸ
παρεσιῶς τῷ λέγοντι πάθος εἰς τὰς φυ-
χὰς τῶν πέλας παρεισάγυσαν. καὶ εἰς με-
τυσίαν αὐτῆς τῆς ἀκρόντας αἰὲ καθιστᾶσαν,
τῇ τε τῶν λέξεων ἐποικοδομήσει τὰ με-
γέθη συναρμόζουσιν, δι' αὐτῶν τέτων κη-
λεῖν τε ὁμῶς, καὶ πρὸς ὄσκειν τε, καὶ ἀξίωμα,
καὶ ὕψος, καὶ πᾶν, ὃ ἐν αὐτῇ περιλαμβάνει,
ἡμᾶς ἐκάστοτε συνδιατιθέναι, παντοίως ἡ-
μῶν τῆς διανοίας ἐπικρατῶσαν; ἀλλ' εἴ-
κε μανία τὸ περὶ τῶν ἔτις ὁμολογούμενων
διαπορεῖν ἀποχρῶσα γὰρ ἡ πείρα πίσις.
ὑψηλὸν γε τῷτο δοκεῖ νόημα, καὶ ἐστὶ τῷ
ὄντι θαυμάσιον, ὃ τῷ ψηφίσματι ὁ Δη-
μοκρίτης ἐπιφέρει· ' τοῦτο τὸ ψήφισμα
' τὸν τότε τῇ πόλει περιστάντα κίνδυνον
' παρελθεῖν ἐποίησεν, ὥσπερ νέφος.' ἀλλ'
αὐτῆς τῆς διανοίας ἐκ ἐλαττοῦ τῇ ἀρμονίᾳ
πεφῶνῆται· ὅλον τε γὰρ ἐπὶ τῶν δακτυλι-
κῶν εἶρηται ῥυθμῶν, εὐγενέστατοι δὲ οὗτοι
καὶ μεγεθοποιοί· διὸ καὶ τὸ ἥρῳον, ὧν ἴσμεν

et cum simul mixtura varietateque suorum sonorum inducat eum affectum, qui oratori adest, in animos eorum, qui sunt prope; et cum auditores semper efficiat illius participes, et cum verborum *aliorum super alia* aedificationi aptet sublimia; *an non putamus (inquam) Structuram* his ipsis et allicere simul *nos*, et ad granditatem dignitatemque; et ad Sublimitatem, et ad omne, quod in se ipsa complectitur, nos semper disponere, omnino animi nostri imperium habentem? sed vel amentia est de iis, quae sic in confesso sunt, disputare; experientia enim est probatio idonea. Sublimis hic sensus videtur, et est revera admirabilis, quem de plebiscito profert Demosthenes; ‘ hoc plebiscitum fecit, ut periculum, quod urbem tunc temporis circumstetit, velut nubes transiret.’ sed ob harmoniam non minus quam ob sententiam sonorus est: totus enim *sensus* per dactylicos numeros dictus est; hi vero sunt nobilissimi et sublimitatem efficientes; quapropter metrum Heroum, eorum quae novimus

180 DE SUBLIMITATE.

praestantissimum, constituunt. *et hoc, ὡς-
περ νέφος, rite claudit sententiam*; nam ex
proprio loco illud transfer, ubi sane ve-
lis, *ut sit exempli gratia, τῷτο τὸ ψήφισμα,
ὡςπερ νέφος, ἐποίησε τὸν τότε κίνδυνον παρελθεῖν,*
vel mehercule unam solam syllabam *ejus*
rescinde, *ut sit, ἐποίησε παρελθεῖν, ὡς νέφος,*
et videbis quantum harmonia cum Su-
blimitate conspiret; hoc enim ipsum,
ὡςπερ νέφος, primo numero longo incedit
quatuor temporibus dimenso; sed, ab-
scissâ una syllabâ, *ut sit, ὡς νέφος,* statim
illud imminuit abscissione Sublimitatem:
ut è contrario, si *illud* extendas, *ut sit,
παρελθεῖν ἐποίησεν, ὡςπερὶ νέφος,* idem signifi-
cat, non tamen idem *jam* cadit; quia
longitudine ultimorum temporum dissol-
vitur et relaxatur ea Sublimitas, quae
nunc praecise abrupta est.

40. Imprimis vero magna reddit ea
quae dicuntur, eodem modo quo corpo-
ra, membrorum connexio; quorum *sc.*
corporum unum membrum, ab alio ab-

κάλλιστον, μέτρον συνισᾷσιν· τότε * *
 ἐπείτοιγε ἐκ τῆς ἰδίας αὐτὸ χώρας με-
 τάθες, ὅποι δὴ ἐθέλεις, ' τοῦτο τὸ ψή-
 ' φισμα, ὥσπερ νέφος, ἐποίησε τόν τότε
 ' κίνδυνον παρελθεῖν, ἢ νῆ Δία μίαν ἀ-
 πόκοτον συλλαβὴν μόνον, ' ἐποίησε παρ-
 ελθεῖν ὡς νέφος, ' καὶ εἴση πόσον ἢ ἀρμονία
 τῷ ὕφει συνηχεῖ. αὐτὸ γὰρ τὸ, ' ὥσπερ
 ' νέφος, ἐπὶ μακρῷ τῷ πρώτῳ ῥυθμῷ βέ-
 βηκε τέτρασι καταμετρούμενου χρόνοις·
 ἐξαίρεθείσης δὲ τῆς μιᾶς συλλαβῆς, ' ὡς
 ' νέφος, εὐθὺς ἀκρωτηριάζει τῇ συγκοπῇ
 τὸ μέγεθος. ὡς ἔμπαλιν, εἰάν ἐπεκλείνης,
 ' παρελθεῖν ἐποίησεν, ὥσπερ ἐν νέφος, τὸ
 αὐτὸ σημαίνει, οὐ τὸ αὐτὸ δὲ ἔτι προς-
 πίπτει· ὅτι τῷ μήκει τῶν ἄκρων χρόνων
 συνεκλύεται καὶ διαχαλᾶται τὸ ὕψος τὸ
 ἀπότομον.

40. Ἐν δὲ τοῖς μάλιστα μεγεθοποιεῖ
 τὰ λεγόμενα, καθάπερ τὰ σώματα, ἢ τῶν
 μελῶν ἐπισύνθεσις· ὧν ἓν μὲν ὕδεν, τμηθέν

ἀφ' ἑτέρου, καὶ ἑαυτὸ ἀξιόλογον ἔχει,
 πάντα δὲ μετ' ἀλλήλων ἐκπληροῖ τέ-
 λειον σύστημα· οὕτως τὰ μεγάλα, σκεδα-
 ρέντα μὲν ἀπ' ἀλλήλων ἄλλο ἄλλη, ἅ-
 μα ἑαυτοῖς συνδιαφορεῖ καὶ τὸ ὕψος· σω-
 ματοποιούμενα δὲ τῇ κοινωνίᾳ, καὶ ἔτι τῷ
 δεσμῷ τῆς ἁρμονίας περιχλειόμενα, αὐτῷ
 τῷ κύκλῳ φωνήεντα γίνεσθαι· καὶ χεδὸν ἐν
 ταῖς περιόδοις ἑρανὸς ἐστὶ πλήθος τὰ μεγέ-
 θη. ἀλλὰ μὲν, ὅτι τε πολλοὶ καὶ συγγρα-
 φέων καὶ ποιητῶν, ἐκ ὄντες ὑψηλοὶ φύσει,
 μήποτε δὲ καὶ ἀμεγέθεις, ὅμως κοινῶς καὶ
 δημῳδοῖσι τοῖς ὀνόμασι, καὶ ἔδεν ἐπαγομένοις
 περιττὸν ὥς τὰ πολλὰ συγχρώμενοι, διὰ
 μόνον τῷ συνθεῖναι καὶ ἁρμόσαι ταῦτα, ὅ-
 μως ὄγκον καὶ διάστημα, καὶ τὸ μὴ ταπεινοὶ
 δοκεῖν εἶναι, περιεβάλλοντο, (καθάπερ ἄλ-
 λοι τε πολλοὶ, καὶ Φίλαξος, Αἰρισοφάνης
 ἐν τισιν, ἐν τοῖς πλείστοις Εὐριπίδης,) ἰκα-
 νῶς ἡμῖν δεδήλωται. μέγα γέ τοι τὴν τεκ-
 νοκλονίαν Ἡρακλῆς φησι,

DE SUBLIMITATE. 183

sciffum, nihil per se habet dignitatis, omnia vero inter se perfectam faciunt *corpoream* molem: similiter membra *orationis*, ab se invicem alia alibi dissipata, secum distrahunt etiam Sublimitatem; sed cum in corpus *velut* redigantur communicatione *quadam*, praeterea cum constringantur vinculo harmoniae, ipso ambitu sonora fiunt; et in periodis Sublimia sunt quasi symbola a multitudine *collecta*. quinetiam satis a nobis declaratum est, quod multi solutae orationis scriptores et poëtae, cum non essent naturâ Sublimes, forte autem *cum essent* etiam humiles, cumque adhaec uterentur plerumque verbis communibus et vulgaribus, nihilque exquisitae elegantiae exhibentibus, tamen solum collocando haec et aptando, granditatem et Sublimitatem, et, ut ne humiles viderentur esse, consecuti sunt, (ut *fecerunt* aliique multi, et Philistus, Aristophanes in quibusdam *locis*, in plurimis Euripides.) *apud hunc postremum* Hercules post suorum liberorum occisionem dicit,

ἀφ' ἑτέρου, καὶ ἑαυτὸ ἀξιόλογον ἔχει,
 πάντα δὲ μετ' ἀλλήλων ἐκπληροῖ τέ-
 λεον σύστημα· οὕτως τὰ μεγάλα, σκεδα-
 θέντα μὲν ἀπ' ἀλλήλων ἄλλο ἄλλη, ἅ-
 μα ἑαυτοῖς συνδιαφορεῖ καὶ τὸ ὕψος· σω-
 ματοποιούμενα δὲ τῇ κοινωνίᾳ, καὶ ἔτι τῷ
 δεσμῷ τῆς ἀρμονίας περικλειόμενα, αὐτῷ
 τῷ κύκλῳ φωνήεντα γίνεσθαι· καὶ χεδὸν ἐν
 ταῖς περιόδοις ἑρανὸς ἐστὶ πλήθος τὰ μεγέ-
 θη. ἀλλὰ μὲν, ὅτι τε πολλοὶ καὶ συγγρα-
 φέων καὶ ποιητῶν, ἐκ ὄντες ὑψηλοὶ φύσει,
 μήποτε δὲ καὶ ἀμεγέθεις, ὅμως κοινοῖς καὶ
 δημώδεσι τοῖς ὀνόμασι, καὶ ἔδεν ἐπαγομένοις
 περιττὸν ὡς τὰ πολλὰ συγχρώμενοι, διὰ
 μόνον τὸ συνθεῖναι καὶ ἀρμόσαι ταῦτα, ὅ-
 μως ὄγκον καὶ διάστημα, καὶ τὸ μὴ ταπεινοὶ
 δοκεῖν εἶναι, περιεβάλλοντο, (καθάπερ ἄλ-
 λοι τε πολλοὶ, καὶ Φίλιππος, Αἰρισοφάνης
 ἐν τισιν, ἐν τοῖς πλείστοις Εὐριπίδης,) ἰκα-
 νῶς ἡμῖν δεδήλωται. μετὰ γὰρ τοι τὴν τεκ-
 νολογίαν Ἡρακλῆς Φησι,

DE SUBLIMITATE. 183

scissum, nihil per se habet dignitatis, omnia vero inter se perfectam faciunt *corpoream* molem: similiter membra *orationis*, ab se invicem alia alibi dissipata, secum distrahunt etiam Sublimitatem; sed cum in corpus *velut* redigantur communicatione *quadam*, praeterea cum constringantur vinculo harmoniae, ipso ambitu sonora fiunt; et in periodis Sublimia sunt quasi symbola a multitudine *collecta*. quinetiam satis a nobis declaratum est, quod multi solutae orationis scriptores et poëtae, cum non essent naturâ Sublimes, forte autem *cum essent* etiam humiles, cumque adhaec uterentur plerumque verbis communibus et vulgaribus, nihilque exquisitae elegantiae exhibentibus, tamen solum collocando haec et aptando, granditatem et Sublimitatem, et, ut ne humiles viderentur esse, consecuti sunt, (ut *fecerunt* aliique multi, et Philistus, Aristophanes in quibusdam *locis*, in plurimis Euripides.) *apud hunc postremum* Hercules post suorum liberorum occisionem dicit,

184 DE SUBLIMITATE.

Plenus sum malis, neque jam locus est ubi *aliud* ponatur :

Id, quod dicitur, valde vulgare est, sed fit Sublime quia structura *verborum* respondet *rei, de qua agitur*: quod si alio modo id colloques, apparebit tibi manifestum, Euripidem esse poëtam *vi* compositionis magis quam sensus. De Dirce vero raptatâ a tauro *dicit*,

—Sicubi vero *taurus*

Inciderit, circumquaque se vertens, unâ traxit prehensens [immutans.

Mulierem, rupem, quercum, semper *suum cursum*

Sensus quidem est nobilis, sed vehementior factus est ex eo quod harmonia non praecipitetur, neque velut machinâ quidem ad volvendum aptâ feratur; sed quod verba habeant quaedam, quibus alia aliis obstant, quibusque mora fiat temporibus, evadentia ad stabilem Sublimitatem.

4 L. Nihil vero est, quod tam minuta reddit Sublimia, quam numerus in oratione fractus et concitatus; cujus generis quidem *sunt* Pyrrichii et Trochaei et Dichorei, prorsus in saltatorium *modum*

Γέμω κακῶν δὴ, κακέτ' ἔσθ' ὅππῃ τεθῇ.

Σφοδρὰ δημῶδες τὸ λεγόμενον, ἀλλὰ γέγονεν ὑψηλὸν τῇ πλάσει ἀναλογοῦν. εἰ δ' ἄλλως αὐτὸ συναρμόσεις, φανήσεται σοι, διότι τῆς συνθέσεως ποιητῆς ὁ Εὐριπίδης μᾶλλον ἔστιν, ἢ τῷ νῦ. ἐπὶ δὲ τῆς συρομένης ὑπὸ τῷ ταῦρος Δίρκης,

— Εἰ δέ πε

Τύχοι, περίε' ἐλίζας, εἶλχ' ὁμῶς λαβῶν

Γυνᾶμα, πέτραν, ὄρν, μεταλλάσων αἰεί.

Εἴς μὲν γενναῖον τὸ λῆμμα, ἀδρότερον δὲ γέγονε τῷ τὴν ἀρμονίαν μὴ κατεσπεῦδαι, μηδ' οἷον μὲν ἀποκυλίσματι φέρεσθαι. ἀλλὰ σπρηγμῆς τε ἔχειν πρὸς ἀλλήλα τὰ ὀνόματα, καὶ ἐξερείσματα τῶν χρόνων, πρὸς ἐδραῖον διαβεβηκότα μέγεθος.

41. Μικροποιῶν δ' ἔδεν ἔτως ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, ὡς ῥυθμὸς κεκλασμένος λόγῳ καὶ σεσοβημένος, οἷον δὴ πυρρίχιοι καὶ τροχαῖοι καὶ διχόρειοι, τέλεον εἰς ὀρχηστικὸν συνεκ-

πίπτοντες· εὐθὺς γὰρ πάντα φαίνεται τὰ
κατέρυθμα κομψὰ, καὶ μικροχαρῆ, καὶ
ἀπαθεία, διὰ τῆς ὁμοειδίας ἐπιπολά-
ζουσα. καὶ ἔτι τέτων τὸ χεῖρισον, ὅπως
ὥσπερ τὰ ὠδάρια τὰς ἀκροατάς ἀπὸ τοῦ
πράγματος ἀφέλκει καὶ ἐπ' αὐτὰ βιάζε-
ται· ἔτως καὶ τὰ κατέρυθμισμένα τῶν
λεγομένων οὐ τὸ τῷ λόγῳ πάθος ἐνδίδωσι
τοῖς ἀκροῶσι, τὸ δὲ τοῦ ῥυθμοῦ· ὥς ἐνίοτε
προειδόμενος τὰς ὀφειλομένας καταλήξεις
αὐτὰς ὑποκρῖναι τοῖς λέγουσι, καὶ φθά-
νοντας, ὥς ἐν χορῷ τινι, προαποδιδόναι τὴν
βάσιν.

Ὁμοίως δὲ ἀμεγέθη καὶ τὰ λίαν συγ-
κείμενα, καὶ εἰς μικρὰ καὶ βραχυσύλλαβα
συσκευομμένα, καὶ ὥσπερ γόμφους τισὶν ἐπ-
αλλήλοις καὶ ἑλκοπαῖς καὶ σκληρότηας ἐπι-
συνδεδεμένα.

4.2. Ἐτι γε μὴν ὕψος μειωτικὸν καὶ ἡ
ἄγαν τῆς φράσεως συλκοπή· πηροῖ γὰρ τὸ
μέγεθος, ὅταν εἰς λίαν συάγηται βραχύ.

DE SUBLIMITATE. 187

incidentes: statim enim omnia ea, quae ultra modum numerosa sunt, videntur scita esse, et minuta, et affectibus maxime carentia, quia eodem semper modo procedunt. et adhuc horum pessimum est, quod, ut cantica auditores a re abstrahunt et ad ipsa vi cogunt; ita ea, quae ultra modum numerosa dicuntur, non dant auditoribus affectum orationis, sed numeri: adeo ut illi nonnunquam praevidentes debitas *periodorum* clausulas, eodem modo, quo dicentes, *terram* pede pulsant, et priores, velut in choro quodam, positionem faciant.

Similiter etiam ea *verba* Sublimitate carent, quae jacent nimis propinqua, quaeque sunt in minutas brevesque syllabas concisa, et veluti clavis quibusdam continuis aspere et duriter copulata.

42. Praeterea quidem etiam valde curtum dictionis genus minuit Sublimitatem: mutilatur enim granditas, cum in nimiam brevitatem cogatur. intelligantur vero nunc non ea, quae rite con-

188 DE SUBLIMITATE.

tracta sunt; sed ea, quae prorsus minuta sunt, et *quasi* in particulas dissecta: concisa enim brevitatis impedit sensum, fucinata vero eum rectâ viâ ad scopum dirigit. constat autem quod e contrario ea, quae nimis producuntur, sunt frigida, cum propter immodicam longitudinem retardentur.

43. Valet autem et exilitas verborum dehonestare Sublimia: apud Herodotum quidem tempestas describitur divine quoad sensus, continet vero mehercule quaedam *verba* materiâ abjectiora: et hoc quidem fortasse *abjectum est*, ζεσάσης δὲ τῆς θαλάσσης *et fervente mari*: ut illa vox ζεσάσης multam Sublimitatem *de sententia* detrahit propter malum *vocis* sonum! simul dicit, ὁ ἄνεμος ἐκοπίασε, *ventus laborabat*; et, ii, qui in naufragio deprehendebantur, habuerunt *exitum* ἄχαρι *ingratum*: minus grave est illud *verbum* κοπίασαι et vulgare; hoc vero ἄχαρι non est tali affectui aptum. similiter et Theopompus, cum Sublimem in modum parâsset *describere* descensum Persarum in Aegyptum, verbis quibusdam minutis

ἀκκέω δὲ νῦν μὴ τὰ δέοντως συνεστραμμένα, ἀλλ' ὅσα ἀντικρυς μικρὰ καὶ κατακεκερμαλισμένα. συλκοπὴ μὲν γὰρ κωλύει τὸν νῆν, συντομία δ' ἐπ' εὐθὺ [ἄγει.] δῆλον δ' ὡς ἔμπαλιν τὰ ἐκτάδην ἀπόφυχα, τὰ γὰρ ἄκαιρον μῆκος ἀνακαλέμενα.

43. Δεινὴ δ' αἰσχύναί τὰ μεγέθη καὶ ἡ μικρότης τῶν ὀνομάτων. παρὰ γοῦν τῷ Ἡροδότῳ κατὰ μὲν τὰ λήμματα δαιμονίως ὁ χειμὼν πέφρασαι, τινὰ δὲ νῆ Δία περιέχει τῆς ὕλης ἀδοξότερα, καὶ τῷτο μὲν ἴσως, 'ζεσάσης δὲ τῆς θαλάσσης.' ὡς τὸ 'ζεσάσης' πολὺ τὸ ὕψος περισπᾷ διὰ τὸ κακόσομον. ἅμ', 'ὁ ἄνεμος, Φησὶν, ἐκοπίασε.' καὶ, τὸς περὶ τὸ ναυάγιον δραστομένους ἐξεδέχετο 'τέλος ἄχαρι.' ἄσεμνον γὰρ τὸ κοπιάσαι καὶ ἰδιωτικόν. τὸ δ' 'ἄχαρι' τηλικούτε πάθους ἀνοίκειον. ὁμοίως καὶ ὁ Θεόπομπος, ὑπερφυῶς σκευάσας τὴν τῷ Πέρσῃ κατάβασιν ἐπ' Αἴγυπτον, ὀνοματίσας τισὶ τὰ ὅλα διέ-

190 ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ.

βαλεν. ‘ πῶτα γὰρ πόλις, ἢ πῶτον ἔθνος
 ‘ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν οὐκ ἐπρεσβεύετο
 ‘ πρὸς βασιλέα; τί δὲ τῶν ἐκ τῆς γῆς
 ‘ γεννομένων, ἢ τῶν κατὰ τέχνην ἐπιτε-
 ‘ λεμένων, καλῶν ἢ τιμίων, ἐκ ἐχομίδῃ
 ‘ δῶρον ὡς αὐτόν; εἰ πολλαὶ μὲν καὶ πολυ-
 ‘ τελεῖς σφωμναὶ καὶ χλανίδες, τὰ μὲν
 ‘ ἀλουργεῖς, τὰ δὲ ποικιλταί, τὰ δὲ λευ-
 ‘ καί; πολλαὶ δὲ σκηναὶ χρυσαῖ, κατε-
 ‘ σκευασμέναι πᾶσι τοῖς χρησίμοις; πολ-
 ‘ λαὶ δὲ καὶ ξυσίδες, καὶ κλῖναι πολυτελεῖς;
 ‘ ἔτι δὲ καὶ κοῖλος ἄργυρος καὶ χρυσὸς ἀπ-
 ‘ εργασμένος, καὶ ἐκπώματα καὶ κρατῆρες,
 ‘ ὧν τῆς μὲν λιθοκολλήτης, τῆς δ’ ἄλλης
 ‘ ἀκριβῶς καὶ πολυτελῶς εἶδες ἂν ἐκπεπο-
 ‘ νημένους; πρὸς δὲ τέτοις ἀναρίθμητοι μὲν
 ‘ ὀπλῶν μυριάδες, τῶν μὲν Ἑλληνικῶν,
 ‘ τῶν δὲ βαρβαρικῶν· ὑπερβάλλοντα δὲ τὸ
 ‘ πλῆθος ὑποζύγια, καὶ πρὸς κατακοπὴν
 ‘ ἱερεῖα εἰς ταῦτα· καὶ πολλοὶ μὲν ἀρτυ-
 ‘ μάτων μέδοντες, πολλοὶ δ’ οἱ θύλακες

DE SUBLIMITATE. 191

omnia reddidit odiosa: quae enim civi-
 tas, vel quae gens ex iis, quae in Asia
 sunt, non legatos miserunt ad regem?
 quid vero ex iis, quae terrâ proveni-
 unt, vel ex iis rebus, quae arte elabo-
 rantur, pulchris vel pretiosis, non do-
 no illi missum fuit? nonne multae et
 sumptuosae erant stragulae et vestes;
 partim purpureae, partim pictae, par-
 tim albae? nonne multa tentoria auri
 ta missa erant, omnibus rebus utilibus
 instructa? nonne multae etiam vestes tri-
 cliniales, lectique pretiosi? nonne insuper
 etiam caelatum argentum aurumque fa-
 bricatum, poculaque et crateres, quo-
 rum alios videres gemmis adhaerenti-
 bus ornatos, alios vero accurate et sum-
 ptuose elaboratos? adhaec etiam ad e-
 um mittebantur innumerae armorum
 myriades, partim Graecorum, partim
 Barbaricorum; et excedentia nume-
 rum jumenta, victimaeque ad caedem
 designatae: adhaec etiam multi condi-
 mentorum modii, multique culeoli et

192 DE SUBLIMITATE.

‘ facci chartarum, et librorum, aliarum
 ‘ que omnium rerum utilium: tot vero
 ‘ *missae erant* carnes sale conditae omni-
 ‘ genarum pecudum, ut acervi earum
 ‘ tanti essent, ut illi, qui accederent, e
 ‘ longinquo suspicarentur *eos* esse colles
 ‘ tumultuosque alteros contra alteros erec-
 ‘ tos.’ ex Sublimioribus ad humiliora
 fugit, cum oporteret illum fecisse in-
 crementum vice versâ: simul admirabi-
 li totius apparatus narrationi admiscens
 culeolos et condimenta et facculos, ima-
 ginem quandam culinae fecit: ut enim,
 si quis super haec ipsa ornamenta, inter
 crateras aureos et gemmatos, interque
 caelatum argentum, et tentoria ex om-
 ni parte aurata, et pocula, ferret pone-
 retque medios culeolos facculosque, in-
 decorum esset visu opus; sic etiam hu-
 jusmodi verba sunt dedecora elocutio-
 nis, et velut notae *ei inusitae*, cum sint
 intempestive ibi interposita. potuit au-

* καὶ σάκκοι καὶ χάριαι βιβλίων, καὶ τῶν
 * ἄλλων ἀπάντων χρησίμων. τοσαῦτα
 * δὲ κρέα τεταριχευμένα παντοδαπῶν ἰε-
 * ρείων, ὡς σωρὸς αὐτῶν γενέσθαι τηλι-
 * κύτους, ὥστε τὸς προσιώντας πόρρωθεν ὑ-
 * πολαμβάνειν ὅχθους εἶναι καὶ λόφους
 * ἀντωθυμένους. ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων ἐπὶ
 * τὰ ταπεινότερα ἀποδιδράσκει, δέον ποιή-
 * σαθαι τὴν αὔξησιν ἑμπαλιν. ἅμα τῇ
 * θαυμαστῇ τῆς ὅλης παρασκευῆς ἀγγελίᾳ
 * παραμίζας τὸς θυλάκους καὶ τὰ ἀρτύματα
 * καὶ τὰ σακκία, μαγειρεῖς τινὰ Φανλασίαν
 * ἐποίησεν. ὥσπερ γάρ, εἴ τις ἐπ' αὐτῶν
 * ἐκείνων τῶν προκοσμημάτων, μέλαζὺ τῶν
 * χρυσίων καὶ λιθοκολλήτων κρατήρων, καὶ
 * ἀργύρου κοίλῃ, σκηνῶν τε ὀλοχρύσων, καὶ
 * ἐκπωμάτων, φέρων μέσα ἔθηκε θυλακία
 * καὶ σακκία, ἀπρεπὲς ἂν ἦν τῇ προσόψει
 * τὸ ἔργον. ἔγω καὶ τῆς ἐρμηνείας τὰ τοι-
 * αῦτα ὀνόματα αἶψα, καὶ οἶονεὶ σίγματα
 * καθίσαίαι, παρὰ καιρὸν ἐγκατατατλήμε-

να. παρέκειτο δὲ ὡς ὀλοχερῶς ἐπελθεῖν
 καὶ οὖς ὄχθες λέγει συμβεβλήσθαι, καὶ περὶ
 τῆς ἄλλης παρασκευῆς ἔτως ἀλλάξας εἰ-
 πείν, ‘ Καμήλας, καὶ πλῆθος ὑποζυγί-
 ‘ ων φορταγωγόνων πάντα τὰ πρὸς τρυ-
 ‘ φὴν καὶ ἀπόλαυσιν τραπεζῶν χορηγήμα-
 ‘ τα.’ ἢ ‘ σωρὲς ὀνομάσαι παντοίων σπερ-
 ‘ μάτων, καὶ τῶν ἅπερ διαφέρει πρὸς ὀ-
 ‘ φοποιίας καὶ ἡδυπαθείας.’ ἢ (εἴπερ πάν-
 τα, ὡς ἐβέλειο, αὐτάρκη ἔτως δεῖναι) καὶ
 ‘ ὅσα τραπεζοκόμων, εἰπείν, καὶ ὀφοποι-
 ‘ ῶν ἡδύσμαλα.’ οὐ γὰρ δεῖ καλαιντῶν ἐν
 τοῖς ὕφεσιν εἰς τὰ ῥυπαρὰ καὶ ἐξυβρισμένα,
 ἀν μὴ σφόδρα ὑπὸ τινος ἀνάγκης συνδιω-
 κώμεθα. ἀλλὰ τῶν πραγμάτων πρέποι
 ἀν καὶ τὰς φωνὰς ἔχειν ἀξίας, καὶ μιμεῖ-
 σθαι τὴν δημικρογῆσασαν φύσιν τὸν ἄνθρω-
 πον, ἥτις ἐν ἡμῖν τὰ μέρη τὰ ἀπόρρητα
 ἔκ ἐθηκεν ἐν προσώπῳ, ἔδὲ τὰ τῷ παντὶ
 ὄγκου περιηθήματα. ἀπεκρύφατο δὲ, ὡς
 ἐνῆν, καὶ, κατὰ τὸν Ξενοφῶντα, ‘ τὲς τέ-

DE SUBLIMITATE. 195

tem quasi summatim percurrere etiam eos, quos dicit conjectura habitos esse colles, et de caetero apparatu sic *orationem* immutando dicere, ‘ Camelos, multitudinemque jumentorum subvectantium omnia, quae sunt suppeditamenta mensarum ad luxuriam et delicias:’ vel appellare *eos*, ‘ acervos omnis generis frumenti, et eorum, quae praestantissima sunt ad opsonia, et delicias;’ vel (si omnia *voluerit*, ut voluit, sufficientia sic exponere) etiam dicere, ‘ quaecunque sunt deliciae eorum qui mensas struunt, eorumque qui opsonia parant.’ neque enim oportet in Sublimibus descendere ad fordida *verba* et inquinata, nisi ab aliqua necessitate valde adigamur: sed decet habere voces respondentes dignitati rerum, imitarique naturam hominis creatricem, quae in nobis neque partes non nominandas posuit in conspectu, neque excolamenta totius *corporeae* molis; abscondidit vero, quantum potuit, et, secundum Xenophontem, ‘ harum rerum

196 DE SUBLIMITATE.

‘ canales quam longissime avertit, ’ non foedans totius animalis pulchritudinem.

Sed enim non necesse est singulatim ea, quae minuunt orationem, enumerare: cum enim antea ostendimus omnia ea, quae nobilia Sublimiaque efficiunt scripta, manifestum est, quod his contraria humilia *ea* plerumque et indecora reddent.

44. Illud sane reliquum non gravabimur, tuae discendi cupiditatis gratia, addere, et explicare id, Terentiane charissime, quod nuper quaesivit quidam ex Philosophis, dicens, miror ego, perinde ac multi alii, quâ fiat ut in aetate nostrâ *sint* ingenia ad persuadendum maxime apta et in forensibus causis tractandis perita, acriaque et aspera, et praecipue ad suavitates scriptorum facta; non vero jam sint (si rarum quiddam excipias) Sublimia valde et magnifica: tanta prorsus in hac parte scriptorum sterilitas saecu-

• των ὅτι πορρωτάτω ὀχετὸς ἀπέσρεψεν,
ἔδαμῃ καὶ αὐχύνασα τὸ τῷ ὅλῳ ζῶε κάλ-
λος.

Ἀλλὰ γὰρ ἔκ ἐπ' εἶδες δεῖ τὰ μικρο-
ποιὰ διαριθμεῖν· προὑποδεδογμένων γὰρ
τῶν ὅσα εὐγενεῖς καὶ ὑψηλοὺς ἐργάζεται
τὸς λόγους, δῆλον ὡς τὰ ἐναντία τούτων
ταπεινοὺς ποιήσει κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ
ἀσχήμονας.

44. Ἐκεῖνο μέντοι λοιπὸν, ἕνεκα τῆς
σῆς χρησμοθείας, ἔκ ὀκνήσομεν ἐπιπροσ-
θεῖναι, καὶ διασαφῆσαι, Τερεντιανὲ Φίλτατε,
ὅπερ ἐζήτησέ τις τῶν φιλοσόφων προσέ-
ναλχος, Θαῦμά μ' ἔχει, λέγων, ὡς ἀμέ-
λει καὶ ἑτέρας πολλὰς, πῶς ποτε κατὰ
τὸν ἡμέτερον αἰῶνα πιθανὰ μὲν ἐπ' ἄκρον
καὶ πολιτικάι, δριμεῖαι τε καὶ ἐντραχεῖς, καὶ
μάλιστα πρὸς ἡδονὰς λόγων εὐφοροί, ὑψη-
λαὶ δὲ λῖαν καὶ ὑπερμεγέθεις, πλὴν εἰ μή
τι σπάνιον, ἔκέτι γίνονται φύσεις· τοσαύ-
τη λόγων κοσμική τις ἐπέχει τὸν βίον

198 ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ.

ἀφορία. ἢ νῆ Δί', ἔφη, πισευτέον ἐκείνῳ
τῷ θρυλλομένῳ, ὥς ἡ δημοκρατία τῶν
μεγάλων ἀγαθῇ τιθηνός, ἢ μόνη σχεδὸν καὶ
συνήκμασαν οἱ περὶ λόγους δεινοὶ καὶ συνα-
πέθανον; θρέψαι τε γάρ, φησὶν, ἱκανή
τὰ φρονήματα τῶν μεγαλοφρόνων ἢ ἐλευ-
θερία καὶ ἐπελπίσαι, καὶ ἅμα διελθεῖν τὸ
πρόθυμον τῆς πρὸς ἀλλήλους ἐρίδος καὶ τῆς
περὶ τὰ προτεῖα φιλοτιμίας. ἔτι γε μὴν
διὰ τὰ προκείμενα ἐν ταῖς πολιτεῖαις
ἐπαθλα ἐκάστοτε τὰ ψυχικὰ προτερήμα-
τα τῶν ῥητόρων μελετώμενα ἀκονᾶται,
καὶ οἷον ἐκτρέβεται, καὶ τοῖς πράγμασι κατὰ
τὸ εἶκος ἐλεύθερα συνεκλάμπει. οἱ δὲ νῦν
εἰκόκαμεν, ἔφη, παιδομαθεῖς εἶναι δελείας
δικαίας, τοῖς αὐτῆς ἔθεσι καὶ ἐπιτηδεύμα-
σιν ἐξ ἀπαλῶν ἔτι φρονημάτων μονοноῦκ
ἐνεσπαργανωμένοι, καὶ ἄγευσαι καλλίστου
καὶ γονιμωτάτου λόγων νάμαλος, τὴν ἐλευ-
θερίαν, ἔφη, λέγω· διόπερ ἔδδεν ὅτι μὴ κό-
λακες ἐκβαίνομεν μεγαλοφρεῖς. διὰ τῆτο

DE SUBLIMITATE. 199

lum circumdat. num mehercule (dixit) credendum est trito illi dicto, Rempub-
blicam esse bonam nutricem magnorum
ingeniorum, quacum solâ fere viri excel-
lentes in scriptis et viguerint et mortui
sint? Libertas enim (dicit *aliquis*) apta
est et ad nutriendas cogitationes magna-
nimorum spemque *illis* faciendam, et si-
mul ad urgendum *eorum* studium mutuae
contentionis aemulationisque de princi-
patu *eloquentiae*. praeterea quia pro-
posita sunt in Rebuspublicis certaminis
praemia, egregiae animi dotes Rheto-
rum semper excercitatae acuuntur et
quasi terendo excutiuntur, et cum rebus
una (uti par est) liberae effulgent. nos
vero hodierni (dixit) videmur a pueritiâ
imbuti esse justâ servitute; moribus ejus
institutisque ex teneris jam cogitationi-
bus tantum non quasi fasciis involuti, ne-
que unquam degustantes fontem *illum*
scriptorum pulcherrimum et naturalem
maxime, (Libertatem, dixit, volo:) quare
nihil evadimus, nisi adulatores magnifi-

200 DE SUBLIMITATE.

ci: addidit, alias propterea facultates etiam in famulos cadere, servum vero neminem fieri Rhetorem: statim enim prorumpit illud quod illiberale est, quodque quasi custodiâ eum tenet semper a consuetudine subactum: nam (secundum Homerum) 'dimidium virtutis aufert dies servitutis:' quemadmodum igitur (si quidem, inquit, verum est *id, quod* audio) arculae, in quibus Pygmaei, vocati nani, nutriuntur, non solum impediunt incrementa eorum qui in illis includuntur, sed etiam contrahunt eos circumposito corporibus vinculo; ita aliquis possit appellare omnem servitutem (licet sit iustissima) arculam animi et publicum carcerem.

Ego quidem *illum sic* excipio, facile est (dixit *aliquis*, vir optime) et familiare homini, conqueri semper de rebus praesentibus: vide autem ne sit universi orbis pax, quae corrumpat magna ingenia; multo vero magis hoc perpetuum bellum quod nostras cupiditates obsessas

τάς μὲν ἄλλας ἔξεις καὶ εἰς οἰκέτας πίπτειν ἔφασκεν, δοῦλον δὲ μηδένα γίνεσθαι ῥήτορα· εὐθύς γὰρ ἀναζεῖ τὸ ἀπαρρησία-
 ζον, καὶ οἷον ἔμφρων ὑπὸ συνηθείας αἰ-
 κεκονδυλισμένον· ἡμῖσι γὰρ τ' ἀρετῆς,
 ἡ κατὰ τὸν Ὅμηρον, ἀποαίνυται —
 ἡ δέλιον ἡμαρ· ὥσπερ ἔν (εἰ γε, φησί,
 τῆτο πιστὸν ἔστιν, ὃ ἀκῶ) τὰ γλωττόκο-
 μα, ἐν οἷς οἱ Πυγμαῖοι, καλόμενοι δὲ νά-
 νοι, τρέφονται, ὃ μόνον κωλύει τῶν ἐγκε-
 κλεισμένων τὰς αὐξήσεις, ἀλλὰ καὶ συνά-
 ρει διὰ τὸν περικείμενον τοῖς σώμασι θρο-
 μόν· οὕτως ἅπασαν δαλείαν, καὶ ἡ δικαι-
 οσύνη, ψυχῆς γλωττόκομον καὶ κοινὸν δὴ
 τις ἀποφήναί τοι δεσμοτῆριον.

Εγὼ μέντοι γε ὑπολαμβάνω, ῥάδιον
 (ἔφη, ὡ βέλτιστε) καὶ ἴδιον ἀνθρώπου, τὸ
 καταμέμφεσθαι τὰ αἰ παρόντα. ὅρα δὲ
 μήποτε καὶ ἡ τῆς οἰκεμένης εἰρήνης διαφθεί-
 ρει τὰς μεγάλας φύσεις· πολὺ δὲ μᾶλλον
 ὃ κατέχων ἡμῶν τὰς ἐπιθυμίας ἀπεριόρι-

202 ΠΕΡΙ ΤΨΟΥΣ.

ζος ἔτοσι πόλεμος, καὶ νῆ Δία πρὸς τέτοις
 τὰ φρεσὶν τὸν νῦν βίον, καὶ κατ' ἄκρας
 ἄγωνα καὶ φέροντα ταυτὶ πόθῃ· ἡ γὰρ φι-
 λοχρηματία, πρὸς ἣν ἅπαντες ἀπλήως
 ἤδη νοσῶμεν, καὶ ἡ φιληδονία δελαγωγῶσι,
 μᾶλλον δὲ (ὡς ἂν εἴποι τις) καταβυθίζ-
 σιν αὐτάνδρους ἤδη τῶν βίης· φιλαργυρία
 μὲν νόσημα μικροποιόν, φιληδονία δὲ ἀγεν-
 νέστατον. ἔδῃ ἔχω λογιζόμενος εὐρεῖν, ὡς
 οἷόν τε πλεονάζον ἀόριστον ἐκτιμήσαντας, τὰ
 δὲ ἀληθέστερον εἰπεῖν, ἐκθειάσαντας, τὰ
 συμφυῇ τούτῳ κακὰ εἰς τὰς ψυχὰς ἡ-
 μῶν ἐπεισιόνη μὴ παραδέχεσθαι· ἀκολα-
 θεῖ γὰρ τῷ ἀμέτρῳ πλούτῳ καὶ ἀκολάστῳ
 συνημμένη καὶ ἴσα (φασὶ) βαίνουσι πολυ-
 τέλεια, καὶ ἅμα ἀνοίγοντος ἐκείνου τῶν πό-
 λεων καὶ οἰκῶν τὰς εἰσόδους, εἰς ἃς ἐμβαί-
 νει, καὶ συνοικίζεται· χρονίσαντα δὲ ταῦτα
 ἐν τοῖς βίοις, νεοτλοποιεῖται (κατὰ τῶν
 σοφῶν,) καὶ ταχέως γενόμενα περὶ τεχνο-
 ποιῶν ἀνάλεξον ἐν τι γεννώσι καὶ τύφον καὶ

DE SUBLIMITATE. 203

tenet, et praeterea hercule hi affectus, qui praefens saeculum praesidio tenent, et ex arce rapiunt feruntque: amor enim nummorum (quo omnes jam insatiabiliter laboramus,) amorque voluptatis in servitutem rapiunt, seu potius (ut ita dicat aliquis) demergunt jam saecula una cum ipsis hominibus: amor quidem argenti morbus est minutos *nos* efficiens, amorque voluptatis *morbis* viles efficiens. nequeo sane cogitando invenire, quo modo fieri possit, ut nos, qui immensas divitias magni aestimamus, et (ut verius dicam) numinis instar colimus, non recipiamus in animos nostros invadentia illa mala, quae cum illis *divitiis* una nascuntur; sequitur enim opes immensas et nimias conjunctus et aequis (ut aiunt) passibus incedens magnus sumptus, simulque *opibus* illis aditus urbium et privatarum aedium recludentibus, in quos intrat *sumptus*, etiam una *cum opibus* ibi habitat: et, cum haec in saeculis per aliquod spatium temporis duraverint, nificiant, (secundum sapientes,) et cito

204 DE SUBLIMITATE.

ad prolem faciendam conversa generant et Fastum et Luxuriam, foetus suos non spurios, sed valde legitimos: sin quis vero hos divitiarum filios permittat ad adolescentiam pervenire, statim procreant in animis dominos inexorabiles, Contumeliam et Injustitiam et Impudentiam: necesse est enim haec sic fieri, hominesque non amplius sursum oculos erigere, nec ulterius *iis* ullam esse famae rationem; sed absolute compleri paulatim talium saeculorum corruptionem, et contabescere et emarcescere animi Sublimitates, neglectasque esse, cum admirentur mortales suas et inutiles partes, omittentes incrementum facere *partibus* immortalibus. neque enim in judicio quis pretio corruptus, potest esse liber integerque de rebus aequis et pulchris iudex; necesse est enim ut suae res videantur pulchrae justaeque ei, qui dona accipit: et *similiter*, ubi munera, et venationes alienarum mortium, et insidiae testamentis *factae* totas vitas nostras jam moderantur; *ubi* etiam lucrum ex re quâlibet

τρυφήν, ὃ νόθα ἑαυτῶν γεννήματα, ἀλλὰ
 καὶ πάνυ γνήσια. εἰ δὲ καὶ τέττες τις τοῦ
 πλέττε τῆς ἐκγόνος εἰς ἡλικίαν ἐλθεῖν ἐά-
 σῃ, ταχέως δεσπότας ταῖς ψυχαῖς ἐν-
 τίκλουσιν ἀπαραιτήτης, ὕβριν καὶ παρανο-
 μίαν καὶ ἀναισχυντίαν. ταῦτα γὰρ οὕτως
 ἀνάγκη γίνεσθαι, καὶ μηκέτι τῆς ἀνθρώπου
 ἀναβλέπειν, μηδὲ πέρα φήμης εἶναί τινα
 λόγον· ἀλλὰ τοιούτων ἐν κύκλῳ τελεσι-
 κργεῖσθαι κατ' ὀλίγον τῶν βίων τὴν διαφ-
 θοράν, φθίνειν δὲ καὶ καταμαραίνεισθαι τὰ
 ψυχικὰ μεγέθη, καὶ ἄζηλα γίνεσθαι, ἥνικα
 τὰ θνητὰ ἑαυτῶν μέρη κανόνητα ἐκθαυ-
 μάζοιεν, παρέντες αὔξειν τ' ἀθάνατα. οὐ
 γὰρ ἐπὶ κρίσει μὲν τις δεκαθεῖς, οὐκ ἂν
 ἐπὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν ἐλεύθερος καὶ
 ὑγιὴς ἂν κριτὴς γένοιτο· ἀνάγκη γὰρ τῷ
 δωροδόκῳ τὰ οἰκεῖα μὲν φαίνεσθαι καλὰ
 καὶ δίκαια. ὅπερ δὲ ἡμῶν ἐκάστῃ τῆς ὅλους
 ἤδη βίης δεκάσμοι βραβεύουσι, καὶ ἀλλοτρί-
 ων θῆραι θανάτων, καὶ ἐνεδραι διαθηκῶν,

τὸ δ' ἐκ τῆ παντὸς κερδαίνειν ὠνούμεθα
 τῆς ψυχῆς, ἕκαστος πρὸς τῆς [φιλοχρη-
 ματίας] ἡνδραποδισμένοι, ἄρα δὴ ἐν τῇ
 τοσαύτῃ λοιμικῇ τῇ βίᾳ διαφθορᾷ δοκοῦ-
 μεν ἔτι ἐλεύθερόν τινα κριτὴν τῶν μεγά-
 λων, ἢ δικόνων πρὸς τὸν αἰῶνα, καδέκα-
 ρον ἀπολελείφθαι, καὶ μὴ καταρχαιρεσιάζ-
 εσθαι πρὸς τῆς τοῦ πλεονεκεῖν ἐπιθυ-
 μίας; ἀλλὰ μήποτε τοῖς τοιούτοις, οἳ οἱ
 περ ἑσμέν ἡμεῖς, ἄμεινον ἄρχεσθαι ἢ ἐ-
 λευθέροις εἶναι. ἐπεὶ τοι γε ἀφεθεῖσαι τὸ
 σύνολον, ὥς ἐξ εἰρκτῆς ἀφετοί, κατὰ τῶν
 πλησίον αἱ πλεονεξίαι καὶ ἐπικαύσειαν
 τοῖς κακοῖς τὴν οἰκουμένην. ὅλως καὶ δα-
 πανὸν ἔφην εἶναι τῶν νῦν γεννωμένων φύ-
 σεων τὴν ῥαθυμίαν, ἢ, πλὴν ὀλίγων, πάν-
 τες ἐγκατατίθενται, ἢ ἄλλως ποιοῦντες ἢ
 ἀναλαμβάνοντες, εἰ μὴ ἐπαίνου καὶ ἡδονῆς ἕ-
 νεκα, ἀλλὰ μὴ τῆς ζήλου καὶ τιμῆς ἀξίας
 ποτὲ ὠφελείας.

Κράτιστον δ' εἰκὴ ταῦτ' εἶναι, ἐπὶ δὲ

DE SUBLIMITATE. 207

nobis comparamus vitae *periculo*, in servitute redacti unusquisque a cupiditate nummorum, num in tam pestilenti saeculi corruptione putamus reliquum esse quenquam liberum et incorruptum iudicem *scriptorum* Sublimium vel ad aeternitatem perventurorum, et non corruptum esse a cupiditate ditescendi? sed *vide* annon sit melius tales, quales nos sumus, regi quam liberos esse: quoniam cupiditates *nostrae*, velut ex caveâ emissae *bestiae*, in proximos omnino emissae etiam incenderent malis totum orbem. in summâ vero dixi desidiam esse consumptricem ingeniorum nunc temporis natorum, in quâ nos omnes (exceptis paucis) vitam transigimus, non aliam ob rem laborantes vel fuscipientes *opus* quam ob gloriolam et voluptatem, non autem ob id commodum, quod dignum est aemulatione et honore.

Sed praestiterit haec omittere et ad

208 DE SUBLIMITATE.

ea pergere, quae sequuntur: haec vero erant Affectus, de quibus ex professo promisi me in peculiari commentario dicturum, et qui, ut mihi videtur, tum alius generis orationis, tum ipsius Sublimitatis partem [*non minimam*] constituunt.

ΠΕΡΙ ΎΨΟΥΣ. 209

συνεχῇ χωρεῖν· ἦν δὲ ταῦτα τὰ Πάθη·
περὶ ὧν ἐν ἰδίῳ προηγουμένως ὑπεχόμεθα
γράφειν ὑπομνήματι, τήν τε τοῦ ἄλλου
λόγου καὶ αὐτῷ τῷ ὕψους μοῖραν ἐπεχόντων,
ὡς ἡμῖν δοκεῖ, [ἐκ ἐλαχίστην.]

Τ Α Τ Ο Υ

Λ Ο Γ Γ Ι Ν Ο Υ

Λ Ε Ι Ψ Α Ν Α.

I. E Cod. MSto. Vat.

ΚΟΡΩΝΙΣ δ' ἔσω λόγῳ πάντος ἢ φρονήματος Ἑλληνικῷ Δημοδένῃ, Λυσίας, Αἰσχίνῃ, Αριστείδῃ, Ισαῖος, Τίμαρχος, Ισοκράτης, Δημοδένῃ ὁ ἢ Κρίθινος, Ξενοφῶν, πρὸς τέτοις Παῦλος ὁ Ταρσεύς, ὃν τινα καὶ πρῶτόν φημι θεωρεῖσθαι δόγματος ἀναποδείκνυ.

II. E Cod. MS. Par.

ΠΡΟΗΛΘΕ δὲ τὸ μετρὸν ἐκ Θεῶ, μέτρῳ τὰ τε ὑράνια ἢ ἐπίγεια κεκοσμηκότος· ἀρμονία γὰρ τίς ἐστι ἢ τοῖς ἐπερανίοις ἢ ἐπιγείοις. ἢ πῶς ἂν ἄλλως συνέσῃ τόδε τὸ πᾶν, εἰ μὴ ρυθμῷ τινι ἢ τάξει διεκεκόσμητο; καὶ τὰ ὑφ' ἡμῶν δὲ κατασκευαζόμενα ὄργανα μέτρῳ πάντα γίνονται. Εἰ δὲ πάντα, πολλῶ γε μᾶλλον ὁ λόγος, ἅτε ἢ περιεκτικὸς ἀπάντων ὢν· ἐστὶ μὲν γὰρ καὶ τῷ πρὸς ἀρμονία τίς· καὶ δῆλον ἐξ ὧν τῷ μῦθῳ ὁ λόγος ἐστὶν ἀρρυθμότερος, τῷ δὲ ὕ. μᾶλλον δὲ πρὸς τῷ ποιητικῷ, πᾶσι πλείοσι χρωμάτων ἢ λέξεσι, ἢ δὴ ἢ μύθοις ἢ πλάσμασι, δι' ὧν ἀρμονία κατασκευάζεται. ταῦτ' ἄρα ἢ οἱ παλαιοὶ ἐμμέτρους μᾶλλον τὴν οἰκείαν ἐποίουν λόγους, ἢ πεζούς· ἢ μὴ τῷ μέτρῳ πρὸς ἀρμονία, ἢ δ' ἀρμονία μουσικὴ τυγ-

D I O N Y S I I
L O N G I N I
F R A G M E N T A.

I. E Cod. MSto. Vat.

FINIAT autem omnem *nostrum* sermonem et Graecum Sublime *dicendi* genus Demosthenes, Lysias, Aeschines, Aristides, Isaeus, Timarchus, Isocrates, Demosthenes, qui et Crithinus *fuit*, Xenophon, praeterea Paulus Tarsensis, quem et primum dico praefuisse opinioni argumentis non probatae.

II. E Cod. MS. Par.

METRUM a Deo primum venit, qui et coelestia et terrestria concinne et quasi modulate disposuit: rebus enim cum coelestibus tum terrestribus inest quaedam harmonia. equomodo autem universum hoc, nisi certo ordine et rhythmo quodam digestum fuisset, aliter unquam constitisset? imo organa ipsa *et instrumenta*, quae manu hominum fiunt, modulo omnia *seu mensura* constant. si vero omnia, multo magis oratio, utpote quae omnia in se complectitur; etenim pedestri sermoni sua est harmonia: idque ex eo liquet, quod hominis unius quidem sermo numerosior est, alterius vero non item. sed harmonia sane magis competit poeticae orationi, quae plurimis et affectibus utitur et dictionibus, et fabulis quoque et figmentis, per quae efficitur harmonia. idcirco antiqui suos libros strictâ potius quam solutâ oratione condebant: metro certe insita inest harmonia, harmonia vero musica est;

musicae autem quanta sit gloria, nemo ignorat : quamobrem et Metrum res est eximia, quippe quod musicae subest ; cuius nos, ut Homerus loquitur,

——Solam famam audivimus, neque quicquam scimus.

III. E Cod. MS. Par.

PROLEGOMENA in *Hephaestionis* Enchiridion.

1. AT seu nova res sit Metrorum observatio, seu veteris Musae inventum, pulchre utrumque se habebit : nam si sit vetus, vetustate ipsâ venerabilis : si recens, amabilior futura est, idque Homero iudice,

Quippe illam resonant omnes laudantque Camoenam,

Quae, novitate placens, insuetas fertur ad aures.
Porro Metri pater est non solum Rhythmus, sed et Deus : nam ex Rhythmo ortum habuit, Deus vero sonum ipsum Metri protulit.

2. Rei metricae tractationem multi multifariam orsi sunt : alii ab literis, ut Philoxenus ; alii a definitione Metri, ut Heliodorus : nos vero auctorem secuti Hephaestionem a syllaba ordiemur : sed pauca primum praefanda sunt.

3. Sensus audiendi est id, quo de Metro iudicamus : unde sic quidam definiunt : *Metrum est pedum apta compositio, quae sensu audiendi percipitur* : quod si auris iudicat, vox sane est quae ornat : quippe ut vox, sonum modulatum producendo vel contrahendo, syllabas quasi figurat ; ita auditus eas aure excipiens iudicat.

4. Hinc fit ut Metra complura velut tacita lateant in pedestri oratione, et vicissim in alia Metra multae

χάει· τῆς μουσικῆς δὲ ὅσον κλέος ἐστίν, ὕδεις ἀγνοεῖ·
ὥστε καὶ τὸ μέτρον ἐν τῶν ἀρίστων, ὑπὸ τὴν μουσικὴν ὄν,
ἥς τὸ κλέος (ὡς Ὁμηρος ἔφη)

—Οἶον ἀκρόμῳ, ὕδὲ τι ἴδμεν.

III. E Cod. MS. Par.

Τὰ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ εἰς τὸ τῷ Ἡφαιστίωνος
Εἰς χειρίδιον.

α'. ΑΛΛ' εἴτε νέα τῶν μέτρων ἢ θεωρία, εἴτε Μῦσης
εὖρεμα παλαιᾶς, ἐκάτερον ἔχει καλῶς· ἀρχαία μὲν
γὰρ ὅσα ἐκ τῆς παλαιότητος ἔχει τὴν σεμνότητά, νέα
δὲ ὅσα ποθεινότερα κατ' Ὁμηρον,

Τὴν γὰρ αἰοδὴν πάντες ἐπικλέουσ' ἄνθρωποι,

ἥ τις ἀκρόνισσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.

Μέτρον δὲ πατήρ ρυθμός καὶ θεός· ἀπὸ ρυθμοῦ γὰρ ἔχον
τὴν ἀρχὴν, θεὸς δὲ τὸ μέτρον ἀπεφθέγγαστο.

β'. Τῷ δὲ περὶ μέτρων λόγῳ πολλοὶ πολλαχῶς
ἤρξαντο· οἱ μὲν ἀπὸ σοιχείων, ὡς Φιλόξενος, οἱ δὲ ἀ-
πὸ τῶν μέτρων ὄντων, ὡς Ἡλιόδωρος· ἡμεῖς δὲ Ἡφαιστί-
ωνι κατακολουθήσομεν ἀπὸ συλλαβῆς ἀρξάμενοι· πρῶ-
τον δὲ ὀλίγα προειπεῖν δίκαιον.

γ'. Τεκμήριον μέτρον ἀκοή· ἐνιοὶ γὰρ ὥτως ὠρί-
σαντο· μέτρον ἐστὶ ποδῶν ἢ βάσεων σύνταξις, αἰσθήσει
τῇ δι' ἀκοῆς παραλαμβανομένη· εἰ δὲ τὸ κρίνον ἐστὶν
ἀκοή, τὸ κοσμῶν ἐστὶ φωνή· ὡς γὰρ τὸν ἦχον τῆς εὐρυθ-
μίας ἐκλείνυστά τε καὶ συσέλλυσσα φωνὴ σχηματίζει τὰς
συλλαβὰς, ὥτως εἰςδεξαμένη κρίνει ἡ ἀκοή.

δ'. Διὰ τούτο πολλὰ τῶν μέτρων συμβέβηκεν ἀπο-
κρύπτειν σιωπώμενα ἐν τῇ κατὰ πεζὸν ῥήσει· καὶ

αὐτὸ πάλιν πολλὰς πλῶσεις ἔχει πρὸς ἄλλα μέτρα,
εὖροι γὰρ ἂν τις παρὰ Δημοσθένει τῷ ῥήτορι εἶχον
ἡρωϊκὸν κεκρυμμένον, ὃς ἡδυνήθη λαθεῖν διὰ τὸ περὶ
ἔσαν τὴν θεωροῦσαν συναρπάσαι τῷ λόγῳ τὴν ἀκοήν·
φησὶ γὰρ,

Τὸν γὰρ ἐν Ἀμφίστῃ πόλεμον, δὴ δὲ εἰς Ελάτειαν
ἦλθε Φίλιππος.

εἶχος ἐστὶν ἡρώος· ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰωνικόν, ὅταν λέγῃ,

Πολλῶν δὲ λόγων καὶ θορύβου γιγνομένων παρ' ὑμῖν.
τῷτο γὰρ ἀντικρὺς Ἰωνικόν ἐστιν ἀπὸ μείζονος, ὁμοιον τῷ,

Εὐμορφοτέρα Μνιασιδίχα τὰς ἀπαλὰς Γυρίνω.
τὰς δὲ τῶν μέτρων συνεμπλῶσεις ἐν τοῖς ἐξῆς ἐπιδείξ-
ομεν.

εἰ. Διαφέρει δὲ μέτρον ρυθμῷ, ὅλη μὲν γὰρ τοῖς
μέτροις ἡ συλλαβὴ, καὶ χωρὶς συλλαβῆς ἔκ ἂν ᾔσθαιτο
μέτρον· ὁ γὰρ ρυθμὸς γίνεσθαι μὲν καὶ ἐν συλλαβαῖς, γί-
νεται δὲ καὶ χωρὶς συλλαβῆς· καὶ γὰρ ἐν κρέτῳ. ὅταν
μὲν γὰρ τὴν χαλκίαν ἴδωμεν τὰς σφύρας καταφέρον-
τας, ἅμα τινὰ καὶ ρυθμὸν ἀκούομεν· καὶ ἵππων δὲ πορεύ-
εσθαι ῥυθμὸς ἐνομιόη, καὶ κινήσεις δακτύλων, καὶ μελῶν καὶ
χήμασιν, καὶ χορδῶν κινήματα, καὶ τῶν ὀρίθων τὰ πτε-
ρίσμασιν· μέτρον δὲ ἔκ ἂν ᾔσθαιτο χωρὶς λέξεως ποιᾶς
καὶ ποσῆς.

Ἐτι τοίνυν διαφέρει ρυθμῷ τὸ μέτρον, ἢ τὸ μὲν
μέτρον σιγνηγὸς ἔχει τὴν χρόνον, μακρόν τι καὶ
βραχύν, καὶ τὸν μετὰ τῷτο, τὸν κοινὸν καλεῖσθαι, ὃς
καὶ αὐτὸς πάντως μακρὸς ἐστὶ καὶ βραχύς, ὁ δὲ ρυθμὸς
ὡς βύλεται ἔλκει τὴν χρόνον· πολλάκις γὰρ καὶ τὸν
βραχύν χρόνον ποιεῖ μακρόν. ὅτι δὲ τῷτο ὅτως ἔχει,
καὶ τὴν διαφορὰν ἴσασιν οἱ ποιηταί. λάβωμεν παρα-

modis incident. itaque et apud Demosthenem oratorem invenire est occultum versum Heroïcum; qui ideo latere potuit, quia pronuntiatio, ad solutam orationem accommodata, auditum simul et verba abripuit. ait quippe,

Τὸν γὰρ ἐν Ἀμφίση πάλαιον, δι' ὃν εἰς Ἑλάτηαν δῆς.

versus est Heroïcus: sed et Ionicum *reperias*, cum ait,

Πολλῶν δὲ λόγων ἡ θορύβη γιγνόμενη παρ' ὑμῖν

nam in his manifestum se prodit Ionicus a majori, similis huic,

Εὐμορφότερα Μνασιδῖκα τὰς ἀπαλὰς Τυρίνω.

Metrorum vero in se invicem incidentium exempla posthac afferemus.

5. Metrum et Rhythmus hoc differunt, quod Metra syllabis tanquam materia consent, et absque syllabâ non possit fieri Metrum: Rhythmus vero et in syllabis et citra syllabas fit; nempe in eo sono qui pulsatione efficitur. etenim cum ab aerariis fabris malleos deorsum incuti videmus, simul etiam Rhythmum quendam audimus: item equorum incessus pro Rhythmo habitus est, necnon micatio digitorum, et apta membrorum conformatio, et chordarum motus, et avium volitantium plausus: at sine dictione, quae et talis sit et tanta, Metrum consistere non potest.

Praeterea Metrum a Rhythmo differt, eo quod metrum tempora habeat fixa ac definita, longum scilicet et breve, et horum medium, quod commune appellant; quod ipsum quoque omnino et longum et breve est: Rhythmus autem tempora ad libitum producat, sic ut breve tempus longum saepe efficiat. rem ita se habere, et illa a se invicem differre, Poëtae sciunt.

capiamus exempla ex comoediâ in gravem Philosophiam jocante : nempe Socrates ait (licet *eum* irrideat Aristophanes) *utrum de Metris, an de Epico versu, an de Rhythmis?* distinxit ille Metra ab Rhythmis : itaque in exemplo allato duo haec observanda; Rhythmum a Metro differre, et veteres Metrorum rationem praeceptis comprehensam didicisse.

6. Metrum de multis rebus dicitur. nam et modum [seu mediocritatem] Metrum vocamus; ut ille qui dixit, ΜΕΤΡΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ, *modus optimus*: sive hoc sit sapientis pronuntiatum, seu donum *hominibus* a Deo datum; nam Apolline quidem dignissimum *est*, modorum inventore. deinde appellatur Metrum et id ipsum quod metitur, et id quod mensum est: ut cum medimnum, et id quod medimnus capit, Metrum vocamus, sane utraque ea res medimnus dici solet: item si possum vas, in quo aliquam quantitatem metior, appellare *χόα congium*, etiam e contrario ipsam quantitatem *in eo contentam* appellamus *χόα*: [itidem ipsum lignum, quod longitudinem habet unius cubiti, appellamus cubitum.]

7. Pariter et in praesenti instituto Metri nomen ad multa pertinet: nam et metrum dicimus quidquid prosa non est: ut cum ea quae scripsit Plato, profam; quae Homerus, Metra nomino. Metrum etiam dicitur quaeque Metri species; ut cum dico, Metrum Ionicum, Metrum Iambicum, Metrum Trochaicum. item versus singuli appellantur Metrum: ut cum dico; prima Homeri Rhapsodia Metris constat sexcentis, id quod Ulysses Metricus observavit. jam vero et pedum duorum conjugationem Metrum vocamus, ut cum Trimetrum appellamus Iambicum illum, qui constat

δειγμάσια παρὰ τῆς κωμωδίας ἐν παραδείξει φιλοσοφία· ὁ γὰρ Αἰσοφάνης ἐν ταῖς Νεφέλαις· φησὶ Σωκράτης, εἰ καὶ τωθάξει Αἰσοφάνης, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ταῖς μέτρων, ἢ περὶ ἐπῶν, ἢ περὶ ῥυθμῶν; ἀντιδιέειλε γὰρ ἐκεῖνος ἀπὸ ῥυθμῶν τὰ μέτρα· εἰς ἑκάτερον γὰρ τὸ παραδειγμα σημειώτεον, ὅτι τε ῥυθμὸς μέτρῳ διαφέρει, καὶ ὅτι ἴσασιν ἐν διδασκαλίᾳ οἱ παλαγοὶ τὴν τῶν μέτρων θεωρίαν.

ζ'. Τὸ δὲ μέτρον λέγεται πολλαχῶς· καὶ γὰρ τὴν εὐμετρίαν μέτρον προσαγορεύομεν, ὡς ὁ εἰπὼν, ΜΕΤΡΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ· εἴτε σοφὸν ἀπόφθεγμα, εἴτε θεῖον ἀνάθημα, Ἀπόλλωνι μὲν γὰρ ἁρμοδιώτατον, ἐπεὶ καὶ μέτρων ἀρετὴς. λέγεται δὲ μέτρον καὶ αὐτὸ τὸ μετρῶν, καὶ τὸ μετρώμενον· ὡς ὅταν εἰπωμεν τὸν μέδιμνον μέτρον, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ μέρηθην μέτρον, ἀμφοτέρωθεν δὲ καλεῖται μέδιμνος· καὶ αὖ πάλιν εἰ εἴποιμι χόρα τὸ σκεῦος, ἐν ᾧ μετρῶ ποσότητά τινα· καὶ αὖ πάλιν αὐτὴν τὴν ποσότητά χόρα προσαγορεύομεν. [καὶ αὖ πάλιν αὐτὸ τὸ ξύλον, ὃ μόνον ἔχει πῆχυν, πῆχυν προσαγορεύομεν.]

ζ'. Οὕτω μὲν ἔν καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς θεωρίας πολλαχόθεν λέγεται μέτρον. μέτρον τε γὰρ καλεῖται πᾶν τὸ μὴ πεζόν· ὅταν εἰπῶ τὰ μὲν Πλάτωνος πεζὰ, τὰ δὲ Ὀμήρου μέτρα. μέτρον καλεῖται καὶ εἶδος ἑκάστου· ὡς ὅταν εἰπῶ, μέτρον Ἰωνικόν, καὶ μέτρον Ἰαμβικόν, καὶ μέτρον Τροχαϊκόν. μέτρον καλεῖται καὶ εἶδος ἑκάστου· ὡς ὅταν εἰπῶ, ἡ πρώτη Ὀμήρου ῥαψῶδις μέτρα ἔχει χ. τῆτο δὲ Οδυσσεὺς ὁ μετρίως ἐσημειώσατο. εἰ τοίνυν μέτρον καλεῖται τὴν συζυγίαν, τῆς τὴν διποδίας, ὅταν τὸ Ἰαμβικόν, τὸ ἀπὸ ἑξ ὑποδῶν συγχεί-

μῦθον, τρίμετρον καλῶμεν. μέτρον καλῶμεν καὶ τὸν χρόνον, ὃν τινες τῆς ρυθμικῶν σημείων θεωροῦσιν· ὅτι δὲ τὺτο ὕψος ἔχει, παράδειγμα τεθήσεται, ὃ τινες μὲν Ὀρφέως, τινὲς δὲ τῆς Πυθίας παραλαμβάνουσιν· περὶ δὲ τῆς ἐπὶ λέγων, ἢ λέγουσα.

Ὀρθιον, ἑξαμέρις, τετόρων καὶ ἑκοσι μέτρων· καὶ ταῦτα ὕψος ἔχει, ὥς περ ἔρηκα· μέτρον δὲ καὶ τὸ μετρῶν καὶ τὸ μετρώμενον. ὕψος καὶ ἐπὶ τῆς θεωρημένης αὐτὸ τὸ μέτρον, τίς ἐστι τὸ ποίημα, μέτρον θεωροῦσιν· [καὶ ἑκάστον τῆς μετρήτων τῆς ὁμοίας τετύχηκεν ὀνομασίας· χρόνος δὲ συλλαβὴν ποιεῖ, συλλαβὴ δὲ πόδα, πῶς δὲ συζυγίαν, συζυγία δὲ εἶχος, εἶχος δὲ ποίημα· πάντα ἔν εἰκότως μέτρα θεωροῦσιν·] εταμ.]

ἦ. Γέγονε δὲ ἀπὸ τοῦ μείρω ῥηματός, ὃ ἐστὶ μερίζω· ἀπὸ δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ,

Ἰσον ἐμοὶ βασίλει, καὶ ἡμῖν μείρω τιμῆς.
ὥς δὲ παρὰ τὸ σείω σείστρον γίνεσθαι, καὶ παρὰ τὸ δέρω δέρτρον, καὶ παρὰ τὸ φέρω φέρτρον, ὕψος καὶ παρὰ τὸ μείρω μέτρον· ὄνομα γὰρ ἐστὶ, καὶ ἐκ τῆς ἐτυμολογίας, τὸ μερισμῶ.

Ζ'. Περὶ δὲ ὅρων μέτρων νῦν εἰπεῖν καὶ ἀναγκαῖον· αὐτὸς γάρ ὁ Ἡφαισίων αἰτιάται τὸν Ἡλιόδωρον, ὅτι τοῖς ἐπαρχομένοις γράφει· τοῖς δὲ ἀπείροις, καὶ τοῖς μήπω τῆς μετροποιίας γεγεμένοις, ἀδύνατον νοῆσαι τὸν ὅρον.

Ι'. Επιγέγραπται δὲ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ, ὃ καὶ (ὥς τινες ᾤθησαν) διὰ τὸ εἶδος, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐξυγεῖν τῆς μετρίων τὰς ψυχὰς, καὶ διὰ τὸ ἐν χερσὶν ἔχειν τὰς βυλομένης τὰ κεφάλαια τῆς μετρικῶν παραγυμνά-

sonis pedibus. ipsum tempus etiam Metrum vocamus; quod quidam Rhythmici scriptores *σημεῖον notam* appellant. id ita esse exemplo confirmabimus, quod alii Orpheo, alii Pythiae acceptum referunt: etenim cum haec, vel ille, de Epico versu sic loquatur,

Tramite eunt recto Metra bis duodena, pedes sex. Et haec ita se habent ut dixi: 'Metrum vero est et id quod metitur et id quod mensum est:' ita etiam in modo dictis id ipsum quod mensum est (id est Poëma) Metrum vocatur, et singulae partes metientes eandem appellationem sortitae sunt: tempus enim syllabam, pedem syllaba, pes metricam conjugationem, haec versum, hic Poëma efficit; ut merito singula appellentur Metra.

8. Factum est Metri nomen ex verbo μέω, quod est *divido*: unde illud Poëtae,

Ἴσον ἡμῶι βασιλευς, ὃ ἡμῖσι μέω τιμῆς.

Jure pari imperita, mecumque hunc divide honorem.

atque ut ex σῶω fit σῶτρον, ex δέω δέτρον, ex φέω φέτρον, ita ex μέω μέτρον: est igitur, si etymologiam spectemus, nomen partitionis.

9. De definitionibus Metri nunc agere haud necesse est. ipse enim Hephaestion reprehendit Heliodorum, qui apud novitios de ea re agat; cum ii, qui rudes sunt et rem metricam nondum attigerunt, non possint Metri definitionem intelligere.

10. Liber inscribitur ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ *pugillare*, non (ut quidam opinati sunt) ex Gladio, sed ex eo quod acuat animos eorum, qui in ipsum incidunt, quia possint habere illi, qui velint, *ἐν χερσὶν in manibus* praeceptionum metricarum singula capita. id ita esse hinc

constat, quod Heliodorus initio Enchiridii ait: 'hic
' liber in usum eorum scriptus est, qui rei metricae
' praecipua capita habere in manibus velint.'

11. Hephaestion, ut jam diximus, ab Syllabâ illud incipit, eo quod Metri materia sit syllaba, sine qua nec Metrum potest consistere: id autem quod efficit, prius est eo quod efficitur, adeoque illinc incipiendum. caeterum non ab genere incipit, sed a specie: differunt vero genus et species, quatenus genus quidem est res primaria, quae in species dividi potest; species autem est id in quod genus dividitur: sic animal est genus, cuius species sunt homo, equus, et reliqua. eâdem ratione et syllaba genus est: species vero ejus sunt brevis, longa, et ea quae communis dicitur. itaque huic Scriptori initium ab genere facere haud visum est, quod ea quaestio esset mere technica; nec aut syllabam definiri, aut ejus etymologiam afferri, ad Metra ipsa quicquam conferret. tamen ille eo nomine a technicis reprehensus est.

12. Definitio Syllaba est * * * * *

13. Praeterea syllaba hinc nomen habuit, quod literas plures in se una comprehendat, quae sub unico sono percipi possint: nisi quis loquatur de iis syllabis, quae literâ unâ constant: sed haec quidem technicis disquirenda relinquamus.

14. In re metricâ illud tenendum, omnes breves inter se esse aequales; item omnes longas: universae

των ὅτι δὲ ταῦτα ἕτως ἔχει, Ἡλίοδωρος τῷ Εὔχει-
ριδίου ἀρχόμενος ἕτω λέγει, ' τοῖς βουλομένοις ἐν
' χερσὶν ἔχειν τὰ κεφαλαιώδεσρα τῆς μετρικῆς γέ-
' γραπται τὸ βιβλίον τῦτο.

ια'. Ἡρξάτο δὲ αὐτῷ ὁ Ἡφαισίων, ὡς ἔφην, ἀπὸ
συλλαβῆς, ὅλη γὰρ τοῖς μέτροις ἡ συλλαβὴ, καὶ ἄνευ
ταύτης ἢ ἀν' συστάμῃ τὸ μέτρον· τὸ ποιεῖν φεθ' τῷ
ποιηθέντος, ὅθεν ἄρξασθαι δίκαιον. ἢ ἀπὸ τῷ γένους
δὲ ἡρξάντο, ἀλλ' ἀπὸ τῷ εἶδους· διαφέρει δὲ εἶδος καὶ
ἡμῶς, ἢ ἡμῶς μὲν εἰς τὸ πρωτότυπον εἰς εἶδη διαμε-
θεῖναι δυνάμενον, εἶδος δὲ τὸ ἀπὸ τῷ ἡμῶς διηρημένον
οἷον εἰ τις λέγοι ζῶον ἡμῶς, εἶδη δὲ αὐτῷ, ἄνθρωπον,
ἵππον, καὶ τὰ λοιπὰ. ἢ καὶ ἡμῶς μὲν εἰσὶν ἡ συλλαβὴ,
εἶδη δὲ αὐτῆς βραχεῖα καὶ μακρὰ, καὶ κοινὴ καλεσμένη.
ἢ ἐδοξεν ἐν αὐτῷ ἀπὸ τῷ ἡμῶς ποιήσασθαι τὴν ἀρ-
χὴν· τεχνικὸς γὰρ ὁ λόγος, καὶ ὅτι πάντες τοῖς μέτροις
συμβαλλεται, οὔτε ὅρῳ τὴν συλλαβὴν περιλαβεῖν,
ἢ τε τὸν περὶ αὐτῆς εἰπεῖν λόγον τῆς ἐτυμολογίας·
καὶ τοὶ ἐν τοῖς τεχνικοῖς ἑλέχον ἔχεν ὁ ὅρος.

ιβ'. Εἰσὶν ἡ συλλαβὴ

ιγ'. Εἰτι ἡ συλλαβὴ παρὰ τῦτο ὠνόμαται, παρὰ
τὸ ποσότηλα σοιχείων εἰς ταυτὸν συλλαμβάνειν, ὡς
ἔξουσιν ὑφ' ἑνα φθόγγον παραλαβεῖν, ἢ μὴ εἴποι τις
τὰς μονογραμμάτους· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ζητεῖν οἱ
τεχνικοί.

ιδ'. Εἰ δὲ τοῖς μετρίκοις εἰδέναι δεῖ, ὅτι πάντα
βραχεῖα ἴση, καὶ πάντα μακρὰ ἴση· καθόλου γὰρ αἱ μὲν

εἰσι, δίχρονοι, αἱ δὲ μονόχρονοι· ἐνθεῖν τὸν μὲν
Δάκτυλον κακῶς τετράχρονον, τὸν δὲ Πυρρίχιον δι-
χρονον, ὃ πολυπραγμονεῖς τῆς ποιητικῆς λέξεως ἢ
συλλαβῆς τὰ σοιχεῖα, ὕδ' ἐν ποσότητι καταριθμῶντες
τὸς χρόνους, ἀλλὰ ἐν δυνάμει τῆς ποσότητος.

IV. E. Cod. MS. Par.

ΑΡΚΤΕΟΝ δὲ ἀπὸ βραχείας· ὕτω τοίνυν ὁ
Ἥφαιστος αὐτὴν ὀρίζεται, βραχεῖα ἐστὶ συλλαβὴ ἢ
ἔχουσα βραχὺ φωνῆν ἢ βραχυνόμῳ, μὴ ἐπὶ τέλος
λέξεως, ὕτως ὡς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆ ἐν τῇ ἐξῆς
συλλαβῇ φωνήτης μὴ ὑπάρχειν σύμφωνα πλείονα
ἐνὸς ἀπλῶ, ἀλλ' ἥτοι ἓν, ἢ μηδὲ ἓν.

Πάνυ ὅν ἐπαίνε αἴσιος ὁ ὄρος, ὡς πάντα ἔχων ὅσα
δεῖ ὑγιᾶ ὄρον ἔχειν. ὄρος ἢ τοῖς φιλοσόφοις εἶναι, ὁ
μηδὲν ἔξωθεν τῆς ὀριζομένης συμπερικαμβάνων, ἢ ὁ
μηδὲν τῆς ὀριζομένης καταλιπὼν, ὃς ἀντιστρέφει πρὸς
τὸ κεφαλαῖον· τυτέσιν ἐὰν ἀλλήλων ὑπάρχουσιν οἱ
ὄροι αὐτὸς τε ὁ ὄρος ἢ τὸ ὀριζόμενον, ὕτως ὡς ἐπὶ τοι-
ῷδε παραδείγματι· ἄνθρωπος ἐστὶ ζῶον λογικόν, θνη-
τόν, νῦν ἢ ἐπισήμης δικλικόν· εἴ τι ὅν ἐστὶ ζῶον логи-
κόν, θνητόν, νῦν ἢ ἐπισήμης δεκτικόν, τὴν τὸ ἐστὶν ἄν-
θρωπος πάντως. ἢ αὖ πάλιν φωνὴ ἐστὶν ἀῆρ πεπληγ-
μένος· εἴ τι ὅν ἐστὶν ἀῆρ πεπληγμένος, τὴν φωνὴ
πάντως. ὕτως ἔν ἢ ἐπὶ τῷ προκειμένῳ ὄρν, εἰδωμέν
τὸ ἀντιστρέφον· εἴ τι ἐστὶ βραχὺ φωνῆν, μὴ ἐπὶ τέλος
λέξεως κείμενον, μετὰ τῆς ἄλλης συλλαβῆς ὅν ἔχον
σύμφωνα ἐνὸς πλείονα, τὴν πάντως ἐστὶ συλλαβὴ
βραχεῖα· προείρηται δὲ τὸ μὴ ἐπὶ τέλος λέξεως κεί-
μενον, διὰ τὴν ποιητὴν λεγομένην· [ἐάνπερ οἷς μέρος

quippe constant temporibus, longae duobus, breves uno. hinc sit ut in Dactylo quatuor, in Pyrrichio duo tempora esse statuamus; nec dictionis aut syllabae Poëticae literas curiosius investigantes, nec ex earum numero, sed ex numeri potestate, tempora metientes.

IV. E Cod. MS. Par.

INCIPIENDUM autem a brevi syllaba: sic vero eam definit Hephaestion, 'Syllaba ea brevis est, quae habet vocalem brevem vel correptam, non in fine dictionis; et ita quidem ut eam inter et sequentis syllabae vocalem non intersint consonantes plures unâ simplice, sed aut una tantum, aut nulla.'

Omnino sane laudanda definitio, utpote omnia habens quae oportet habere legitimam definitionem. nempe Philosophis definitio ea esse *statuitur*, quae nihil extra rem definitam complectitur, quae nihil omittit rei definitae, quae cum rei summâ reciprocatur; si videlicet definitio ipsa, et illud quod definitur, alterum alterius definitio sit, sic ut in hoc exemplo: homo est animal sermone praeditum, mortale, intelligentiae et scientiae capax: siquod igitur animal sermone praeditum est, et mortale, idemque intelligentiae et scientiae capax, homo illud prorsus est. item sonus est aër percussus: siqua res igitur aër est percussus, ea utique est sonus. eodem modo nos in propositâ definitione videmus id quod reciprocatur: si qua est vocalis brevis, nec ea in fine dictionis posita, quae non habeat post se plures unâ consonantes, ea utique est brevis syllaba. antea vero dictum fuit, *non in fine dictionis posita*, propter eam *vocalem*, quae communis dicitur: [si faciat

partem integram orationis, incidit in naturam *vocalis* communis: velut cum brevis syllaba in fine dictionis posita, aliquando longa habita est, ut apud Poëtam, τὰ περὶ καλὰ ῥέθρα: ita et syllaba πρὸς brevis per se est: sed longae locum obtinet, ubi Homerus ait, πρὸς οἶκον Πηλεΐδης, quoniam ibi pedem oportet esse spondeum.] illud autem, 'si non intersint plures unâ consonantes,' additum est definitioni, propter eam *vocalem* quae *positione* fit longa: nam si contigerit, ut vocali, seu brevi seu correptae, postpositae sint duae consonantes, eae syllabam longam efficient: sic vocalis, syllaba est brevis; at si duae consonantes postpositae sint, ut in voce "Εκτωρ, eae syllabam longam facient. idcirco *auctor definitionis* addidit, non oportere subsequi duas consonantes, sed unam quae simplex est, vel nullam: nam et duplex si accesserit, syllabam productura est, ut in ἄλφα ἰλόν.

V. Ex Porphyrio de vita Plotini, p. 13.

Edit. Basil.

QUUM permulti memoriâ nostra exstiterint, Marcelle, Philosophi, praesertim autem primis pueritiae nostrae temporibus, (nam dici vix potest, quanta praesens tempus laborat rei penuria,) tum vero non pauci ex his, quum jam adolescentuli effemus, tuendis Philosophiae placitis inclaruerunt: quorum quidem omnium notitiam frequens mihi per loca plurima ab ipsâ statim pueritia cum parentibus instituta peregrinatio contulit; quin et cum aliquam multis ex hisce, qui tum superstites erant, dum varias gentes et populos obeundo perlustro, familiarius vivendi facultas fuit: nonnulli *eorum* placita sua scriptis tradiderunt,

ἀπαρτίζει λόγῳ, τῷ τῆς κοινῆς ὑποπίπτει λόγῳ· οἷον ὅταν συλλαβὴ βραχεῖα εἰς ἐπὶ τέλος λέξεως κειμένη, ἐνομιόθῃ ποτὲ μακρά, ὡς ἡ παρὰ τῷ ποιητῇ, ‘ τὰ ‘ περὶ καλὰ ῥέεθρα.’ καὶ αὖ πάλιν ἡ ‘ πρὸς’ συλλαβὴ βραχεῖα εἰς, ἀλλ’ ἐν τόπῳ κεῖται μακρᾶς, ὅταν Ὀμηρος εἴπῃ, ‘ πρὸς οἶκον Πηληϊός·’ σπονδαῖον γὰρ δεῖ εἶναι τὸν πόδα.] εἰ δὲ φησὶ μὴ ἔχει σύμφωνον μεταξὺ ἐν, διὰ τὴν μακράν· εἰ γὰρ συμβαίῃ βραχεῖ ἢ βραχυνομήνῳ φωνήεντι δύο σύμφωνα ἐπενεχθῆναι, μακράν ποιήσει τὴν συλλαβήν· οἷον ἡ μὲν συλλαβὴ ἐστὶ βραχεῖα, ἀλλ’ ἐὰν δύο σύμφωνα ἐπενεχθῇ, ὡς ἐν τῷ ‘ Ἐκίωρ,’ μακράν ποιήσει τὴν συλλαβήν. Διὰ τῆτο πρὸς ἐθέλλει, μὴ δεῖν ὑπάρχειν σύμφωνα δύο, ἀλλ’ ἐν ἀπλῶν, ἢ μηδὲ ἐν· καὶ γὰρ ἐὰν διπλῶν πρὸς ἐπενεχθῇ, μακράν ποιήσει τὴν συλλαβήν, ὡς ἐν τῷ ‘ ἄξω ἐλάν.’

V. Ex Porphyrio de vita Plotini, p. 13.

Edit. Basil.

ΠΟΛΛΩΝ καθ’ ἡμᾶς, ὦ Μάρκελλε, γενησιμῶν Φιλοσόφων ἔχῃς παρὰ τῆς πρώτης τῆς ἡλικίας ἡμῶν χρόνους, (ὁ μὲν γὰρ νῦν καμρὸς, ὃς εἰπεῖν ἐστίν, ὅσῃ σπάνιν ἔχκει τῷ πρᾶγματι,) ἔτι δὲ μερακίων ὄντων ἡμῶν, καὶ ὀλίγοι τῶν ἐν Φιλοσοφίᾳ λόγων πρὸς ἐσησαν, ὅς ἀπείρας μὲν ὑπῆρξεν ἰδεῖν ἡμῖν διὰ τὴν ἐκ πᾶσιν ἐπὶ πολλὰς τόπους ἅμα τοῖς γονεῦσιν ἐπιδημίαν, συγγράμματα δὲ αὐτῶν τοῖς ἐπιβιώσασιν κατὰ ταυτὸ, συχνοῖς ἔθνεσι καὶ πόλεσιν ἐπιμίσξαντας· οἱ μὲν καὶ διὰ γραφῆς ἐπεχείρησαν τὰ δοκῦντα σφίσι πρᾶγματ’ εἶναι, καταλιπόντες τοῖς ἐπιγιγνομένοις τῆς

παρ' αὐτῶν ὠφελείας μελαχῆν· οἱ δὲ ἀποχρήναι σφί-
 σιν ἠγήσαντο τὴς συνόντας θεωρεῖν εἰς τὴν τῶν
 ἀρεσκόντων ἐαυτοῖς καλίστην. ὧν τὸ μὲν πλεόντερ γέ-
 γονασι τρόπῳ Πλατωνικοὶ μὲν, Εὐκλείδης, καὶ Δημό-
 κριτος, καὶ Προκλῖνος, ὁ περὶ τὴν Τρωάδα διατρίψας,
 οἱ τε μέχρι νῦν ἐν τῇ Ῥώμῃ δημοσιδ'οντες, Πλωτί-
 νος, καὶ Γεντιλιανὸς Ἀμέλιος, ὁ τῶν γνῶριμος· Στωϊ-
 κῶν δὲ Θεμισοκλῆς, καὶ Φοιβίων, οἵτε μέχρι πρῶτον
 ἀκμάσαντες, Ἀννίος τε καὶ Μήδιος· Περιπατητικῶν δὲ
 ὁ Ἀλεξανδρεὺς Ἡλιόδωρος. τῶν δὲ δατέρων Πλατωνι-
 κοὶ μὲν Ἀμμόνιος καὶ Ωριγῆνης, οἷς ἡμεῖς τὸ πλεῖστον
 τῶ χρόνῳ θεωροῦμεν, ἀνδράσιν ἔκ ὀλίγου τῶν
 καθ' ἑαυτοὺς εἰς σύνεσιν διενεγκῶσιν· οἱ τε Ἀθήνησι
 διάδοχοι Διόδωτος καὶ Εὐθύλος. καὶ ὅτι εἴτι τῶν γέ-
 γραπτῶν τισιν, ὥς περ Ωριγῆς μὲν τὸ ΠΕΡΙ ΔΑΙ-
 ΜΟΝΩΝ, Εὐθύλος δὲ τὸ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΙΛΗΒΟΥ
 ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΟΡΓΙΟΥ, καὶ τῶν Ἀριστοτέλει ΠΡΟΣ
 ΤΗΝ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ἀντιερμηνέων,
 ἔτι ἐχέοντα πρὸς τὸ μετὰ τῶν ἐκτελεσμάτων τὸν
 λόγον αὐτὸς ἀριθμεῖν αἱ γήνοιτο, παρέργῳ τῇ τοι-
 αύτῃ χρησάμενων σπουδῇ, καὶ μὴ θεωρησάμενων περὶ
 τῶν γραφῶν ὁρμὴν λαβόντων. τῶν δὲ Στωϊκῶν Ἐρμῆνος
 καὶ Λυσίμαχος, οἵτε ἐν ἅσιν καλεσθέντες Ἀθηναῖος
 καὶ Μυσώνιος· καὶ Περιπατητικῶν Ἀμμόνιος καὶ Πτολε-
 μαῖος, φιλολογώτατοι μὲντοι τῶν καθ' αὐτοὺς ἀμφω-
 γήμοι, καὶ μάλιστα ὁ Ἀμμόνιος, (ὃς γὰρ ἐστίν, ὅστις
 ἐκεῖνον γέγονεν εἰς πολυμαθεῖαν παραπλήσιος,) ὃ μὲν
 καὶ γράψαντες γε τεχνικὸν ἔδωκεν, ἀλλὰ ποιήματα καὶ
 λόγους ἐπιδεικνύς, ἀπερ ἔναι καὶ σωθῆναι, τῶν ἀνδρῶν
 τῶν ἐκείνων ὄψαμ' μὴ ὅτι αὐτοὺς δόξαται διὰ

ut sic et posterī doctrīna ipsorum fruerentur; alii vero sufficere sibi existimārent, si sectatores tantum suos ad illorum captum et cognitionem perducerent. ex quibus de priore genere Platonici fuisse Philosophi, Euclides, Democritus, et Proclinus, qui in Troade vitam suam traduxit; necnon, qui nunc Romae degunt, Plotinus, hujusque familiaris Gentilianus Amelius: at ex Stoicis *fuisse* Themistocles et Phoebeion; quique nuper admodum floruerunt, Annius et Medius: e Peripateticis autem Heliodorus Alexandrinus. secundi generis *fuerunt* Ammonius et Origenes, quos nos diutissime frequentavimus, viros qui aequales suos sapientiā multum excellere: tum et qui *in schola* Athenis succedere, Diodotus et Eubulus. licet enim ex hisce nonnulli quaedam scripserint, ut Origenes, qui DE DAEMONIBUS *scripsit*; et Eubulus, qui IN PHILEBUM ET GORGIAM *commentarium edidit*, atque Aristoteli CONTRA PLATONIS REMPUBLICAM respondit: non illa tanti sunt, ut eapropter inter illos referri mereantur, qui deditā operā literis *Philosophiae* dogmata explicuerunt; quum haec ipsis opuscula velut parerga *seu fortuita* fuerint, nullo certo ac serio scribendi consilio suscepta atque elaborata. ex Stoicis porro Herminus et Lyfimachus; quique in urbe vivendi tempora transegerunt, Athenaeus et Mufonius: et ex Peripateticis Ammonius et Ptolemaeus, qui ambo omnium suorum aequalium maxime Philologi erant; praesertim vero Ammonius, (neque enim quisquam est, qui, quod ad diffusam elegantiorum literarum et omnis scientiae notitiam, cum eo comparari queat,) nil tamen, quod ad *Philosophiae* artem pertineret, scripsere; sed poëmata tantummodo *nonnulla*, et quasdam Demonstrativi generis orationes; quae quidem, invitis ipsis, etiam nunc superesse existimo:

neque enim *confeas* illos credidisse ob huiusmodi libellos se apud posteros notos fore, omittentes literis curâ dignioribus suas mentes locupletare. rursus ex eorum numero, qui quid commentati sunt, quidam nil nisi collectanea aliqua, aut ex aliis descripta vetustioribus, in medium protulere; quemadmodum Euclides fecit, necnon Democritus, atque item Proclinus: alii vero, minutas prorsus quasdam veterum doctrinae particulas ad interpretandum sibi deligentes, de iisdem, atque illi, locis aggressi sunt libellos componere; quo ex numero Annius ac Medius sunt, necnon et Phoebeion; atque hic quidem elocutionis elegantiam potius, quam rerum ac sententiarum pondere, innotescere studuit. iisdem et Heliodorum licet adjungamus: nam neque hic quidquam novi et veteribus indicti ad distinctam Philosophiae dogmatum explicationem de suo contulit. at qui etiam numero problematum, quae tractarunt, scribendi studium et diligentiam ostenderunt, et singulari quadam contemplandi ratione usi sunt, Plotinus et Gentilianus Amelius fuerunt: quorum ille principia Pythagorica et Platonica multo, ut videtur, quam quisquam priorum, dilucidius explanavit; (non enim illae *commentationes* Numenii, aut Cronii, aut Moderati, aut Thrafsylli, propter accuratam explicationem cum Plotini *commentationibus* de iisdem rebus *componendae sunt*;) Amelius autem, huius vestigia dum sibi legenda proponit, eadem quidem habet et exponit dogmata, verum prolixior multo in illorum tractatione, latioreque usus interpretationis ambitu, in contrariam Plotino tractandi formam deflectere videtur. et hi quidem soli sunt, quorum scripta curâ nostrâ et cognitione digna existimem. nam reliquos quare quis attingere operae pretium putet, omittens ad ipsos recurrere, a quibus illi

τοιῶτων βιβλίων ὕστερον ἡμέτερα γινώσκουσιν, ἀφέντας
 σπουδαίοις συγγραμμάσι τὴν ἑαυτῶν ἀποθησαυρίσαι
 διάνοιαν. τῶν δ' ἐν γραφάων οἱ μὲν ὕδεν πλέον ἢ
 συναγωγὴν, καὶ μεταγραφὴν τῶν τοῖς πρεσβυτέροις
 συντεθέντων ἐποίησαν, καθάπερ Εὐκλείδης, καὶ Δημό-
 κριτος, καὶ Προκλῆτος· οἱ δὲ, μικρὰ κομιδῇ πράγμασι
 τῆς τῶν παλαιῶν ἱστορίας ἀπομνημονεύσαντες, εἰς τὰς
 αὐτὰς τόπους ἐκείνοις ἐπεχείρησαν συντιθέναι βιβλία,
 καθάπερ Ἀννίος τε καὶ Μήδιος, καὶ Φοιβίων· ὅτος μὲν
 ἀπὸ τῆς ἐν τῇ λέξει κατασκευῆς γινώσκουσα μάλλον,
 ἢ τῆς ἐν τῇ διανοίᾳ συνθέσεως ἀξίων. οἷς καὶ τὸν Ἡλι-
 ὄδωρον συγκαταλέμεί τις ἂν, ὃς ἐκείνον παρὰ τὰ
 τοῖς πρεσβυτέροις ἐν ταῖς ἀκροάσεσιν εἰρημνῶς πλεόν
 τε συμβαλλόμενον εἰς τὴν τῷ λόγῳ διάρθρωσιν. οἱ δὲ
 καὶ πλήθει περὶ θεμάτων, ἃ μετεχειρίσαντο, τὴν σπου-
 δὴν τῷ γράφειν ἀποδείξάμενοι, καὶ τρόπῳ θεωρίας
 ἰδίῳ χρησάμενοι, Πλωτίνος εἰσι καὶ Γεντιλιανὸς Ἀμέ-
 λιος· ὁ μὲν τὰς Πυθαγορείας ἀρχὰς καὶ Πλατωνικάς,
 ὡς ἐδόκει, πρὸς σαφέστεραν τῶν πρὸ αὐτῶν κατασκευά-
 μμος ἐξήγησιν, (ὃδὲ γὰρ ὕδεν ἐγγύς τι τὰ Νεμηνίη
 καὶ Κρονίη, καὶ Μοδεράτη, καὶ Θρασύλλῃ, τοῖς Πλωτίνῃ
 περὶ τῶν αὐτῶν συγγραμμάτων εἰς ἀκρίβειαν). ὁ δὲ
 Ἀμέλιος κατ' ἴχνη μὲν τότε βαδίζειν θεωρούμενος, καὶ
 τὰ πολλὰ μὲν τῶν αὐτῶν δογμάτων ἐχόμενος, τῇ
 δὲ ἐξεργασίᾳ πολὺς ὢν, καὶ τῇ τῆς ἐρμηνείας περιβολῇ
 πρὸς τὸν ἐναντίον ἐκείνῳ ζῆλον ὑπαγόμενος. ὢν καὶ
 μόνων ἡμεῖς ἀξίον εἶναι νομίζομεν ἐπισκοπεῖν τὰ
 συγγραμμάσια· τὰς μὲν γὰρ λοιπὰς τί τις ἂν κινεῖν οἶ-
 οίτο δέιν, ἀφ' ἑξέταξεν ἐκείνους, παρ' ὧν ταῦτα λα-
 βόντες οὗτοι γεγράφασι; οὐδὲν αὐτοὶ παρ' αὐτῶν

θεωοίεντες, ἔχ' ὅτι τῆς κεφαλαίαν, ἀλλ' ὅδ' ἔστι ἐπι-
 χειρημάτων, ὅδ' ἔν' ἡ συναγωγῇ τῆς παρὰ τοῖς πλεί-
 οσιν, ἡ κρίσεως τῆς βελτίονος ἐπιμεληθέντες. ἤδη μὲν
 ἔν' ἡ δι' ἄλλων τετὶ πεποιήκαμεν, ὥς περ ἡ τῶ μὲν
 Γεντιλιανῶ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΔΙ-
 ΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ἀντιπρόσθεντες, τῆ δὲ Πλωτίνου τὸ ΠΕΡΙ
 ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ἐπισκεψάμενοι. τὸν μὲν γὰρ κοινὸν
 ἡμῶν τε καὶ κείνων ἐταῖρον ὄντα βασιλέα τὸν Τύριον,
 ὅδ' αὐτὸν ὀλίγα πεπραγματῆμα κατὰ τὴν τοῦ
 Πλωτίνου μίμησιν, (ὃν ἀποδεξάμενος μᾶλλον τῆς παρ'
 ἡμῶν ἀγωγῆς, ἐπιχειρήσει διὰ συγγράμματός ἀποδεί-
 ξαι, βελτίω δόξαν περὶ τῶν ιδεῶν τῆς ἡμῶν ἀρεσκύσης
 ἔχοντα,) μετρίως ἀντιγραφῇ διελέγξαι δοκῶμεν, ἐκ
 εὐ' παλινοδῆσαντα· καὶ τούτοις ἐκ ὀλίγας τῶν ἀνδρῶν
 τούτων κεινηκότες δόξας, ὥς περ καὶ ἐν ΤΗ ΠΡΟΣ
 ΤΟΝ ΑΜΕΛΙΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, μέγεθος μὲν ἐχού-
 σι συγγράμματος, ἀποκρινομένη δὲ πρὸς ἅτλα τῆς
 ὑπ' αὐτῷ πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἀπεσταλμένων,
 ἣν αὐτὸς μὲν ἐπιστολὴν ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΤΗΣ
 ΠΛΩΤΙΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ἔγραψεν. ἡμεῖς δὲ
 αὐτὸ μόνον περὶ κείνου μὲν, τῇ κοινῇ τῆς συγγράμμα-
 τος ἐπιγραφῇ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΜΕΛΙΟΝ ΕΠΙΣΤΟ-
 ΛΗΝ αὐτὸ πρὸς ἀγορεύσαντες.

VI. Ex Porphyrio in vita Plotini, p. 12.

Edit. Basil.

ΚΑΙ σὺ μὲν ταυτὰ τε βιβλία σέμπειν, ὅταν σοι
 δοκῇ· μᾶλλον δὲ κομίζειν. ἔρ' ἂν ἀποσάην τῶ πολ-
 λάκις δεῖναι σε τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁδὸν τῆς ἐτέρωσι πρὸς
 κρίναι, καὶ εἰ μηδὲν δι' ἄλλο (τί γ' ἂν ἡ σοφὸν παρ'

haec mutuantes scripserunt? praefertim cum nihil omnino de suo addiderint; et non modo non rerum capitum, sed ne argumentationum quidem, neque aut collectionis eorum quae a pluribus *dicuntur*, aut deligendi optima quaeque curam ullam gefferint. ego vero et in aliis hoc ipsum scriptis jammodo plus semel praestiti; sicut et Gentiliano, DE JUSTITIA QUAE APUD PLATONEM EST, respondi; tum vero Plotini DE IDEIS *commentarium* examinavi. communem enim nostrum omnium amicum Regem illum Tyrium, qui et ipse non pauca ad exemplum et imitationem Plotini commentatus est, (quum, illius rationem atque disciplinam nostrae praeferens, multo illum meliorem de Ideis sententiam, quam quae nobis probaretur, amplecti, edito in vulgus scripto demonstrare in animum induxisset,) mediocriter responsione meâ confutasse videor, quod non recte *suam sententiam* retraxit; praeterea non paucas opusculis hisce meis illorum virorum sententias convellisse: sicut in *med*, quae ad commentarii magnitudinem accedit, ADVERSUS AMELIUM EPISTOLA, quaeque illis respondit quae ab illo mihi Româ missa erant; quam Epistolam ipse inscripsit DE PLOTINI PHILOSOPHANDI RATIONE. ego vero, communi tantummodo inscriptione contentus, simpliciter opusculum hoc meum EPISTOLAM ADVERSUS AMELIUM indigitavi.

VI. Ex Porphyrio in vita Plotini, p. 12.

Edit. Basil.

AC tu quidem, ubi commodum erit, libros illos mites: quin potius ipse adfer. non enim rogare te saepius desinam, ut hoc ad nos iter omni alteri anteponas: etiamsi nulla alia de causa (quid enim sapientiae adventu tuo apud me lucraturum te speres?)

certe et ob veterem nostram consuetudinem, et ob aërem, qui temperatus est, *et utilis* ad eam corporis imbecillitatem, qua te dicis *affectum esse*. et si quid aliud, quod cogitas, nanciscaris, at a me ne quid recentius expectes, imo nec veterum quidem quidquam *scriptorum* quae periisse dicis: tanta namque hîc loci scribarum est inopia, ut toto hoc tempore vix, ita me dii ament, librarium nancisci potuerim, qui mihi Plotini quae deerant colligenti describeret; quem ego ab consueto opere abductum huic uni curae intentum esse iussi. cuncta vero jam, ni fallor, scripta ejus comparavi, atque etiam illa quae mihi recens submisisti: attamen imperfecta ea sunt, quae nactus sum; non enim mediocriter erant corrupta. quamquam sodalem ego nostrum Amelium scribarum errores emendaturum fuisse existimaveram: sed alia illi potiora fuisse video, quam ut huic sese curae dederet. quare non est ut iis uti possim, tametsi percupidus illa *DE ANIMA* et *DE ENTE* accuratius considerandi: nam et haec vitiosissime descripta sunt. ergo rem mihi longe omnium gratissimam feceris, si mihi quam emendatissime descripta transmiseris: solum ut *mea cum tuis exemplaria* conferam, atque illa ad te postea remittam. attamen repeto id, quod superius dixi: mittas nolim, verum ipse potius huc illa afferas; tum et si quae forte alia Amelium fugere: nam cuncta, quae ille attulit, summo studio *a me exquisita* possideo. quidni enim viri illius Commentationes omni veneratione et honore dignas avidissime mihi conquiram? hoc autem et praesenti tibi, et cum longe abesses, vel cum Tyri commorare, semper scilicet significavi, quod mihi accideret multis *eius* argumentis non assentire: scribendi verò formam, et sententiarum hujus viri densitatem, ac Philosophicam quaestionum tractationem immane

ἡρῶς περὶ δοκῶν ἀφίκοιο;) τὴν τε παλαῶν συνή-
θειαν, καὶ τὸν αἶρα, μετριωτάτον ὄντα, περὶ ἣν λέγεις
σώματος ἀδένειαν. καὶ ἄλλο τι τύχης οἰηθεὶς, παρ'
ἐμῷ δὲ μηδὲν περὶ δοκῶν καινότερον, μηδ' ἔν τῃ πα-
λαῶν, ὅσα φῆς ἀπολωλέναι. τῇ γὰρ γραφάντων
τοσαύτη σπάνις ἐνταῦθα καθέστηκεν, ὥστε, νῦν τοὺς
δεῖς, πάντα τὸν χρόνον τῆτον τὰ λειπόμῃνα τῇ
Πλωτίνῃ καλᾶσκευάζων, μόλις αὐτῇ ἐπεκράτησα τὸν
ὑπογραφία, τῇ μὲν εἰωθότων ἀπάγων ἔργων, περὶ
ἐν δὲ τῷ τάξας ἡμέωσαι. καὶ κέκτημαι μὲν ὅσα δο-
κεῖν πάντα καὶ τὰ νῦν ὑπὸ σὺ σεμφθέλεια· κέκτημαι
δὲ ἡμιτελῶς, ὃ δὲ μετρίως ἦν διημαρτημένα. καί τοι
τὸν ἐταῖρον Ἀμέλιον ὥμην ἀναλήψεσθαι τὰ τῇ γρα-
φῶν πλάσματα· τῷ δ' ἦν ἄλλα πρὸ γιγνόμενα τῆς
τοιαύτης προσεδρίας. ἐκ ἔν ἔχω τίνα χρὴ τρόπον
αὐτοῖς ὁμιλῆσαι, καί περ ὑπερεπιθυμῶ τά τε ΠΕΡΙ
ΨΥΧΗΣ καὶ τὰ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΝΤΟΣ ἐπισκέψασθαι
ταῦτα ὅτι καὶ μάλιστα διημαρτητά. καὶ πάνυ βυλοί-
μην ἂν εἶλθαι μοι παρὰ σε τὰ μετ' ἀκριβείας γεγραμ-
μένα, τῷ παραγνῶναι μόνον, εἴτα ἀποπέμψαι πάλ-
ιν. αὐθις δὲ τὸν αὐτὸν ἐρῶ λόγον· ὅτι μὴ σέμπειν,
ἀλλ' αὐτὸν ἦκειν ἔχοντα, μᾶλλον ἀξίῳ, ταῦτά τε, καὶ
τῇ λοιπῶν εἴτι διαπέφυγε τὸν Ἀμέλιον· ἃ μὲν ὅτι
ἡγάγην, ἅπαντα διὰ σπευδῆς ἐκλήσάμην. πῶς δ' ἐκ
ἐμελλον ἀνδρὸς ὑπομνήματα πάσης ἀδῆς ἀξία καὶ τιμῆς
κλῆσεσθαι; τῷτο ὅτι καὶ παρόντι σοι, καὶ μακρὰν
ἀπόντι, καὶ περὶ τὴν Τύρον διατρίβοντι, τυχερὰν δὴ πνε-
θεν ἐπεσαλκῶς, ὅτι τῶν μὲν ὑποθέσεων ἔπαυσε με τὰς
πολλὰς περὶ εἶδαι συμβέβηκε· τὸν δὲ τύπον τῆς
γραφῆς, καὶ τῇ ἐννοίῳ τὰνδρος τὴν πυκνότην, καὶ τὸ

φιλόσοφον τῆς τῶν ζητημάτων διαθέσεως ὑπερβα-
λόντως ἄγαμαί ἢ φιλῶ, ἢ μετὰ τῆς ἐλλογιμωμάτων
ἄγειν τὰ τέτε βιβλία φαίην ἂν δεῖν τὴς ζητητικῆς.

VII. Ex Eusebii Praeparatione Evangelica,

lib. 15. p. 822. Edit. Paris.

ΣΥΝΕΛΟΝΤΙ δ' εἰπεῖν, πόρρω μοι δοκῶσιν ἀφεση-
κίναί τῷ τὰ δέοντα λογίζεσθαι πάντες ἐφεξῆς, ὅποσοι
τὴν ψυχὴν σῶμα ἀπεφάναντο. πῶς γὰρ ὅλως ἐλχωρεῖ
σαραπλήσιον εἶναι τινὶ τῆς σοιχείων τὸ κατ' αὐτὴν
δεῖναι; πῶς δὲ ἐπὶ τὰς κράσεις καὶ μίξεις ἀνενεγκεῖν;
αἱ κατὰ πολλὰς γιγνόμεναι τρόπες, ἄλλων μὲν ἀμυ-
θήτων ιδέας σωμάτων ἀποφηνᾶν πεφύκασιν· ἐν οἷς,
εἰ ἢ μὴ συνεχῶς, ἀλλ' ὅταν πόρρωθεν ἰδεῖν ἐν τῶν σοι-
χείων αἰτίαν, ἢ τὴν πρὸς τὰ δέτερα ἢ τρίτα τῆς
πρώτων ἀφορμὴν. τῆς δὲ περὶ ψυχὴν ἵσχος ὕδεν,
ὕδεν τεκμήριον ἐν τοῖς σώμασιν εὐρίσκειται· καὶ εἰ
φιλοσιμῶτό τις, ὡς Επίκουρος ἢ Χρυσίππος, ἅπαντα
λίθον κινεῖν, ἢ πᾶσαν ἐρδνᾶν δύναμιν σώματος, εἰς
ἡμέσιν τῆς περὶ ψυχῆς πράξεων. τί γὰρ ἢ τῷ πανδ-
μας ἡμῖν λεπτότης πρὸς ἔργα ἡμῶν ἂν εἰς φαντα-
σίας ἢ λογισμὸς; τί δὲ τῆς ἀτόμων χῆμα τοσαύτην
παρα τὰ ἄλλα ἔχει δύναμιν ἢ τροπὴν, ὥστε φρόνη-
σιν ἡμῶν, ὅταν εἰς ἑτέραν πλάτῃ ἐγκαταμιχθῇ σώ-
ματος; οἶμαί μὲν ὡς (ὕδ' εἰ τῆς Ἡφαιστη τοῦ ἂν τύ-
χοι τριπόδων ἢ θεραπευτῶν, ὧν φησὶν Ὀμηρὸς τὴς
μὲν αὐτομάτης εἰς τὸν ἀγῶνα χωρεῖν, τὰς δὲ συνερ-
γάζεσθαι τῷ δεσπότῃ, ἢ μηδεὶος, οἷον ζῶντες ἔχουσι,
πλεονεκτημάτων ἀπολείπεσθαι,) μὴ τι γε διὰ τῆς ἐκ
ταυτομάτης ψημάτων, καὶ αὐτοῖς ἐπὶ τῆς ἀγχιάλων

quantum admirari et amare; quin et ab iis, qui in rerum veritatem inquirunt, libros illius inter praestantissimos dico referri oportere.

VII. Ex Eusebii Praeparatione Evangelica,
lib. 15. p. 822. Edit. Paris.

UT autem rem paucis expediam, longe mihi illi omnes a vera rationis via recessisse videntur, quicumque animam corpus esse statuere: qui enim fieri potest, ut de ipsis statuamus illam alicui ex elementis similem esse? aut qua ratione *illam* ad concrectiones et mixtiones referamus? quae cum variis fiant modis, innumeras aliorum corporum species producere solent: in quibus, etsi non e proximo, certe non ita remote licet videre elementorum *existentiae* causam, primorumque ad secunda tertiaque *efficienda* conatum. at in his, quae ad Animam pertinent, ne vestigium quidem *originis*, aut indicium in corporibus reperitur: etiam si quis, ad Epicuri et Chrysippi exemplum, omnem movere lapidem sedulo voluerit, omnemque exquirere corporis potentiam, unde animae actiones nascantur. quid enim spiritus illa tenuitas ad visiones et ratiocinationes conferre possit? et unde atomorum figura tantam prae caeteris vim atque mutandi potestatem habeat, ut, quum in alterius conformationem corporis inter se variantur, prudentiam progignant? equidem existimo, quod (vel si quis Vulcani tripodas et ancillas possideat, de quibus Homerus fabulatur, illos suapte ad Deorum ministeria accurrere, hasce vero una cum domino *suo* laborare, neque ullis, quas vivi habent, facultatibus carere,) nulla sane ex illis sponte se moventibus machinis *prudentiam* progigneret, et quod similis esset illis, qui sunt in litoribus, lapillis, quoad

potentiam ejus praeclari alicujus, ad sensum *producendum* efficiendi. neque enim immerito Zenoni quis atque Cleanthi succenseat, quod tam contumeliose uterque de animâ senserit; nihilque illam aliud nisi spissi corporis esse exhalationem statuerit. quid enim (Dī boni!) exhalationi omnino cum animâ commune est? aut quī fieri potest, ut cum huic rei et nostram et caeterorum omnium animantium essentiam similem essent, vel visiones et recordationes continuas, vel earum rerum appetitiones atque voluntates quae ad intellectum faciunt, queant defendere? ergone et Deos, atque ipsum illum qui cuncta tam terrestria quam coelestia pervadit, *summum Jovem*, ad exhalationem et fumum et caetera id genus deliria referemus? nec Poëtas saltem verebimur, qui, quamvis accuratâ Deūm notitiā caruerint, partim tamen e communi hominum sensu, partim ex Musarum afflatu, qui illos ad haec solet excitare *effata*, honestiora de illis dixerunt; neque exhalationes eas esse, aut vapores, aut spiritus, nugasque —

VIII. Ex Anonymi Comment. in Hermog.

p. 380. Edit. Ald.

QUAE Schemata Sententiarum appellari solent, veluti, Praevia correctio, Correctio, Reticentia, Praeteritio, Ironia, Morum effictio, ea parum idoneam mihi videntur sortita esse appellationem; quum potiori jure sint Sententiae, Enthymemata, et Argumenta a probabili, et Probationum genera. quaedam enim ex iis, ut Correctio et Praevia Correctio, habent Prooemiorum vim; (praeteritio autem in eo versatur, ut quid sit fide dignum ostendat,) et possint partes esse probationum ab affectibus et moribus ductarum, quae pronuntiationis virtuti conveniunt.

F I N I S.

πρεσβόικε λίθοις εἰς τὸ δύνασθαι τι περιττότερον ποιεῖν
 πρὸς ἀδύνησιν. Ζήνωνι μὲν γὰρ καὶ Κλεάνθει νεμεσησεί τις
 ἂν δικαίως, ὥτω σφόδρα ὑβριστικῶς περὶ αὐτῆς διαλεχ-
 θῆσι, καὶ ταυτὸν ἄμφω τῷ σερεῖ σώματος εἶναι τὴν ψυ-
 χὴν ἀναθυμιάσιν φήσασιν. τί γὰρ, ὦ πρὸς θεῶν, κοινὸν
 ὅλως ἀναθυμιάσει καὶ ψυχῇ; ὡς δὲ ἐλχωρεῖ, νομίσαν-
 τας τὴν πρὸς πρὸς φαντασίας καὶ μνήμας οὕτως
 τε εἶναι σώζειν διαρκεῖς, τὸτο δὲ ὁρμάς καὶ βυλῆσεις τῆς
 λυσιτελείων εἰς σύνεσιν πραγμάτων; ἢ τ' ἄρα καὶ τὸς
 θεούς, καὶ τὸν διὰ πάντων παρήκοντα ὁμοίως ἐπιγείων τε
 καὶ ὑρανίων, εἰς ἀναθυμιάσιν καὶ καπνὸν καὶ τοιαύτην φλυ-
 αρίαν καταθήσομεν; καὶ ὅδε τὸς ποιητὰς ἀγχιυμένεθα,
 οἳ, καθ' ὅσον ἀκριβῆς σύνεσιν τῶν θεῶν ἔχοντες, ὅμως
 τὰ μὲν ἐκ τῆς κοινῆς ἐπινοίας τῶν ἀνθρώπων, τὰ δὲ
 ἐξ ἐπινοίας τῶν Μουσῶν, ἢ κινεῖν αὐτὸς ἐπὶ ταῦτα
 πέφυκε, σεμνότερα εἰρήκασιν περὶ αὐτῶν, καὶ ἔκ ἀναθυ-
 μιάσεις, ὅδ' αἶρας, ὅδε πνέμαλα, καὶ λήρας —

VIII. Ex Anonymi Comment. in Hermog.

p. 380. Edit. Ald.

"ΟΣΑ χήματα τῶν ἐννοιῶν ὀνόμασται, οἷον πρὸς διόρθωσις,
 ἐπιδιόρθωσις, ἀποσιώπησις, παράληψις, εἰρωνεία, ἡ-
 θοποιία, ἅπαντα ταῦτα ὑμοὶ δοκῶσι δικαίως χήματα
 καλεῖσθαι, ἀλλ' ἐννοίαι, καὶ ἐνθυμήματα, καὶ λογισμοὶ
 τῷ πιθανῷ χωρίν, καὶ πείσεως εἶδη. τὰ μὲν γὰρ πρὸς
 μίαν ἔχει δύναμιν, ἐπιδιόρθωσις τε καὶ πρὸς διόρθωσις,
 (ἢ δὲ παράληψις τὸ ἀξιόπιστον ἐνδείκνυσται,) καὶ μέρη ἂν
 εἴη τῆς παθητικῆς τε καὶ ἡθικῆς ἀποδείξεως, τῇ τῆς
 ὑποκρίσεως ἀρετῇ σρέποντα.

Τ Ε Λ Ο Σ.

BOOKS printed by R. & A. FOULIS.

In Folio.

HOMERI Ilias, Graece, 2 vols.
——— Odyſſea, Graece, 2 vols.

Callimachus.

C. Julii Caefaris et A. Hirtii de rebus a Caefare geſtis
commentarii cum fragmentis. Acceſſerunt indices
locorum, rerumque et verborum. Omnia, ex re-
cenſione Samuelis Clarke, fideliter expreſſa.

In pure Greek, on fine writing paper, in 4to.

Homeri Ilias, 2 vols.

Aeſchylus. Sophocles.

Callimachus.

Theocritus.

Xenophontis Memorabilia.

With Latin Tranſlations in 4to.

Aeſchylus, 2 vols.

Demetrius Phalereus de elocutione.

Tyrtaeus. Longinus.

In pocket volumes the following.

Homeri Ilias, 2 vols.

Herodotus, 9 vols.

Thucydides, 8 vols.

Xenophontis Graecorum res geſtae; et Ageſilaus, 4 vol.

Hippocratis Aphoriſmi.

Xenophontis de Ageſilao rege oratio.

Pindari opera. Anacreon.

Aeſchylus, 2 vols. Sophocles, 2 vols.

Ariſtotelis Poetica. Demetrius Phalereus.

Xenophontis Hiero. Theophrasti Characteres.

Euripidis Oreſtes. Ariſtophanis Nubes.

Epietetus. Antoninus. Cebetis Tabula.
Longinus. Theocritus. Demosthenes,
Xenophontis Memorabilia.

— Respublica Lacedaemoniorum.

In 32s. pure Greek.

Pindari opera, 3 vols.

Anacreon, Sappho, Alcaeus, et Simonides.

Epietetus.

In Quarto.

C. Julii Caesaris et A. Hirtii commentarii.

Lucretius. Horatius.

C. Plinii Caecilii Secundi quae supersunt.

M. Minucii Felicis Octavius.

Boetius de Consolatione Philosophiae.

In pocket volumes the following Latin authors.

M. Tullii Ciceronis opera omnia, 20 vols.

Lucretius. Terentius. Virgilius.

Horatius, editio 4ta. Juvenalis et Persius.

Tibullus et Propertius.

C. Julii Caesaris et A. Hirtii commentarii, 3 vols.

C. Nepotis vitae excellentium imperatorum.

M. Minucii Felicis Octavius.

Boetius de Consolatione Philosophiae.

C. Plinii Epistolarum libri decem, et Panegyricus Tra-
jano dictus, 2 vols.

Poetae Latini Minores. Phaedrus et P. Syrus.

C. Cornelii Taciti opera quae exstant, ex recensione
Jacobi Gronovii, 4 vols.

Pomponius Mela de Situ Orbis.

V. Paterni Historia.

N. Testamentum Castalionis, 2 vols.

